

DE STAD AMSTERDAM
PANORAMA

18 JANUARI 1940 — No. 3

LOSSE NUMMERS 15 CENT

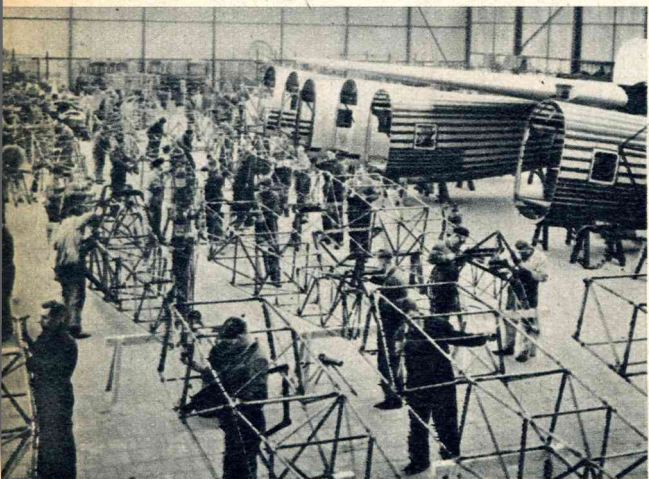
GRATIE EN CHARME

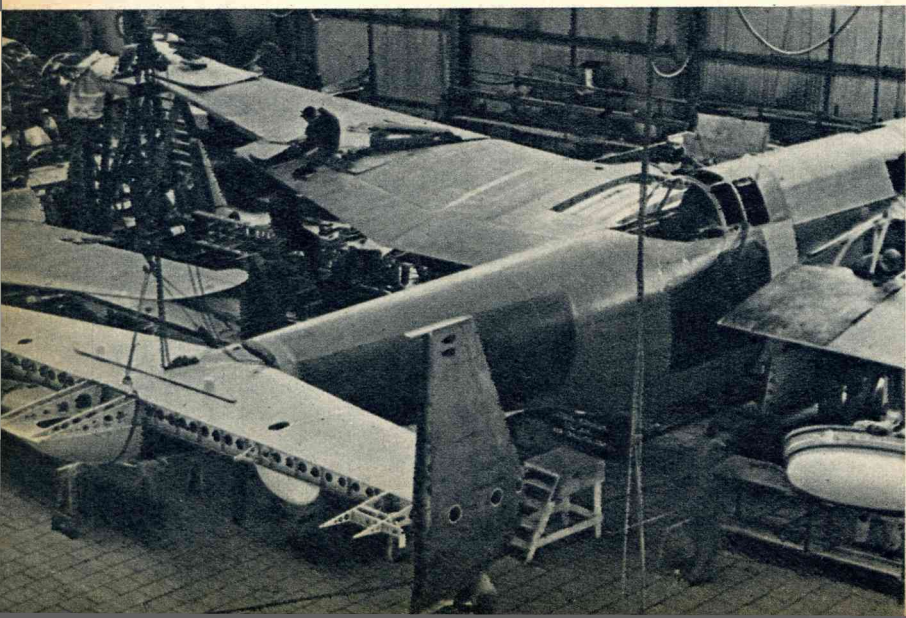
De T8-W. Tweemotorig torpedo- en bomvliegtuig voor de Nederlandsche regeering, voor wie opnieuw een tweetal series op stapel staat.

De groote teekenkamer, waar de ontwerpen, de detail- en constructietekeningen vervaardigd worden.

Een serie staalbuisrompen in aanbouw.

De Nederlandsche Luchtvaartindustrie

in dagen van spanning

Opnieuw is Mars op het oorlogspad en heeft den brand gestoken in ons oude werelddeel. Vreedzame volkeren, die niets liever willen dan in

rust en in goede verstandhouding tot de andere landen te leven, worden, ondanks al hun pogingen buiten elk conflict te blijven, betrokken in de groote, gruwzame vechtpartij. De vredesengel, die de laatste jaren toch reeds genoeg in verdrukking leefde, heeft nu volkomen het veld, of beter gezegd: de lucht moeten ruimen, overvleugeld als hij werd door de steeds talrijker monsters met de stalen wieken.

Inderdaad, de betekenis van het luchtwapen kan niet licht onderschat worden: in den loop der laatste jaren is het steeds van meer belang geworden en, zoo niet bezegelen, kan 't toch in den modernen oorlog de overwinning zeker voor driekwart voorbereiden. En in dit opzicht mag Nederland zich gelukkig prijzen in Fokker's vliegtuigfabrieken, naast minder uitgebreide bedrijven, over een zoo belangrijke en internationaal bewonderde producente te beschikken, die volkomen in de behoefte van onze weermacht kan voorzien.

Bezoekt men gedurende de laatste jaren een „vlieg“-tentoonstelling, dan verliet men deze met een gevoel van bewondering voor het enorme technische kunnen doch tevens met het minder sympathieke gevoel, dat de vliegtuigindustrie zich vrijwel uitsluitend richtte op oorlogsdoeleinden en dat bijna de geheele expositieruimte in beslag werd genomen door bommenwerpers, jagers en andere op dood en ver-

De ongekend gewichtige rol, die het luchtwapen in een modernen krijg moet vervullen, doet de meer dan gewone interesse begrijpen, die elk land bij een eigen vliegtuig-industrie heeft. In dezen tijd van oorlog en geweld heeft onze reportage van de grootste nationale industrie op dit gebied dus reeds een actuele doch minder prettige waarde. Deze door niemand begeerde actualiteit werd echter nog verhoogd door het onverwachte overlijden van Nederlands grootsten vliegtuigbouwer, Anthony Fokker, die in niet geringe mate heeft medegewerkt aan het verkrijgen van de voorname positie, welke ons land momenteel in de vliegwereld inneemt.

woesting gespecialiseerde machines. Dit gevoel heeft men bij het bezoeken van onze nationale oorlogs-industrie niet, waar wij allen weten, dat Nederland door zijn leger tot de grootst mogelijke sterkte op te voeren slechts één doel kent: den vrede. Een moderne, schijnbare tegenstelling, die men hopelijk in later jaren niet zonder lachen zal kunnen lezen, maar die in onzen tijd voor vele vredelievende landen, die gedwongen worden aan den bewapeningswedloop deel te nemen, een niet te miskennen werkelijkheid is.

Zou men het vervaardigen van een vliegtuig van den aanvang af willen volgen, dan dient men allereerst een bezoek te brengen aan de groote teekenkamer, waar tientallen teekenaars dagelijks hun werk verrichten, hetgeen begrijpelijk wordt als men weet, dat voor één machine een duizendtal teekeningen noodig is. Heeft men met speciale verlangens van den opdrachtgever rekening te houden, dan wordt van het voorloopig ontwerp eerst een model gebouwd op ware grootte, vervaardigd uit karton en hout. Dan volgen de detail- en constructietekeningen, waarna met de fabricatie der onderdeelen begonnen wordt.

In de Fokkerfabrieken werkt men volgens een eigen systeem, waarbij alle afdelingen langzamerhand naar elkaar toe en met elkaar opwerken, zoodat men ten slotte het vliegtuig geheel, zij het voorloopig, gemonteerd vindt. Eerst dan volgt de inbouw van motoren en instrumenten. Bij een wandeling door de werkplaatsen treft de enorme ruimte der hallen, hetgeen bij den bouw van groote bommenwerpers en passagiersvliegtuigen ook wel noodzakelijk is. Een nieuwe hal werd kortgeleden in gebruik genomen, terwijl in de toekomst waarschijnlijk nog verdere uitbreiding noodig zal blijken. In deze hallen vinden wij dan de werkruimten voor den vleugelbouw, de machines voor het in serie vervaardigen van lichtmetaaldeelen: persen, „scharen“.

De geheel metalen Fokker T9 in aanbouw, in serie bestemd voor de militaire luchtvaart in Nederlandsch-Indië.

Een der schuilkeldertjes, bestemd voor de bij lucht-aanvallen op de fabriek achterblijvende beschermploeg.

walsen, de werkplaats voor rompenbouw, de beklee-derij, enz. Wanneer het toestel klaar is, wordt het geheel gedemonteerd en voor het invliegen in gedeel-ten getransporteerd naar Schiphol voor de land- en naar Schellingwoude voor de watervliegerij.

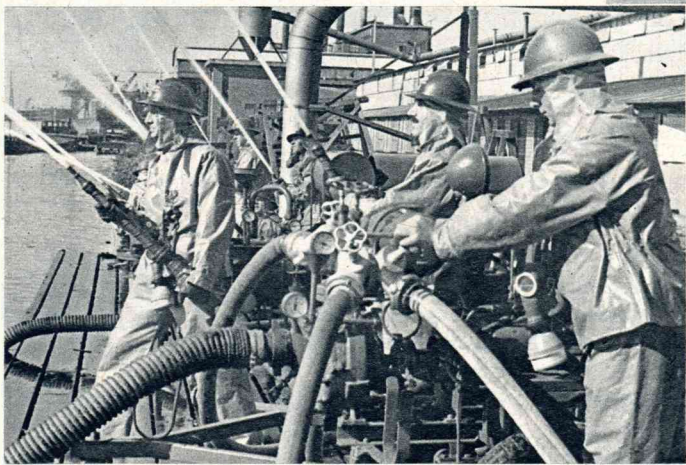
In technische bladen is het voor en tegen van het bouwen van geheel metalen toestellen in den breede uitgemeten. Ook voor de Fokkerfabriek, wier klas-sieke bouw gemengd is: hout, linnen, metaal, is dit een belangrijke vraag en eveneens voor de bewapening van ons land. De metalen vliegtuigen hebben o.a. het voordeel, dat ze beter geschikt zijn voor de ver-vaardiging van groote series (een serie geheel metalen bommenwerpers van het type T9 werd kortgeleden door de Fokkerfabriek aan de militaire luchtvaart van Nederlandsch-Indië geleverd), terwijl de hout-constructie voor kleinere series belangrijk goedkoop-er is en bovendien is hierbij reparatie veel eenvoudiger, hetgeen vooral voordeel heeft bij militaire vlieg-tuigen, omdat het voor kan komen, dat schade met geringe hulpmiddelen hersteld moet worden. In oorlogstijd spreekt ook het verkrijgen van materiaal terdege mee: het eene land kan zich beter hout, het andere beter metaal verschaffen.

Dat zich in deze dagen nog andere moeilijke pro-blemen voordoen, spreekt wel vanzelf: een beschou-wing hiervan zou minder interessant worden. Een voorbeeld echter voor elk ander bedrijf in Nederland zijn wel de maatregelen, die genomen zijn in verband met de luchtbescherming. Wij maakten bij een oefening mede, dat door een uitgebreide organisatie en door een grondige instructie van het personeel, de fabriek in drie minuten geheel ontruimd was, terwijl verwacht mag worden, dat bij een werkelijk lucht-alarm op dezen tijd nog verder zal worden gewonnen. Bij een luchtaan-val blijft slechts een uit dertig man bestaande beschermploeg op de fabriek achter. De voor hen bestem-de schuilplaatsen zijn zooveel moge-lijk over het terrein verspreid (het overige personeel vlucht in de nabij-gelegen polders). Zij zorgen voor de ontsmetting bij gasaanvallen, be-perken zooveel als mogelijk de uit-werking van eventuele bommen en verrichten alle beschermdiensten, welke noodig mochten zijn. Bij brandalarm (onafgebroken claxon-signalen, diverse alarmen worden door verschillende signalen aange-geven) komt bovendien de brand-ploeg in actie, die, evenals de andere beschermdiensten, uitmun-tend is toegerust. Een afzonderlijke schuilplaats is nog ingericht voor

Jachtvliegtuigen van de luchtvaart-brigade.

De bekende Fokker G1, de zeer snelle jachtkruiser (475 km. per uur), waarvan een serie in dienst is bij de luchtvaartbrigade.

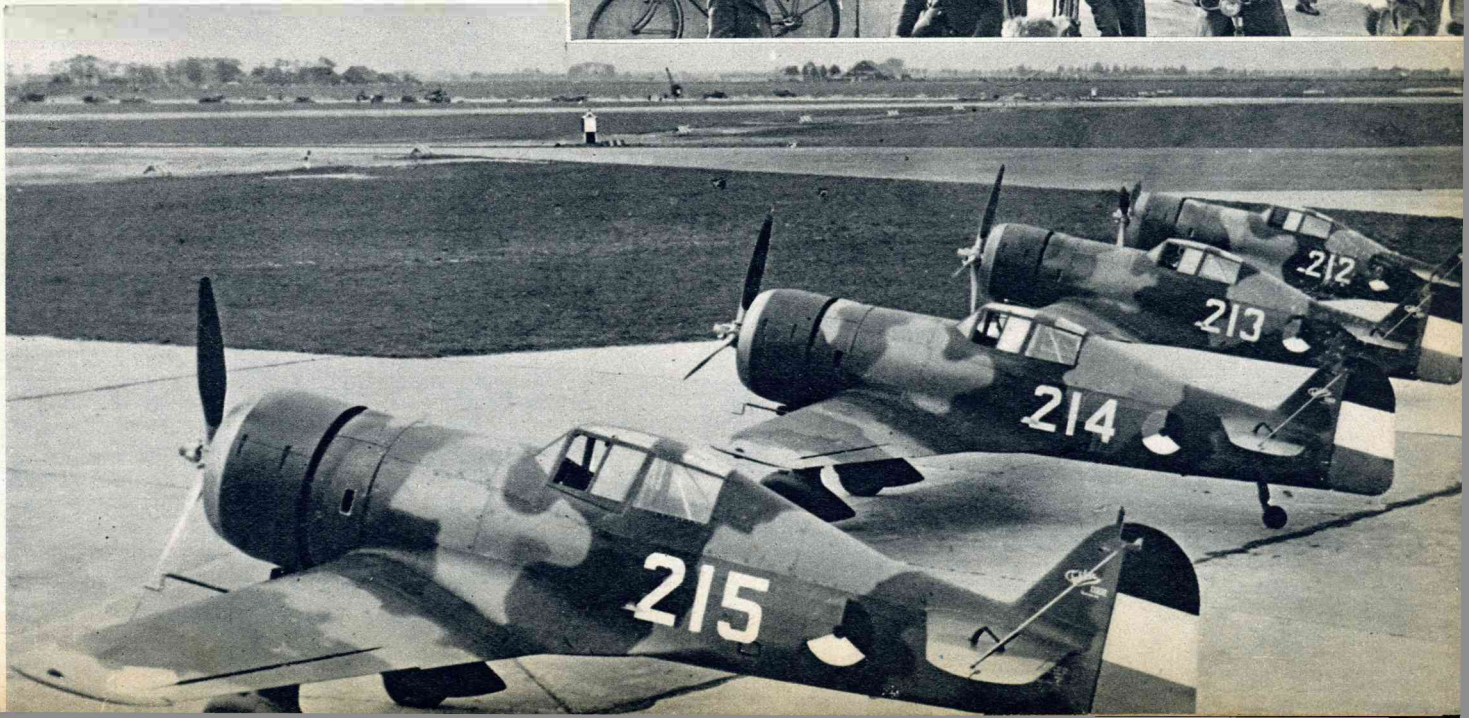

De brandploeg in actie.

bezoekers of zenuwachtige per-soneelleden, terwijl op vijf ver-schillende plaatsen E.H.B.O.-posten zijn. Bij verduistering wijzen blauwe naar boven toe afgeschermde geleidelichten den weg.

Uit deze enkele opmerkingen begrijpt men reeds welk een voor-bereiding noodzakelijk was en hoe veelomvattend de uitwer-

Als bij de vliegtuigenfabriek van Fokker luchtalarm wordt gegeven, hebben de plm. 2000 employe's de fabriek in 2 min. 24 seconden verlaten.

Een prachtig gezicht op het beroemde Rila klooster in het Rilska-dal. Het is gebouwd in den vorm van een vierkant en in het midden van den kloosterhof bevindt zich een kerk.

Koning Boris en koningin Joanna van Bulgarije met hun twee kinderen kroonprins Simeon en prinses Maria Luisa.

De legende verhaalt: Prinses Nour-Djihan, gemalin van Djihan-Ghir den Grooten, Khalif van Bagdad, werd om haar schoonheid „Zon der Vrouwen” genoemd. Op een dag wandelde zij door haar lusthof, waar de roode rozen bloeiden. Vol verrukking grepen haar blanke handen 'n bloeiende roos en drukten haar tegen haar lippen. Een druppel beefde op de gekneusde bladeren, zacht geurend rozenbloed.... rozenolie....

Zoo ziet het Bulgaarsche landschap er uit: een liefelijk dal, begrensd door zware rotsformaties.

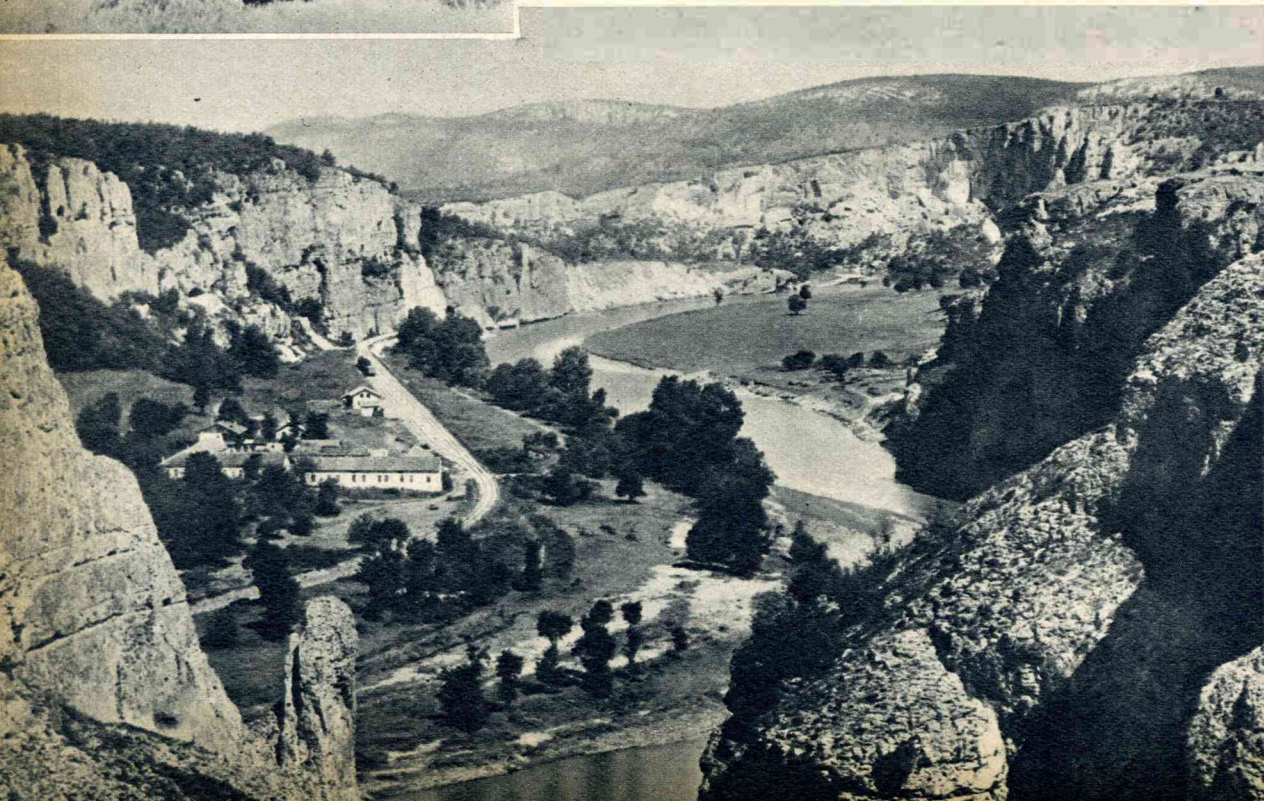
BULGARIJE

De roode roos van den Balkan

In Mei en Juni bloeien de rozen in Bulgarije! Zoet geuren de roode en witte bloemen in de vochtige lucht van de vlakte, waardoor de Maritima stroomt. Op klare zonnedagen kan men aan weerszijden de vage onttrekken onderscheiden van de beide bergketens, die het land dwars doorsnijden: de Stara Planina en de Grooten Balkan in 't noorden en het Rila-gebergte en de Rhodopen in het zuiden. In deze maanden wordt er druk gewerkt op de 4400 hectaren Bulgaarsch rozenland; op groote wagens, getrokken door buffels, wordt de weelderige rozenoogst naar de beide rozensteden, Karlovo en Kazanlik, gelegen onder aan de hellingen van den Grooten Balaan, gebracht en daar tot rozenolie verwerkt. Bulgarije bezit heden een twaalfstal moderne rozenstilleerderijen en parfumbuizen, maar toch vervaardigt men de rozenolie nog veel in de dorpen zelf, in groote koperen vaten boven houtskoolvuren. De Rosa Damascena en de Rosa alba — roode en witte roos — zouden in de twaalfde eeuw uit Perzië naar Bulgarije gebracht zijn, de rozencultuur echter begon eerst in de zestiende eeuw, gedurende de jaren der Turksche overheersing.

De geschiedenis van Bulgarije

In 679 overschreden de z.g. Pra-Bulgaren den Donau, onderwierpen de aldaar wonende Slaven en stichtten het eerste Bulgaarsche Rijk. Onder de tsaren Boris en Simeon (de koningen der Bulgaren worden tsaar genoemd) kwam het rijk tot aanzien, maar 't verviel in 1018 door innerlijke twisten en werd deel van het Byzantijnsche rijk. In 1186 herkeeg Bulgarije zijn zelfstandigheid; het Tweede Rijk ontstond, dat onder den tot heden zeer vereerde tsaar Iwan Assen II zijn bloeitijd beleefde. In 1393 was het weer uit met de vrijheid. De Turken kwamen en hielden het land eeuwenlang geknecht. Slechts in de talrijke kloosters, die de Turken uit een soort bijgeloovigen angst niet durfden te benaderen, bleef de eigen Bulgaarsche aard bewaard, daar werd Bulgaarsche kunst beoefend, daar werd in het geheim

Met brood, kaas en wijn worden de gasten door de Bulgaarsche boeren ontvangen.

Zijderupsenteelt in Bulgarije. De cocons worden bij miljoenen naar 't buitenland gezonden.

Het vruchtbare land

Als we door Bulgarije reizen, zien we zooveel bergen, gekartelde bergketens, ruige bergruggen, steile, naakte rotswanden in fantastische, angstaanjagende vormen — zooals de grauwe rotspilaren van Belogradshic, eertijds 'n formidabele Turksche vesting — dat we geneigd zijn, Bulgarije als uitsluitend bergland te beschouwen. We vergeten dat de bergen dalen hebben, dat de rivieren door vlakten stroomen, we vergeten de laaglanden ten zuiden van den Donau, de vruchtbare vallei van de Maritza, het groene land van Oost-Roemelië, waar de bekende Zwarte-Zee-haven Burgas ligt. We vergeten dat het geheele noorden ophloeit in graangewassen, dat in midden-Bulgarije de roos, de druif, de moerbeiboom vechten om den voorrang en dat ten slotte de tabak het zuiden beheerscht. En we weten heelemaal niet, dat er in dit zonderlinge land... rijstvelden zijn!

Eerst na den wereldoorlog — als we over den Balkan spreken, moeten we altijd met die tijdsbepaling beginnen, omdat voordien de Balkan alleen maar als „heksenketel" bekend of liever berucht was — begon het land met iets van systeem zijn hodem te ontginnen. Er was weinig of geen geld en heel veel noodig. Belastingen waren natuurlijk uit den booze, omdat

maar een heel klein percentage van de vijf en een half miljoen inwoners in staat was, voldoende lewa's af te staan. Men stelde toen een verplichten arbeidsdienst in voor mannen boven de twintig en voor vrouwen boven de zestien jaar; dit betekende dat de geheele bevolking, voor zoover ze die leeftijdsgrens bereikt had, gedurende een vastgestelden tijd van 't jaar haar arbeidskracht ten dienst van den staat moest stellen. De Geallieerden bezagen dit systeem met leede oogen, ze meenden dat het op een soort algemeene mobilisatie leek. Maar niettegenstaande hun

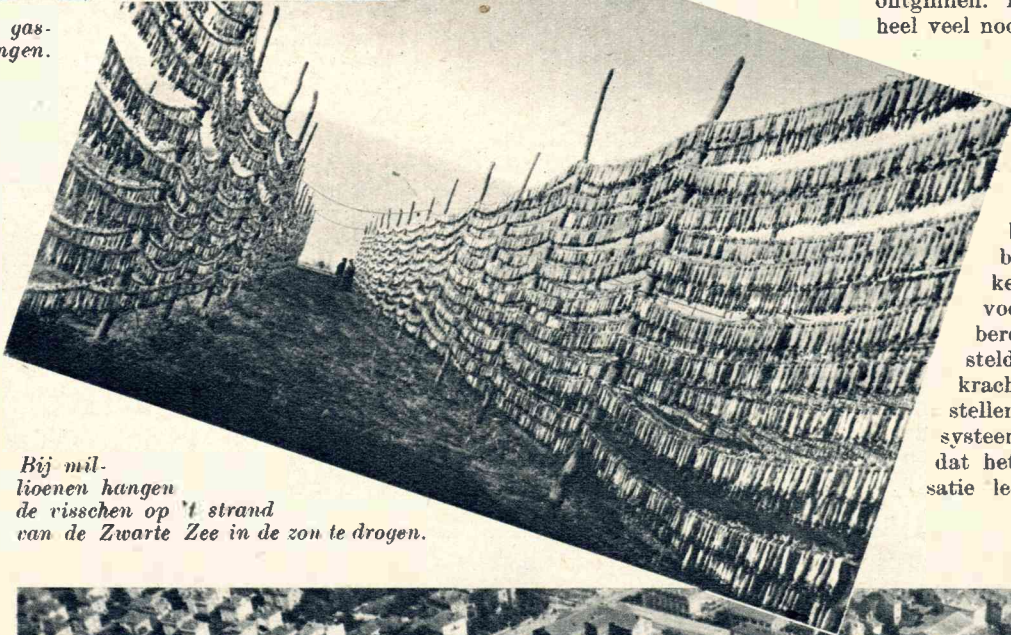
onderricht gegeven, daar broeide de tegenstand, daar alleen leefde het eigenlijke Bulgarije. In 1762 schreef de monnik Paissi van het klooster Chilendon op Athos (heden is Athos Grieksch territorium) de eerste Bulgaarsche geschiedenis, een werk dat een eeuw later zijn bedoeling verwezenlijkte in den Bulgaarschen opstand tegen de Turken. Geholpen door den Russischen tsaar wonnen de Bulgaren. Op 19 Februari 1878 bracht de vrede van Santo Stefano de laug begeerde vrijheid. Het Derde Bulgaarsche Rijk begon.

Het huidige Bulgarije

In tegenstelling tot zijn bureu: Roemenië, Joego-Slavië, Griekenland en Turkije, is Bulgarije 'n revisionistisch land, d.i. een land dat wenscht dat de na-oorlogsche vredesverdragen herzien worden. Dit komt, omdat — als men het zoo mag uitdrukken — Bulgarije in den wereldoorlog op het verkeerde paard gewed heeft en aan de zijde der Centralen streed. Toen dan ook de bovengenoemde bureu de Balkan-entente vormden, weigerde Bulgarije hieraan mee te doen, omdat het juist van twee van die landen grondgebied terug wenschte: de Dobroedsja van Roemenië en een uitgang naar de Egeische Zee van Griekenland.

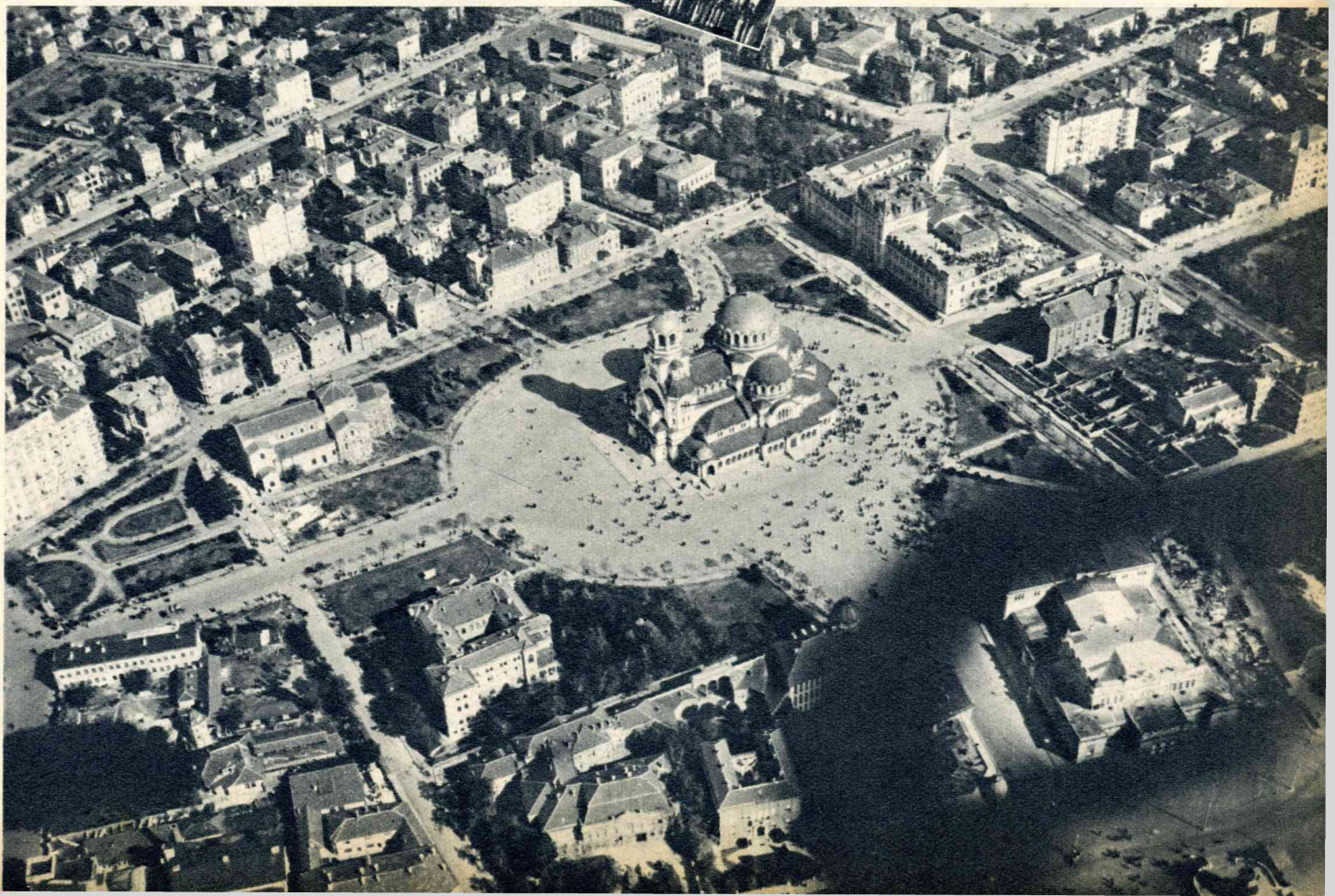
Bulgarije was beleedigd en toonde het, alhoewel het al geruime tijd bezig is, betere betrekkingen met Joego-Slavië aan te kweken en men dus de hoop op een aansluiting niet geheel mag opgeven.

Al deze innerlijke en uiterlijke verwikkelingen zijn oorzaak, dat Bulgarije met groote moeilijkheden te kampen heeft in zijn streven naar opbouw en moderniseering.

Bij miljoenen hangen de risschen op 't strand van de Zwarte Zee in de zon te drogen.

Luchtfoto van Sofia - in het midden de prachtige kathedraal.

Het oogsten van tabak op een Zuid-Bulgaarsch tabaksveld.

De geoogste tabaksbladeren worden om lange stangen gewikkeld, die voor het drogen der bladeren tusschen de huizen zijn gelegd. In den oogsttijd wandelt men in de tabaksdorpen als het ware onder een baldakijn van tabaksbladeren.

tegenwerking, zette de Bulgaarsche regeering het plan door. Bovendien werd omstreeks dienzelfden tijd de nacht-arbeid verboden, zooals ook de arbeid van kinderen onder de veertien jaar.

Iets later vonden de Bulgaren de profijtelijke werking uit van het coöperatie-systeem, dat heden overal is ingevoerd, zoodat we in de hoofdstad Sofia — een groote, bloeiende stad — het merkwaardig verschijnsel aantreffen, dat alles van eenig belang coöperatief geworden is. Er zijn coöperatieve hotels, restaurants, winkels, banken en het mag bijna een wonder genoemd worden, dat het Nationale Museum, de universiteit en de kathedraal „Swa Alexander Newski” nog niet in coöperatie werken, als beschermers en bevorderaars der Bulgaarsche kunst en wetenschap.

De verplichte arbeidsdienst en de zuinige, spaarzame, hardwerkende aard der Bulgaren bereikten al spoedig goede resultaten. De graanbouw bloeide op, de export steeg met sprongen en niettegenstaande het verlies van een groot deel van Macedonië is de tabaksproductie heden bijna de voornaamste bron van Bulgaarsche inkomsten. De geheele bevolking, mannen en vrouwen, werkt op de tabaksvelden, de huizenfronten in de talrijke dorpen zijn behangen met slingers drogende tabaksbladeren, op den grond hurken de tabaksarbeiders in lange rijen en sorteeren en verpakken de verschillende soorten tabak. Want de verwerking geschiedt ook heden nog hoofdzakelijk met de hand, alhoewel er de laatste jaren natuurlijk fabrieken verrezen zijn, o.a. in het zuidelijke Mastanli, en dan in Plovdiv (Philippopol). Deze laatste stad is bovendien, te zamen met Cirpan, het centrum der zijderupsencultuur. De moerbeiboom, die het voedsel voor de zijderupsen oplevert, werd, zoo zegt men, voor het eerst in de vierde eeuw uit Byzantium naar Bulgarije gebracht.

De *Morus alba* en de *Morus nigra* (witte en zwarte moerbeij) groeiden aanvankelijk rondom de steden Sliven en Staro Zagora, tot ze tegen het einde der negentiende eeuw naar de vochtige warmte van de Maritzavallei verhuisden, waar ze beter op haar plaats waren. Het kweken van zijderupsen geschiedt in Bulgarije uitsluitend in de boerenhuizen zelf en de persoonlijke verzorging komt de kwaliteit van de zijde ten goede; dat de Bulgaarsche zijde mooi is, kunnen we constateeren aan de geborduurde bloesjes en schortjes, die het Bulgaarsche handwerk overal in Europa zoo bekend gemaakt hebben.

De gastrijke kloosters van een gastrijk land

Na een ietwat verwarrende reis in een open speelgoedtreintje waar de zwarte rook van de miniatuur-locomotief onbarmhartig overheen streek, zoodat we in minder dan geen tijd op grijnzende negers leken, na eenige malen gestopt te hebben om de amechtige locomotief, door middel van met de hand aangedragen petroleumblikken vol water, gelaafd te hebben, arriveerden we heel van lijf en leden in Rila. Dit is een gehucht rondom het prachtige klooster Rilski Monastir, gelegen in het Rila-gebergte. We hadden al veel van Bulgarije gezien, we waren in Warna geweest, de badplaats aan de Zwarte Zee, waar de Bulgaren sinds korten tijd het zwemmen geleerd hebben. In Trnovo aan de Jantre, tegen de noordelijke helling van den Groeten Balkan, hadden we een bezoek gebracht aan de „Quarante Martyrs”, de veertig beschermheiligen van deze heuvelstad, waar we door de inwoners aangestaard, maar verder bijzonder gastvrij werden opgenomen en getraceerd op

geconfijte rozenbottels in een glaasje water. We hadden daar de merkwaardige constructie van de huizen bewonderd, waardoor men van de straat de achterzolderverdieping binnenkomt en dan afdaalt naar de woonvertrekken.

In Sofia gingen onze klassieke harten open, want die stad is door keizer Trajanus gesticht boven op de ruïnes van een oude Thracische vesting — overigens is Bulgarije vol van stukken en brokken beeldhouwwerk uit den Romeinschen en Byzantijnschen tijd. Sofia heette toen Ulpia Serdica en werd later door de Bulgaren Scredetz genoemd, terwijl eerst in het Tweede Bulgaarsche Rijk de naam Sofia ontstond.

En nu waren we dus in het bekendste en mooiste van alle Bulgaarsche kloosters, vol verwachting der komende dingen. In dit klooster wonen twaalfhonderd monniken en leken, en het biedt bovendien met zijn uitbouwen en bijgebouwen nog plaats voor een paar honderd. Het is eigenlijk bijna een hotel, alleen dan heel, heel primitief. Voor eten zorgt het kloosterbestuur en als men nog extra-honger heeft, is er in het gehucht een enkele bakker, die tegelijk de eenige restaurateur en de eenige slager is, en zoo kan men wel doorgaan, omdat deze bakker de eenige man is, die iets verkoopt. Zijn winkel is een aftandsch huisje en de verkoop geschiedt in de openlucht. Je kunt in Rila ook in het daar aanwezige hotel wonen, maar dat is heel erg primitief en 't zal er vermoedelijk wel nooit moderner worden, omdat de merkwaardige regeling bestaat, dat dit hotel elk jaar de som van 100.000 lewa's aan het Rilski Monastir betalen moet wegens de „concurrentie”.

Rilski Monastir is een der rijkste kloosters van Bulgarije, de gouden en zilveren iconen wedijveren in kostbaarheid en schoonheid met de goudmozaïeken.

Gebeeldhouwd marmer en slanke porfieren zuilen omringen de kloosterhoven, waar stilte heerscht en rust en vrede. Heel oud-Bulgarije bloeit op binnen de zware muren en al hebben ook talloze vreemdelingen vóór ons door de gangen en zalen gedwaald, toch voelt men zich vreemd en bijna beklemd, te midden van deze bewijzen van een zeer oude kunst. In het klooster wordt een belangrijke relikwie bewaard: de hand van Swa Iwan. Men meent dat hiermede bedoeld is de tsaar Iwan Assen II uit het Tweede Bulgaarsche Rijk. Hij schijnt in de buurt van het klooster vermoord te zijn, afgeworpen van de steile rotsen van den Rila-berg. Er worden echter nogal veel van die handen van Swa Iwan bewaard, dus kan men werkelijk niet met al te groote zekerheid spreken. Dit hindert echter heelemaal niet, want de Bulgaren zijn een eenvoudige, godsdienstige volk, dat onze westerse problemen niet kent, dat zonder al te veel denken, rustig verder werkt en na het dagwerk in de zachte Bulgaarsche avondlucht om den heerlijken landwijn bijeenzit. En als ze dan door het maanlicht en den wijn in een gelukkige stemming gekomen zijn, deze tot uiting brengen in de bevrijdende figuren van hun lievelingsdans, de „Ratchemtsa”, dan lacht Bulgarije in den stillen nacht, dan geurt de „Roode Roos van den Balkan”.

Tusschen het Balkan- en Iredna Gora gebergte ligt het vermaarde dal der rozen, waar de heerlijke rozenolie vandaan komt. Een typisch Bulgaarsch meisje met eenige manden pas geplukte rozen.

ZOO ZIJN ER...

Ze zit op de met wasdoek bekleede toonbank der vestiaire, meisje met kastanjebruine krullen à la Zarah Leander, metaalachtige krullen als van dun plaatijzer. Als ze opstaat, zie ik, dat ze groot en zeer slank is en een heel, heel klein wit-zijden boezelaartje draagt. Haar wenkbrauwen zijn weggeschoren en weer bijgeschilderd met dunne, blauwachtige streepjes. Waarom wegscheren als ze toch weer worden bijgeschilderd? Ze heeft kleine oogjes, die ronddraaien tusschen zwart-omrande oogleden. Als ze met 'r vingers in haar oogen wrijft, zie ik, dat ze vuurrood-gelakte nagels heeft, zoo spits en rondgebogen als de klauwen van 'n buizerd. Ze

De juffrouw van de Bioscoop

is vriendelijk en beleefd, ze heeft een stem, die klinkt als 'n orgeltje, 'n beetje nasaal, maar overigens welluidend. Jammer, dat 'r nagels zoo krom en grijperig zijn. Haar stemmetje dartelt door de

leege hal van de bioscoop, het ratelt soms met korte stootjes en houdt dan ineens op. Dan is het net alsof de stem kwijt geraakt is in de stille ruimte, want bij 't plotseling ophouden kijkt het meisje zoekend rond, verbaasd, dat ze zichzelf niet meer hoort spreken.

Binnen in 't theater zit het publiek muistil en draait de film, waarnaar ze al twintig keer heeft gekeken zonder te zien. Ze weet alleen, hoe Zarah Leander haar kapsel draagt en dat de mannelijke ster „reuze” is. 't Verhaal interesseert haar maar weinig, soms heelemaal niet. De muziek hoort ze niet meer. Ze praat nu met de juffrouw van de vestiaire over de opgerimpelde mouwen van 'n nieuwe jurk.

De mensen, die ze naar hun plaatsen brengt, zijn altijd hetzelfde, zonder veel variatie.

Altijd dezelfde, lange, hooggekuifde slungels-met-piraatjes, die ze naar de eerste rijen brengt en met 'n kort gebaar 'n stoel wijst. Onbeleefde jongens, die óf niets zeggen, óf zich 'n brutaliteit veroorloven. 't Publiek van iederen dag, dat ze naar den derden rang loodst. De eenzame vrouw-op-jaren, zonder hoed, met 'n omslagdoek en een reep chocolade in 'r hand; het echtpaar, dat langzaam naar binnen schuift en van acht tot elf uur zwijgend naast elkaar zit; de twee gichelende vriendinnen, die om futiliteiten gieren van den lach: de vier infanteristen met Limburgsch accent, die haar 'n nikkel stuivertje geven, en de jongeman in confectie, dien ze naar den laatsten stoel op den hoek brengt, geen onaardige jongen, maar verlegen als een kind.

„Welken rang vindt u nu eigenlijk wel 't prettigst, juffrouw?”

Ze heeft 'r nooit zoo erg over nagedacht. „Nou ja, misschien wel den tweeden,” zegt ze. Dat is de rang van den kleinen middenstand. . . .

„Meestal wel beleefd, meneer,” zegt ze goedig. 't Is de rang waarop haar familie zit, 'r verloofde met zijn zuster en de eigenaar van café „de Groote Slok” in haar buurt. „De derde en de tweede komen bijna altijd op tijd, meneer, als 't licht nog aan is. 's Zondags komen ze veel te vroeg, vooral in den winter. . . . dan is 't lekker warm in de bios en behoeven ze thuis niet te stoken.”

„Hebt u nooit iets bijzonders ondervonden, juffrouw?”

We vergeten, dat die vraag eigenlijk alles inhoudt wat haar vak betreft. 't Gaat er eigenlijk om. Kijk, voor drie vierden leeft ze in 't donker, wat heeft ze dan aan 'r geschoren wenkbrauwen en 'r vuurroode nagels?

Eigenlijk spitst ze zich op iets bijzonders, 'n avontuurtje, 'n idylle, om 't zoo maar 's te noemen. Maar ze zijn zoo zeldzaam.

„Ja — ik heb wel 's 'n pak chocolade gekregen in 't geheim, en een pakje sigaretten. . . . Nog niet lang geleden bracht ik 'n heer naar 'n hoekplaats. . . . „Asjeblijft, meneer,” zei ik. . . . hij zei niks, maar gaf me 'n briefje onder z'n hoed. . . . Onder de hoofdfilm ben ik in de hal 't briefje gaan lezen. „Lieve juffrouw. U bent zoo heel anders dan de anderen. Ik zou

graag nader kennis met u willen maken. Mag ik u vanavond na de voorstelling ontmoeten?”

„En wat deed u toen?”

„Nou. . . . ik ben op mijn gewone uur naar huis gegaan en heb 'm buiten ontmoet. Hij wachtte op me. Hij vroeg me zoo maar ineens ten huwelijk. In Baarn had ie 'n kasteel, twee auto's en vier renpaarden, zei-die. 's Winters zat ie altijd in Nice en 's zomers op z'n kasteel. Voor mij was ie tweede gaan zitten. . . .”

„En?”

„Niks. . . . je kén niet gelooven, meneer, wat de bios trekt. . . . Ik had er geen zin in. . . . maar m'n vriendin, die bij de loges werkte (we werken óm-en-óm) heeft 'm overgenomen en die is nou al gescheiden. . . . Daarom, dat zeg ik, meneer, je kunt er niet op aan. D'r komen te veel mensen, da's de zaak ziet u.”

„En de eerste rang, juffrouw?”

„Die komen wat later. . . . Die moet ik altijd bijlichten: „Pardon, mevrouw, pas op, meneer, 'n trapje, asjeblijft. . . . Zóó. . . . effe stoppe. . . . mooi. . . . ziet u wel?”

„Net als bij kleine kinderen.”

„Ja. . . . Mijn vader zegt altijd: 't Publiek is samengesteld uit groote kinderen, maar uit: kinderen.”

Ze kruist de armen en aan weerszijden liggen de vuurroode grijpnagels-in-ruste.

„Sommige lui willen per se niet naast elkaar zitten. . . . net als gisteren nog: „Nee, juffrouw, mij niet naast die haai-baai met die rooie krullen. . . . he je geen ander plaatsje? Daarginds-of-zoo?”

„Besproken, dame. . . .”

„Ja, ken wel wéze, maar dáár wil ik niet zitten. . . .”

„En wat doet zoo'n haai-baai in zoo'n geval, juffrouw?” vraag ik nieuwsgierig.

„Die van gisteren heb 't gehoord, meneer, ze draaide zich woedend om. . . . Ze had zeker de stem herkend. . . . „Nou,” riep ze, „je zal 'r niet van blären hoor, je ken mijn plaats krije. . . .” 't Was wat en de chef mos er bij komen en zoo. . . .”

Het meisje staat even in gedachten en duwt tegen haar metalen krullen. In de hal klinkt de stem van Zarah Leander.

„'t Is bijna afgelopen, is niet, juffrouw?”

„Ja. . . . nog vijf minuten.”

Ze zegt 't werktuiglijk zonder na te denken, en 'r blik is strak op den uitgang gericht.

Buiten staat 'n jongeman in 'n regenjas als 'n schildwacht.

Zij lacht even en knipoogt, hij ook.

„De film heeft 'n happy-end, juffrouw. . . . is niet?”

Ze begrijpt me en daar orgelt een lachje door de hal.

„Heeft die óók renpaarden en twee auto's?” vraag ik vrijpostig.

„Niks hoor. . . .”

Dan vischt ze 'n poederdoosje op (waar 't zoo plotseling vandaan komt, weet ik niet) klapt met het donsje 'n paar maal op 'r neus, trekt 'r lippen in een breede, stijve plooi, teekent er zorgvuldig een vuurrood hartje op, klapwiekt even met 'r oogleden en zegt dan op 'n toon van bevrijding:

„Zoo. . . . dat zit 'r weer op.”

De bios stroomt leeg. Het meisje staat tegen den muur en laat onbewogen de honderden voorbijgaan, ook slungels met kuiven en haai-baaien zijn er bij en schuivende echtparen en vrouwen met omslagdoeken. Ze kijkt er naar met een soevereine minachting.

't Licht springt uit, de hal is donker.

Buiten geeft ze een arm aan den schildwacht in de regenjas.

Ik hoor 't orgelend stemmetje in de verte.

Wat ze nú zeggen zou?

„Daar was iemand, die me allemaal idiote vragen stelde. . . . ik heb toch zeker zoo-maar-wat-gezegd. . . .”

De jongeman kijkt om en ziet mij aan met diepe verachting in zijn blik. . . .

Zij buigt zich naar hem toe, want ze is wel een hoofd groter.

HERMAN MOERKERK

EEN WERELDDAG LOOPT TEN EINDE....

DOOR
E. PENKALA

Menigeen ziet verbaasd en niet begrijpend naar de vreemde en onbehaaglijke beelden van de Indische godenwereld. Zooals deze bijvoorbeeld in ruime mate in het Koloniaal museum te Amsterdam te aanschouwen zijn en waar de hier afgebeelde foto's door den schrijver gemaakt zijn. Veelarmige en veelkoppige monsters met angstwekkende, verwrongen gezichten, uitpuilende, schrikrijke oogen, roode uit den mond hangende lange tongen, klauwen met ellenlange nagels, scherpe en gekromde olifantsslagtanden staren den toeschouwer aan. Maar ook de „Heerlijk-Verhevenen” — de goden zelf — die voor den Hindoe een bovenaardschen glans schijnen te verspreiden, zijn voor ons Europeanen nog zóó afschrikwekkend, dat wij in hun beelden niets aantrekkelijks kunnen waarnemen.

In Nederlandsch-Indië is de Hindoe-religie nog het

Doerga, de ongenaakbare, komt men in verschillende gedaanten tegen. Zij wordt de zwarte godin des doods genoemd. Ook geldt zij als de beschermster van hen die in de wildernis verdwaalden, schipbreuk leden op den oceaan of door slechte menschen gevangen worden gehouden. Zij heeft vier gezichten, maar slechts vier armen, draagt een diadeem van schitterende kleur, en haar embleem is de pauwestaart.

meest op het mooie eiland Bali, dat juweel van Insulinde, bewaard gebleven. Toch behoort de bevolking van Bali niet tot de Hindoeïsten. Het volk vereert meer zijn voorouders en de als berggeesten verpersoonlijkte natuurkrachten. Het Hindoeïsme, dat aan Bali zijn bekoring verleent en de oorzaak is van de grootsche „Palebon”-lijkverbrandingen, is beperkt tot de nakomelingen van de Brahmanenkaste. Niettemin heeft de officiële religie van deze vooraanstaande kaste ook op Bali in den loop der eeuwen groote veranderingen ondergaan: de meest in het oog loopende is, dat niet de schepper Wishnoe de heer van hemel en aarde is, maar een andere godheid der drieënheid: Ciwa, de „Verdelger”. Daar alle goden hun oorsprong in Wishnoe hebben, kunnen wij aannemen, dat deze verschuiving in rang zich slechts schijnbaar voltrokken heeft en in verbinding staat met het naderende einde van den tegenwoordigen „Wereldtag”. Maar laten wij den „schepper” Wishnoe zelf spreken, zooals dit in de oude boeken staat opgeteekend. Een beter beeld van het Indische geloof kunnen wij niet krijgen.

Manoe, de eerste mensch, heeft in het begin van den tegenwoordigen „Wereldtag” aan Wishnoe verschillende vragen gesteld:

„Hoe kwam de wereld uit u voort, toen ge nog in de „Wereldzee” lag? Hoe ontstonden door uw macht de goden en de zienerscharen? Verkondig mij: het groote werk van uw Yoga-kracht; hoe lang ge in de „Wereldzee” rustte; hoe lang uw hoogste Wezen slaapt; hoe lang het duurt, tot u opstaat in uw groote heerlijkheid! En hoe brengt de Verhevene de heele wereld te voorschijn?”

Wishnoe verkondigde Manoe iets van de „Werelddagen” en „Wereldnachten.” 12.000 herfstent duurt een „Wereldtag”. En 4.000 herfstent de eerste „Wereld eeuw”. In deze eeuw worden goede menschen geboren, die hun leven in dienst van de plichten stellen, die de goddelijke Voorzienigheid hun aanwees. De Brahmanen gaan voort in hun heiligen wandel, de koningen volharden in hun edele handelwijze en de onderworpenen blijven gehoorzaam. Ieder volgende

Yama is de god van de hel en de koning van de dooden. De kraai en de duif zijn z'n boodschappers. Yama heeft twee vier-oogige honden, nakomelingen van Sarama, waarvan hij zich als strijdrossen en nieuwsbrenners bedient. Hij roept de menschen bij elkaar en geeft hun een plaats in den hoogsten hemel bij fluitmuziek en gezang. Hij is de zoon van Vivasvant. Volgens de mythe zou hij de eerste sterveling zijn geweest, die dood ging, en die de menschheid heeft geleerd te sterven. Zijn honden bewaken het land der dooden tegen zondige menschen.

Kala Rahoe, de veroorzaker van zon- en maan-eclipsen. Een demon, die volgens de mythe naar den hemel was opgestegen, om den onsterfelijk makenden Soma-drink te rooven. Wishnoe sneed hem het hoofd af: daar toen echter de nectar hem reeds in de keel was gekomen, was de kop onsterfelijk geworden. Deze vliegt nu nog steeds door het luchtruim en tracht, om zich te wreken, zon en maan in te slikken.

De mooie zee-god Baroena.

wereld eeuw wordt korter. De levensgang bespoedigt zich, de goddelijke orde verliest steeds meer vasten grond. In de derde „Wereld eeuw” veranderen de vier kasten hun levenswandel tot het slechte. Brahmanen en vorsten zijn enkel en alleen op winst bedacht. Het streven naar reinheid en vasten verdwijnt. In de vierde eeuw heeft de goddelijke kracht slechts een vierde deel van zijn macht. Er is geen Wijze meer, die de waarheid zegt en geen die zijn woord houdt. Het gedrag der wijze Brahmanen lijkt op dat van de laagste paria's. De ouden doen alsof zij jong zijn, de jongen handelen als grijsaards. Dan ziet Wishnoe, dat het wereldlichaam rijp is voor „Vernietiging”. 12.000 herfstent zijn voorbij; dat is één dag van Brahma, de „Eeuwige Wereldgeest”. In den beheerscher van het heelal, Wishnoe, groeit de wensch alles weer tot zich te nemen, zooals hij het eens uit zichzelf ter wereld gebracht heeft. Van Brahma af, den „Hoogste”, die

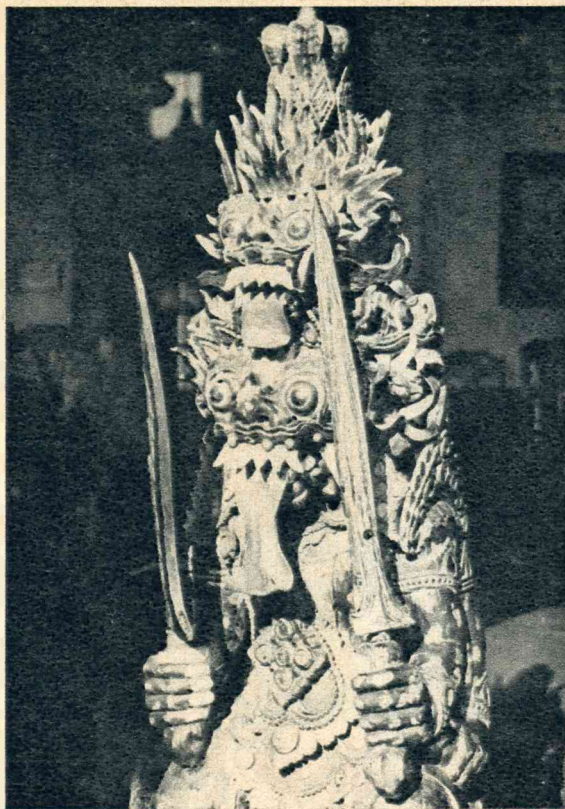
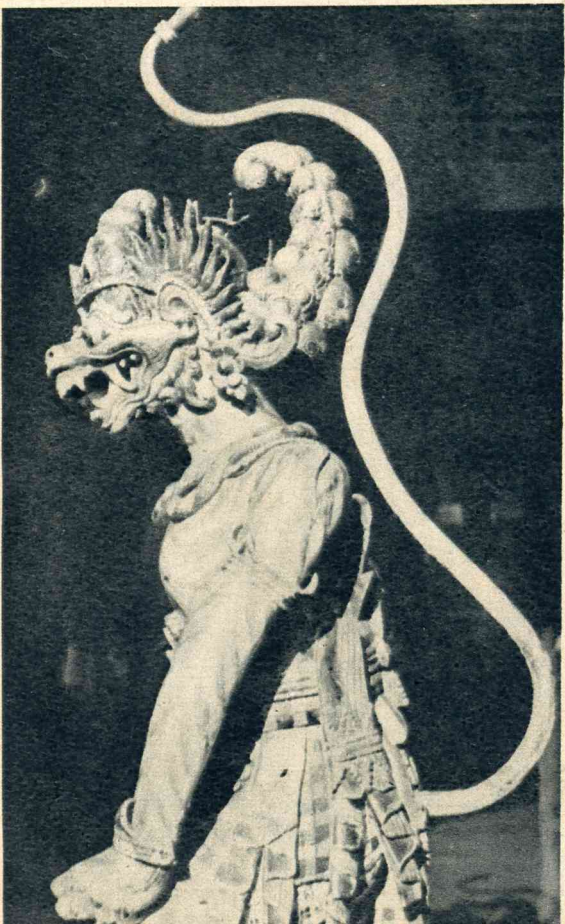

In het middelpunt van het Balineesche volksgeloof, staat Siwa, waarvan verschillende afbeeldingen bekend zijn, welke zijn bijzondere hoedanigheden doen uitkomen. Hier ziet men Siwa als de verpersoonlijking der vernietende en vernietigende kracht, Bhairawa of Mahakala, de Al-vernie'ende Tijdgeest, de groote Verdeler, woest van oelaat, met groote, wijd-uitpuilende oogen, vernaarlijke slaagvanden, en voorzien van vreeswekkende attributen, knots, zwaard en worpkoord.

het heelal als „Wereldgeest” doorvloeit, tot het Geringsste — het Grashalmpje — alle bergen, alle stroomen, alle dieren en planten, alle goden en demonen, goede en booze geesten, vogels, hemelsche gestalten en menschen — deze alle neemt hij tot zich. Wishnoe wordt een zon en verbrandt alle levende wezens. Zonder ophouden straalt hij een doodelijken gloed uit en splijt de aarde. Ten slotte duikt hij op den grond van de „Wereldzee” neer en bluscht de donker geworden aarde met een „Hemelschen vloed”. Deze heilige vloed van melkachtig zoet vocht schenkt de aarde het „Nirwana” — het „Volkomen Uitdooven”.

Dan gaat de god van het heelal ter ruste; hij slaapt duizenden eeuwen in, geheel alleen, en niemand weet

Brahma, de wereldaeest en schepper, welke met de oude Vedische natuurgoden Siwa en Wishnoe, door de aanhangers van den Hindoe-godsdiens tot een Triniteit (Trimoerti) werd gecombineerd. In de gevallen, waarin, zooals hier, Brahma afzonderlijk is afgebeeld, is hij altijd kenbaar aan zijn vier hoofden, terwijl zijn attributen veelal met die van Siwa overeenkomen. Hier is de godheid gewapend met twee scherpe munten, krissen en heeft de ornamentatie boven het tweede hoofd den vorm van verterende vuurtongen.

van zijn bestaan. In de gestalte van een zwaan rust hij in de „Wereldzee”, maar ook tegelijk in de gestalte van een mensch in de diepte van de zee, slapend op de eindeloze kronkelingen van een slang.

Hoe kan de gewone sterveling dit geweldig kosmisch schouwspel begrijpen? Daar religie dikwijls tegelijkertijd een machtsmiddel kan zijn, zorgden de Brahmanen ervoor, dat hun goden het noodige ontzag verkregen. Men had ook in Indië duivels nodig. Zoo verstikte het Indische heelal van goden en demonen. Eenige van de goden kwamen in grooter aanzien, andere raakten weer op den achtergrond, zoodat b.v. Indra op Bali nauwelijks bekend is. Indien wij een soort overzicht van de goden op Bali wilden geven, dan komt de „Verdelger” Siwa het eerst; naast hem vormen Brahma, de „Wereldgeest”, en Wishnoe, de „Schepper”, een drieëenheid. Verder zijn er goden: Doerga, de doodsgodin, die in de Balineesche tooneelen ook als heks Rangda terugkeert; verder Yama, de god van de hel; de mooie zeegod Baroena, Cri, de godin van de welvaart en den rijkstooft, de god Ganesja met den olifantskop, god van het geluk, Agni, de god van het vuur. Tot de goden in diergestalten behooren Basoeeki, de slang van Bali, de schildpad, de vogel Garoeda, de stier Nandi. Ook de Indische held Rama met zijn door Hanoeman aangevoerd apenleger geniet goddelijk aanzien. Men vindt ook nog een groot aantal geesten op Bali, die als spoken rondwalen. Vele van hen dienen als tempelbeschermers, andere loeren in de gestalten van slangen en tijgers in het oerwoud op de menschen.

Nog is de tegenwoordige „Wereldtag” niet ten einde, maar het einde nadert! De menschen hebben nog tijd vele malen wedergeboren te worden, voordat Wishnoe de geheele goden- en menschenwereld met zijn doodelijken gloed vernietigt.

Hanoeman, de generaal van het apenleger, dat den goddelijk vereerden Rama te hulp kwam. De lange, sierlijk gewelfde staart duidt op zijn simieske afkomst. Men kent deze figuur echter ook met minder krijgshaftig uiterlijk, en meer natuurgetrouw uitgebeeld als een aap met offerend opgeheven handen.

Krishna, een goddelijke vereering genietende held, en een wedergeboorte van Wishnoe in de gestalte van een demon, een veelkoppig, twee-armig monster, met een versierde knots gewapend. De sterk gekromde olifantstanden en de groote opstaande hoektanden zijn ook hier karakteristiek.

Rama, een andere groote incarnatie van Wishnoe, op verzoek van de goden, die meenden dat alleen een mensch den demon Ravana kon doden, dien Brahma onkreetsbaar had gemaakt. Hij kwam in het leven als de zoon van Dasaratha, koning van Kosala, en Kausalya. Rama nam Sita, de dochter van koning Janaka, tot vrouw. Doch Sita werd door Ravana naar Ceylon ontvoerd. Met de hulp van een apenleger, waarvan de hiernaast afgebeelde Hanoeman de aanvoerder was, versloeg Rama echter den ontvoerder. Als rijdier gebruikt hij den Garoeda-vogel.

De vier bruidsparen en de lange stoet van bruiloftsgangers trekken over het eiland.

PRONK EN PRAAL OP HET MARKER IJS

Vlinderbonte bruiloftsstoet trekt uit

Het knusse, Marker haventje vormde een wonderlijke kijkarena, toen voor het eerst sinds tweeëntwintig jaar een Marker bruiloftsstoet uittrok over het ijs en de deelnemers op den gladden dansvloer, door moeder Natuur gelegd, plaats namen aan de gereedstaande tafels, feestelijk gedekt tusschen de visschersscheepjes, die aan weerskanten lagen ingevroren.

Duizenden waren van heinde en ver naar de Gouwzee gekomen, hadden te Monnikendam of Volendam de gladde ijzers ondergebonden en repten zich over de strakke banen naar het eiland, waar een tafereel uit vervlogen dagen opnieuw tot leven zou worden gewekt. Over het ijs reden moderne auto's naast patriarchale arresleden, bont getuigd en beschilderd, getrokken door rappe bel-rinkelende paarden. En buiten de banen zochten de ijsschuitjes den wijden zwier van de blank gestolde watervlakte, als meeuwen scherend over het spiegelend ijs. Onder een vriesklaren hemel, de einders zon-doorgloeid, met de lustig schaverdijnde Markers en Volendammers, herinnerde het beeld aan het wintersche Holland op de doeken der oude meesters.

Zoo vormden de kleine Markerhavenkom, haar steigers en kaden en schepen, geïmproviseerde tri-

bunes, die tegen het uur, dat het bruiloftsspel zou beginnen, volstroonden, zoowel met vreemdelingen als met inwoners van het eiland zelf. De bruiloftsstoet had zich in de Kerkebuurt opgesteld en was over het eiland de bevroren zee opgetrokken om zoo, buitenom, onder vroolijke harmonica-muziek, het havenpoortje binnen te komen. Het was, in den besten zin, een joyeuze entree. Vier bruidsparen en een lange stoet van bruiloftsgangers verschenen op het havenijs. De bruidsgaans waren gekleed in hun beste sarriesche baadjes, om den hals het „dassie” met zilveren akertjes. Zij droegen plechtige hooge hoeden. Het mansvolk onder de feestgangers was gestoken in zijn Paaschbeste boezeroens; de meisjes aan hun arm getooid en gesmukt met het mooiste en kleurigste, dat thuis in moeders oude „bawwekisten” en „kappedozen” te vinden was. En het kostbaarst van al was de kleeding der bruiden. De rijlijven met zeven rozetten, bawwetjes en het kostelijk satinet, zooals dat van geslacht op geslacht was overgeërfd: bruids-

kleeren, welke over- en betovergrootmoeder op den hoogtijdag van haar leven hadden gedragen en waarmee thans de generatie van vandaag zich opsmukte en, naar zij hoopt, ook eenmaal haar dochters en kleindochters zich zullen sieren. Een zeldzame rijkdom van ouden pronk en praal, voorname antiekigheid, soms eeuwen reeds in één en dezelfde familie.

Op den bruiloftsdisch wachtten de traditioneele kommen met boerenjongens en rooden wijn met suiker; ook het feestgebak: smakelijk bruine, bros gebakken tulband. Het vroolijk gezelschap schikte zich aan de tafels en spoedig gingen de kommen

De bruidsparen aan den welvoorzienen disch.

rond, waaruit ieder zich met een en denzelfden lepel naar hartelust bediende. Er werd een plechtige aanspraak gehouden, men juichte en zong, om tot slot rondom de bruidsparen een rondedans te maken. Het was bij dit alles jammer, dat het publiek van alle kanten het ijs opdrong, waardoor het schouwspel der stoere manslui met hun vlaggenrood middel en de vlinderbonte meisjes in warrelende cirkels over het ijs te veel in het gedrang raakte. Niettemin zullen al de duizenden, die deze uitzonderlijke gebeurtenis hebben meegemaakt, aan dit echt Hollandsch folkloristisch ijsfeestijn een mooie herinnering bewaren.

Op den bruiloftsdisch wachtten de traditioneele kommen met boerenjongens....

Tot slot maakten de bruidsparen een rondedans op het ijs van de Markersche haven.

DE STAD AMSTERDAM

KANTOOR: N.Z. VOORBURG WAL 262 - AMSTERDAM
TELEFOON INTERCOMMUNAAL 33170 - GIRONUMMER 97946

De Bierkade met de brug, die de verbinding vormt met den weg naar de Beemster.

Grijze, wintersche verlatenheid bij het Molenplantsoen.

Het stadhuis (links) van Purmerend en de Waag.

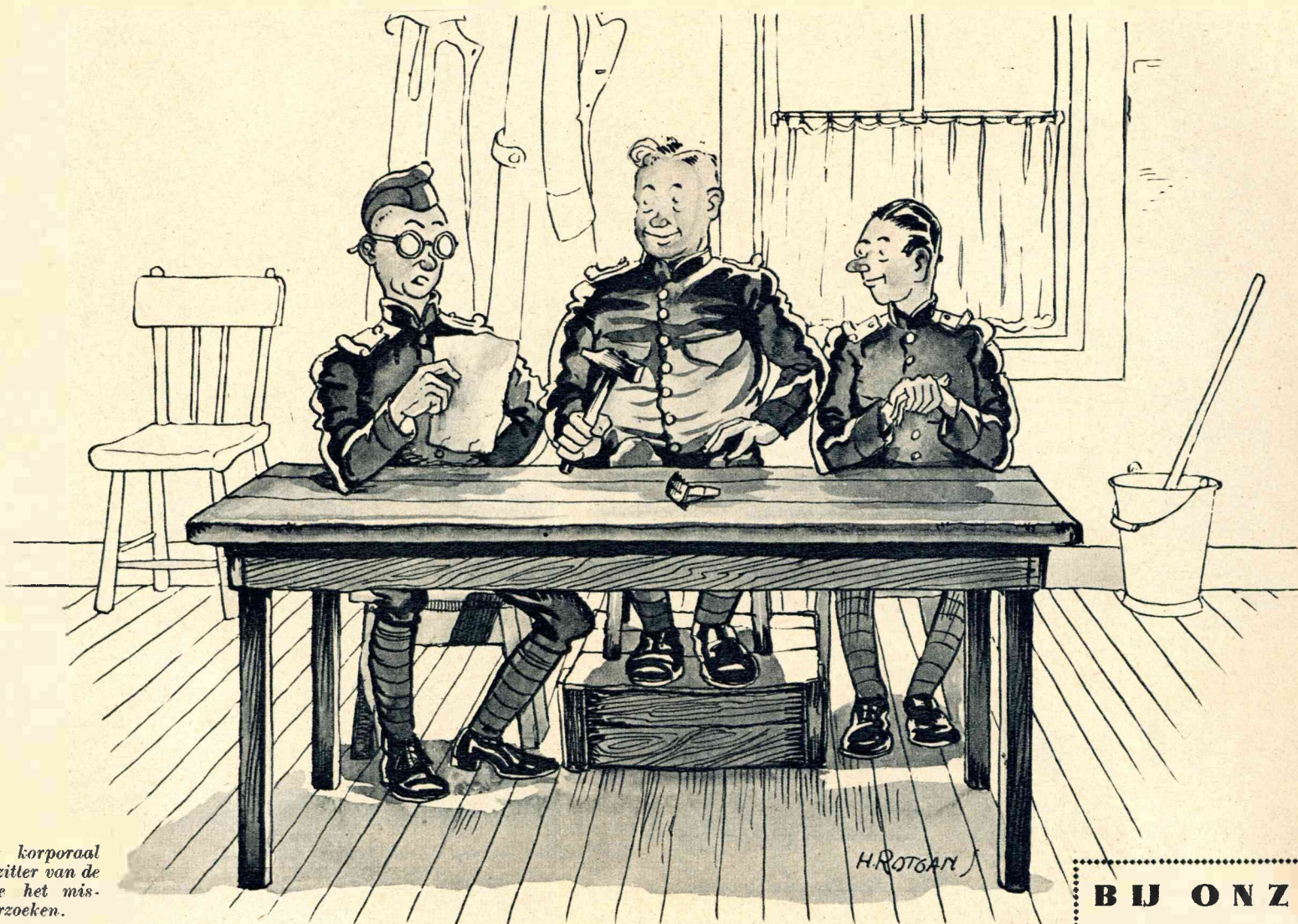
De stad der drie meren

De meren bestaan niet meer. Het waren de Beemster, de Wijde Wormer en de Purnier, groote, vischrijke wateren, waarop vele visschers hun bestaan vonden. De meren werden echter bedijkt en veranderd in polders, boeren kwamen in de woningen der visschers, en het dorp Purmerend groeide en ontwikkelde zich tot het centrum van een uitgestrekt landbouw- en veeteeltgebied. De meren verdwenen dus, doch het visschersdorp werd het vriendelijke en welvarende Noord-Hollandsche stadje Purmerend, dat, gelegen tusschen de droogmakerijen Purmer, Beemster en Wijde Wormer, een der voornaamste plaatsen aan het Noord-Hollandsche kanaal werd en vooral tot bloei kwam als drukke marktplaats van wijde omgeving.

Op het water en op de kade van den Weerwal is het altijd druk en bedrijvig.

OVERSTAPPIE ALS ADVOCaat

Natuurlijk is korporaal Papkind voorzitter van de rechtbank, die het misdrijf zal onderzoeken.

In ons kwartier wordt een schandelijk feit gepleegd. Een onzer verdienstelijkste landsverdedigers moet zich deswege verantwoorden, doch Overstappie redt hem uit z'n penibele situatie

**BIJ ONZE
„JONGENS
TE VELDE”**

Hoe bestaat 't!' zegt onze facteur Overstappie hartgrondig. „Wie sou dát achter soo'n nette ouwe man gezocht hebbe?”

„Mij is ie óók erg tegengevalle,” beaamt Papkind, onze dikke korporaal. „Niks zegge en dan stiekum zooiets doen. Néé...” En misprijzend schudt hij z'n hoofd.

Zelfs de keurige Hagenaar, die slechts kort bij onze sectie is en door zijn coquette manieren den bijnaam „Nellie” verwierf, geeft blijken pijnlijk getroffen te zijn.

„'t Is inderdaad fameus,” zegt hij lijsig. „En 't stond hem juist zoo buitengewoon charmant, zág.”

„In de petoet moest ie!” beweert Papkind wraakzuchtig.

„Veertien daoge verswaord moste se die gooser gefe,” schettert de facteur.

„Veertien máánde zal je bedoele!” protesteert onze motorordonnans Rinus.

„Dan kanne jou die stakker net zoo goed op 't skavot brenge,” meent onze brave Jilles uit Tietjerksteradeel. „Jou moete goed begriepe...”

„Jou moete niks goed begriepe!” bouwt Overstappie hem verontwaardigd na. „Was ie onse kampioen of niet? Mot je se bij de andere secties hoore lache, we staone compleet foor schut. En alléén omdat -oo'n eigenwijze ouwe man 't opeens op se heupe heb gekrege. Mot je se kop sien!”

„'t Is toch zeker zien eigen kop?” verdedigt Jilles zich.

„Wat eigen kop!” briescht Papkind, die zich langzamerhand begint op te winden. „Hij had eerst an ons behoorlijk toestemming moete vrage!”

„Jae, korporael,” hitst Nellie hem op. „U hoeft 't niet te nemen. Maek rapport, zág.”

„Niks rapport,” weert Overstappie af. „We daoge 'in foor 't gerecht.”

„Daar zeg je wat,” zegt Papkind peinzend.

Aha, onze corpulente korporaal heeft een idee.

We weten allen, dat hij in 't burgerleven 'n eerzaam poelier is. Z'n vette soepkippen zijn in breeden kring beroemd, doch bovendien geniet Papkind in zijn vaderstad een groote faam als regisseur, voorzitter, propagandist en eerste acteur van 't amateur-tooneelgezelschap N.I.O. (Na Inspanning Ontspanning.) Reeds bij herhaling heeft hij in ons kantonement de leiding gehad bij artistieke evenementen van den eersten rang. En nu hij daar zoo nadenkend aan zijn pijp trekt, weten we allen: hij broedt op iets. We krijgen gelijk, want Papkind keert opeens tot de werkelijkheid terug, slaat met de vuist op tafel en decreteert:

„D'r wordt 'n speciale mobilisatie-rechtbank benoemd om dit strafbare feit te onderzoeken. Vanavond komt de zaak voor.”

„En dan salle we die smakker 's effe 'n poot uitdraoie,” valt Overstappie hem bloeddorstig bij.

„An mootjes gaat ie!” krijscht Rinus.

Dat is het sein tot een geweldig tumult. Er wordt met veldflesschen en eetketels gerammeld. Jilles grijpt z'n harmonica en er ontstaat zoo'n opschudding dat de sergeant van de week onthutst komt kijken wat er aan de hand is...

En wat is de reden tot deze algemeene opwinding?

Opa, onze nestor van lichting '24, heeft z'n mobilisatie-knevel afgeschoren!

DE VERDWENEN SNOR

Zoolang een dikke ijslaag ons inundatie-gebied bedekt, gaan we er al in de vroegte op uit om rond de stellingen de schotsen los te kappen. Met onze gumnilaarsen aan staan we in 't opspattende water te hakken en voor onze opstelling ligt 'n grillige ijsbarrière, die aan een poollandschap herinnert. Na zoo'n dagje op het ijs, gevolgd door 'n stevige portie rats of snert uit den keukenwagen, bestaat er gewoonlijk 's avonds al heel vroeg groote belangstelling

voor de stroozakken. Doch nu over het lot van Opa moet worden beslist, is heel de sectie present. En we moeten zeggen, Papkind heeft ook dezen keer eer van z'n werk. Achter onze groote tafel troont het driemanschap, dat aanstonds, naar eer en geweten, recht zal spreken. Natuurlijk is Papkind zelf de president. Hij zit dan ook 'n heel stuk hooger dan z'n mederechters, daar z'n stoel op 'n zeepkistje staat, 'n regie-vondst, die allerwegen groote bewondering oogst. Trouwens, ook de rest is uitstekend verzorgd. Nellie, onze sjieke Hagenaar, zit met z'n fraaien buitenmodel-kepi op zeer gewichtig ter zijde. Straks zal hij als ambtenaar van het O.M. een welverzorgd requisitoir uitspreken. Ook Rinus heeft 'n rol, hij houdt 'n Engelschen sleutel, 'n nijptangen 'n duimstok gereed om, met behulp van deze attributen, beklagdes geestvermogens deskundig te onderzoeken.

„Stilte!” gelast voorzitter Papkind en hij laat 'n hamer op de tafel dreunen. „Men brenge den beklagde binnen.”

Achter de deur klinkt gestommel en dan wordt Opa voor zijn rechters geleid door 'n barsch uitzierend individu. Met moeite herkennen we den braven Jilles, die zich heeft getooid met de wollen bivakmuts, die in de koude dagen zoo populair is geworden. Als gevangenbewaarder draagt hij koppel en bajonet en ten overvloede is hij bewapend met een stoffer, voor deze gelegenheid geleend van den kamerwacht. En daar is Overstappie ook! Luchtig wuift hij met de „hooge zije”, die reeds eerder de afgunst der sectie opwekte.

Heelemaal achteraan is van 'n paar banken 'n publieke tribune gebouwd, waar luid gevoel opklinkt als Opa op de beklagdenbank plaats neemt. Inderdaad, het gerucht bevatte waarheid. Opa is z'n snor kwijt.

„Stilte!” commandeert Papkind nogmaals en dan is het woord aan den griffier, die de acte van

beschuldiging van 'n erg smoezelig papiertje voorleest. Voor zoover kan worden verstaan, wordt den beschuldigde ten laste gelegd, dat hij zich „ergens in Nederland”, al of niet met hulp van medeplichtigen, heeft schuldig gemaakt aan verduistering van een mobilisatieknevel, een en ander zeer ten nadeele der sectie, wier kampioen hij was. Als corpus delicti wordt op de tafel het scheerapparaat gedeponeerd, waarmee het afschuwelijk misdrijf is gepleegd.

Papkind raadpleegt z'n aantekeningen, laat opnieuw de tafel onder forsche hamerslagen dreunen en neemt dan met donderende stem het woord.

„Beklaagde, bekent gij?”

Doch Opa geeft geen kik.

„De beschuldigde houdt zien kiezen stief op mekaar,” rapporteert Jilles ten overvloede.

„Wat?” buldert de vervolgen president.

Nu komt er toch beweging in Opa. Met z'n duim wijst hij naar Overstappie, die achter hem staat en den hoogen hoed op één oor zet.

„Wat mot dat?” informeert Papkind dreigend.

„De beklagde heb mijn met se verdedigingbelasten sal self swijge as 't graf,” maakt de facteur bekend.

„Aha, meneer heeft 'n advocaat genomen,” stelt Papkind vast. „Maar die zal knap moete smoeze als ie jou d'r uitkietst, Opa.”

Opa haalt berustend de schouders op als wil hij te kennen geven, dat hij in deze aangelegenheid ten volle op de oratorische bekwaamheden van z'n verdediger vertrouwt en dan neemt het proces een aanvang. Allereerst wordt een getuige gehoord. Het is Charlie, onze al tijd grinnikende Rotterdammer, die tot dusver op alle naburige ijsbanen stevast de prijzen veroverde en deswege met een hartelijk applaus begroet wordt.

„Stilte!” brult Papkind en hij laat met zooveel kracht z'n hamer neerkomen, dat de splinters omhoog vliegen.

„N Beetje foorsichtig met de taofel, edelachtbaore,” vermaant de facteur. „As de sergeint fan kazerneering 't siet, heb je 'n bon....”

Doch de president duldt geen inmenging, dreigt de zitting te schorsen en richt zich dan tot den schaatskampioen.

„Getuige Charlie, vertel wat je gezien hebt.”

Nu, Charlie behoeft slechts kort te zijn. Toen hij zich dezen morgen in het waschlokaal bevond, trof hij daar Opa, gewapend met een scheerkwast. En voor getuige z'ls kon verhinderen, schoor Opa, met 'n paar fiksche halen, z'n heele snor finaal af. Medeplichtigen heeft de dader niet gehad, geheel alleen en in koelen bloede heeft hij de schanddaad volvoerd.

„Anders niks?” wil Papkind weten.

Nee, meer heeft Charlie niet aan z'n verklaring toe te voegen. Hij kan gaan zitten, nadat hij de toezegging heeft gekregen, dat getuigengeld hem ruimschoots, tegelijk met z'n wekelijksche soldij, zal worden verstrekt!

VINNIGE DEBATTEN

Nu, het wettig en overtuigend bewijs is geleverd. Ieder kan zien dat Opa z'n snor kwijt is en uit de getuigenverklaring is komen vast te staan, dat hij zelf de dader is. En dat néemt de sectie niet. Toen

de mobilisatie uitbrak, ontbrandde tusschen de secties een felle strijd om het snorrenkampioenschap. Een vooreensneuvelden de knevels. Alleen Opa hield dapper vol en bezorgde ons de overwinning. Doch wat blijft er van die trotsche zegepraal over, nu Opa daar ontluiserd en met 'n vreemd kale bovenlip op z'n bankje zit?

„Nee, Opa, 't is geen werk!” verwijt Papkind hem en dan is 't woord aan den officier van justitie, vertolkt door Nellie, onzen keurigen Hagenaar.

Nellie blijkt een groote aanwinst te zijn, hij heeft waarlijk talent. Met z'n kepi op z'n hoofd begint hij aan een requisitoir, zóó doorspekt met geleerde stadhuiswoorden, dat de sectie hem slechts met de grootste moeite kan volgen.

„Er is hier sprake van 'n uiterst geraffineerd misdrijf, waarvoor ik reeds bij veurbat de grootste gestrengheid van uw geëerd college inroep,” galmt hij den rechters toe. „Want wat heeft deze zoogenaamde Opa gedaan? Hij heeft het vertrouwen van z'n collegae's aanzienlijk geschokt, hij heeft 't prestige van z'n sectie 'n knak gegeven, hij heeft....”

„Mot je al dat geswam hoore of so'o'n ongelukkige snor!” valt Overstappie hem in de rede. Eigenlijk vindt ook hij 't reuzenzonde, dat Opa z'n krijghaftigen knevel verloor, doch nu hij geroepen is om den beklagde als verdediger ter zijde te staan, geeft hij z'n cliënt de volle maat.

„'t Was volstrekt geen ongelukkige snor,” wijst Nellie hem terecht. „'t Ding stond hem perfect, zag.”

„Wat je perfect noemt,” hoont de facteur. „'t Was anders 'n onbehollpe stukkie seegras. Dat soort snorre henne trouwens verhoje.”

„Baerd en haertooi mogen naer verkiezing gedragen worden, mits het den man niet ontsiere,” citeert de Hagenaar thans woordelijk het oude reglement. Drommels, hij schijnt er aardig in thuis te zijn. Het wordt nu een terechtzitting in grooten stijl, vinnige debatten ontspringen zich tusschen den keurigen Hagenaar en den facteur. Het publiek toont levendigen bijval en kan door den president slechts met groote moeite in bedwang worden gehouden. Bijzonder groot wordt de opwinding als Rinus met zijn instrumenten Opa's toerekeningsvatbaarheid gaat berekenen en tot weinig bemoedigende resultaten komt. Ook Jilles met z'n wollen bivakmuts komt er aan te pas.

„N Beetje foorsichtig, Willem Barentz!” raadt de facteur hem.

„We kunnen slechts aennemen, dat de beklagde in 'n vlaeg van verstandsverbijstering handelde,” concludeert Nellie. „Maer dat zal mij niet beletten, 'n zwaere straf te eischen. Ik vorder de inbeslagnaeme van dit scheermes en verlang dat

Rinus komt tot weinig bemoedigenderesultaten als hij Opa's toerekeningsvatbaarheid moet onderzoeken.

Vinnige debatten ontspringen zich tusschen Overstappie en den keurigen Hagenaar.

Opa's thans als kleine compensaetie 'n baerd. subsidiair 'n sik, zal laeten staen.”

We kunnen moeilijk beweren dat Opa verbleekt bij het hooren van dezen eisch, doch Overstappie geraakt in een toestand van groote opwinding.

„'n Baard! Hoe bestaat 't,” barst hij los. „Ik sien 't al! Kenne we dat die ouwe Opa nou andoen, jongens? Mot je 'm lief sien zitte. 't Is 'n reuze mak mannetje, geen vlieg doet ie kwaad. Alleenig maor één liefhebberij heb ie: possegeltjes plakke. En mot je zo'o'n man nou behandle as 'n gemeene misdadiger? Néé, meheer de edelachtbaore president, néé, meheer de cipier, néé....”

„Néé....” schreeuwt het publiek in koor, meege-sleept door des facteurs welsprekendheid.

„Néé!” brult ook Opa, die thans voor 't eerst z'n mond open doet.

„De beskuldigde heb 'skreeuwd,” stelt Friesche Jilles verbaasd vast.

„Wie schreeuwe ken, ken óók praote,” betoogt Overstappie. „Fooruit, Opa, fertel an dat edelachtbaore stelletje goosers achter dat taofeltje, waarom je je snor heb afgeschore.”

In spanning wacht de sectie. Zal Opa spreken? „Me vrouw....” begint hij dan.

„Aehae,” kraait Nellie. „Dácht ik 't niet? Daer is 'n vrouw in 't spel.”

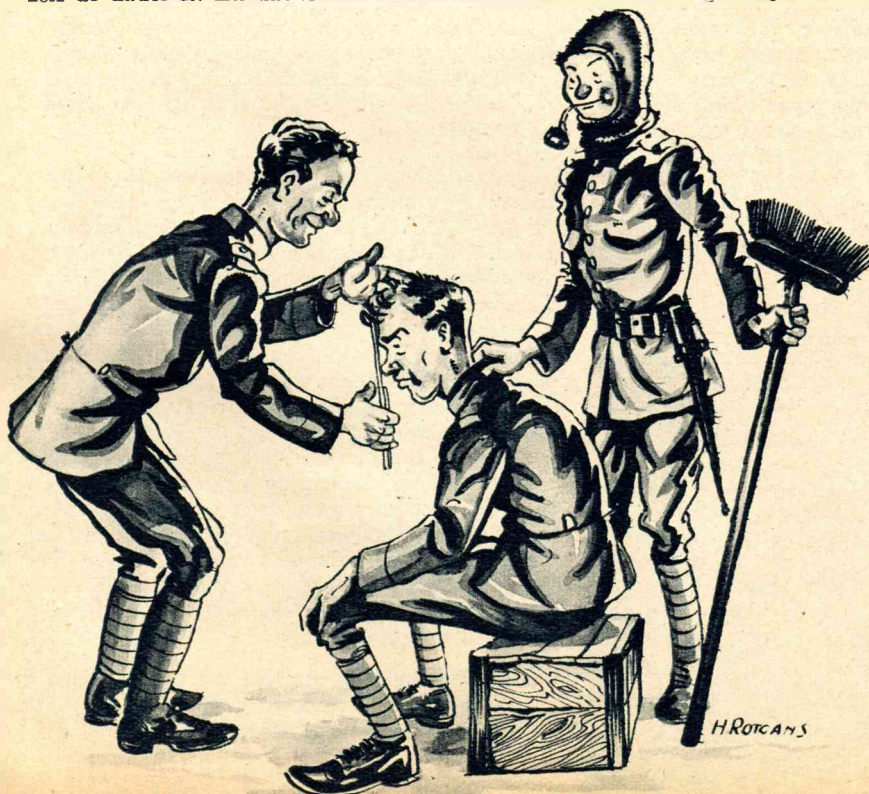
„Gelijk hei je, broer,” valt de facteur hem bij. „Soo net in de cel heb ouwe Opa me grienend bekend waarom ie se scheermes in dat struikgewas onder se neus heb geset. Elleke keer as ie met ferlof kwam, begon se vrouw d'r ofer. Opa most en sou se snor afschere.... Al die lange mobelesaoosiemaonde heb ie zich schrap geset en niet toegegeve. Opgeofferd foor se kammeraoode heb ie zich....”

„Hoera voor Opa!” juicht het publiek.

De stemming begint aanmerkelijk in het voordeel van den verdachte om te slaan.

„Weke lang sting dat dappere ouwe mannetje in tweestrijd,” vervolgt Overstappie z'n dramatisch betoog. „Maor eindelijk is ie besweke. Morge gaat ie weer met ferlof en nou sal se vrouw 'm met ope arremente ontfange. Se bloeie fan kindere sille juiche.... (ontroering). Oferal sille de mensche mekaar fertelle: we hebbe Opa weer terug sooas ie fóór de mobelesaoosie was (tekenen van instemming). En mag nou soo'n bloeddorstige Haogenaar ofer baorde en sikke legge te praote? (geroep: neen! De protesten van Nellie worden door tumult overstemd). „Daorum seg ik: wég met die rechtbank! (Daverend geroffel van Papkind.) Weg met die leelijke Friesche grasneger met se ijsmuts! (Verward rumoer). Edelachtbaore heere en ander publiek, ik fraog vrij-spraak! (Donderende ovaties, Opa wordt met geweld door het publiek bevrijd.)

En zo werd Opa gerehabiliteerd. Maar eeuwig zonde blijft het. Want met zijn knevel verdween onze laatste mobilisatiesnor.

PANORAMA- OORLOGSKRONIEK

Week van 8 Januari tot 14 Januari 1940

Maandag 8 Januari

De slag bij Salla aan het noordelijk front duurt ook heden nog voort. Volgens de laatst binnengekomen berichten moet echter spoedig de beslissing vallen. Het verluidt, dat zich hier een der bloedigste veldslagen uit den geheelen Finsch-Russischen oorlog afspeelt. Het heeft er alles van, dat de Finnen de overwinnaars zijn. Zij drijven de Russen over het geheele front terug tot aan de Russische grens in de richting van Kandalaksa.

De gevechten rondom Raate, 36 km. ten oosten van Suomussalmi (in de zg. Wespentaille) zijn in een eclatante overwinning van de Finnen geëindigd, die de vierde Sovjet-divisie, welke zich op den weg van Suomussalmi naar de Russische grens bevond, vernietigd hebben. Tot nu toe hebben de Finnen reeds 1000 krijgsgevangenen gemaakt en verder veroverd: 102 kanonnen, 42 tanks, 10 pantserauto's, 20 tractors, 278 auto's met oorlogsmaterieel, o.a. luchtdoelmitrailleurs en automatische geweren. De Finnen maakten eveneens 1170 paarden en 47 veldkeukens buit.

Velen schrijven het gebrek aan succes der Russische troepen toe aan de aanwezigheid van zg. politieke commissarissen in het leger, waardoor de officieren geen voldoende gezag over de soldaten kunnen uitoefenen.

De politieke commissarissen hebben een aparte opleiding en een eigen hiërarchie, die van de militaire hiërarchie verschillend is. Er is een politieke commissaris voor elke compagnie, elk bataillon enz. De com-

missarissen zijn verantwoordelijk voor het moreel van hun troep. Zij moeten in principe samenwerken met den bevelvoerenden officier, maar zij kunnen zich verzetten tegen een bevel, indien zij meenen, dat het in strijd is met de belangen van het proletariaat of van de Sovjet-Unie.

De Dui sche autoriteiten hebben Italiaansche vliegtuigen en wapens, voor Finland bestemd, in beslag genomen.

De wapenzendingen zijn aangehouden door den rijkscmissaris voor den invoer van oorlogsmaterieel, die is aangesteld om op het vervoer van oorlogsmaterieel uit, naar en door Duitschland toezicht te houden. Wat er met de zendingen uit Italië zal geschieden, of zij worden geretourneerd of vastgehouden, is nog niet bekend.

Officieel wordt medegedeeld, dat vice-admiraal Osborne, de leider van de Britsche censuur, afgetreden is om een nieuwe taak van nationaal belang te gaan vervullen, waarvoor hij door zijn ervaringen en zijn werk op het gebied van marine-bouw bijzonder geschikt is.

Osborne wordt waarschijnlijk mede-directeur van een scheepsbouwmaatschappij, die materiaal voor de marine aanbouwt.

Hij heeft, toen hij nog actief in den marinedienst was, verschillende uitvindingen op marine-gebied gedaan. Van hem is de paravane, het verdedigingsmiddel van schepen tegen mijnen afkomstig. Ook heeft hij veel gedaan voor de verbetering van het luchtdoelgeschut en de vuurleidingsapparaten.

Dinsdag 9 Januari

Vanochtend is het Nederlandsche motorschip Truida, thuisbehoorende te Wildervank, op de Noordzee bij de Noordhinder op een mijn geloopt en gezonken. De bemanning, welke uit vier personen bestond, is gered en aan boord genomen van het s.s. Tiberius van de K.N.S.M., dat zich toevallig in de buurt bevond.

DUITSCH VLEGMACHINES VALLEN SCHEPEN AAN

De Britsche admiraliteit deelde mede:

Op de Noordzee heeft de vijandelijke luchtmacht aanvallen gedaan op kleine, niet-geëscorteerde koopvaardij schepen. Uit de ontvangen berichten blijkt, dat drie schepen tot zinken zijn gebracht: 1e. het Britsche s.s. „Gowrie”, groot 689 ton, waarvan de geheele bemanning gered is door een Deensch schip; 2e. het Deensch schip „Ivan Kondrup”, 239 ton, waarvan elf overlevenden door een Britsch schip aan land gezet zijn, doch waarvan nog tien man vermist worden; 3e. het Deensch s.s. „Fetty”, 955 ton, omtrent welker bemanning nog geen nadere

berichten ontvangen zijn.

Van Duitse zijde wordt omtrent den aanval het volgende medegedeeld:

Duitse gevechtsvliegtuigen hebben vanochtend en vanmiddag verkenningsvluchten gemaakt boven de Engelsche en Schotsche oostkust. Hierbij werden verschillende bewapende patrouilleschepen en de onder hun geleide varende koopvaardij schepen aangevallen en vernietigd. Alle vliegtuigen zijn behouden naar hun basis teruggekeerd.

Nabij de Shetlandeilanden hebben Engelsche visschers een mijn opgehaald, die toen men haar onschadelijk wilde maken een verrassing opleverde. De mijn ontplofte niet... doch viel in elkaar. De inhoud bestond uit steenen en stukken cement. Over de betekenis van dit soort „ersatz”-mijnen breekt men zich thans het hoofd.

Het Amerikaansche s.s. „City of Flint”, dat aanvankelijk door de Duitschers buitgemaakt was en na aankomst in een Noorsche haven weer vrijgelaten moest worden, is thans op de terugreis naar de V.S.

Chamberlain, de Engelsche minister-president, hield vandaag een lange rede in het Mansion House, die per radio werd uitgezonden; hij zei o.a.

Wij moeten niet denken, dat, omdat deze oorlog tot nu toe niet dien loop heeft genomen als in 1914, wij zullen kunnen blijven leven, alsof wij nog in vrede zijn. Wij moeten het stellen zonder veel dingen, die wij hard zullen missen. Heewel wij op het land nog niet in werkelijke gevechten gewikkeld zijn, moeten wij ons toch hierop voorbereiden. Wij zullen meer en meer arbeidskrachten noodig hebben voor de wapenproductie. Als gevolg hiervan zullen steeds minder menschen beschikbaar zijn voor de productie van verbruiksartikelen.

Er zijn menschen, die zeggen: „Maar waarom gebruikt ge hiervoor de werklozen niet,” doch in de eerste plaats zijn onze werkloosheidscijfers voor een deel misleidend. Een half miljoen man van het werklozenleger behoort tot diegenen, die voortdurend van betrekking wisselen. De vraag naar arbeidskrachten voor onze wapenfabrieken zal steeds toenemen en in de honderdduizenden lopen. Daarnaast moeten wij acht slaan op ons bezit aan buitenlandse deviezen. Wanneer we op de huidige schaal ammunitie vervaardigen, beteekent dat een enorme verhooging van onzen invoer en diens gevolg ook van de eischen, die aan de scheepvaart gesteld worden. Wij moeten zorgen, dat wij schepen houden om de allernoodzakelijkste goederen naar Engeland te brengen. Wij moeten overwegen, dat onze import moet worden betaald op twee of drie manieren, hetzij in goud, door den verkoop van buitenlandsche valuta's, of door te exporteeren.

Zooveel mogelijk moeten wij onzen export doen toenemen en te zelfder tijd onzen import vermindern. Ik geloof niet, dat er nog iemand in Enge-

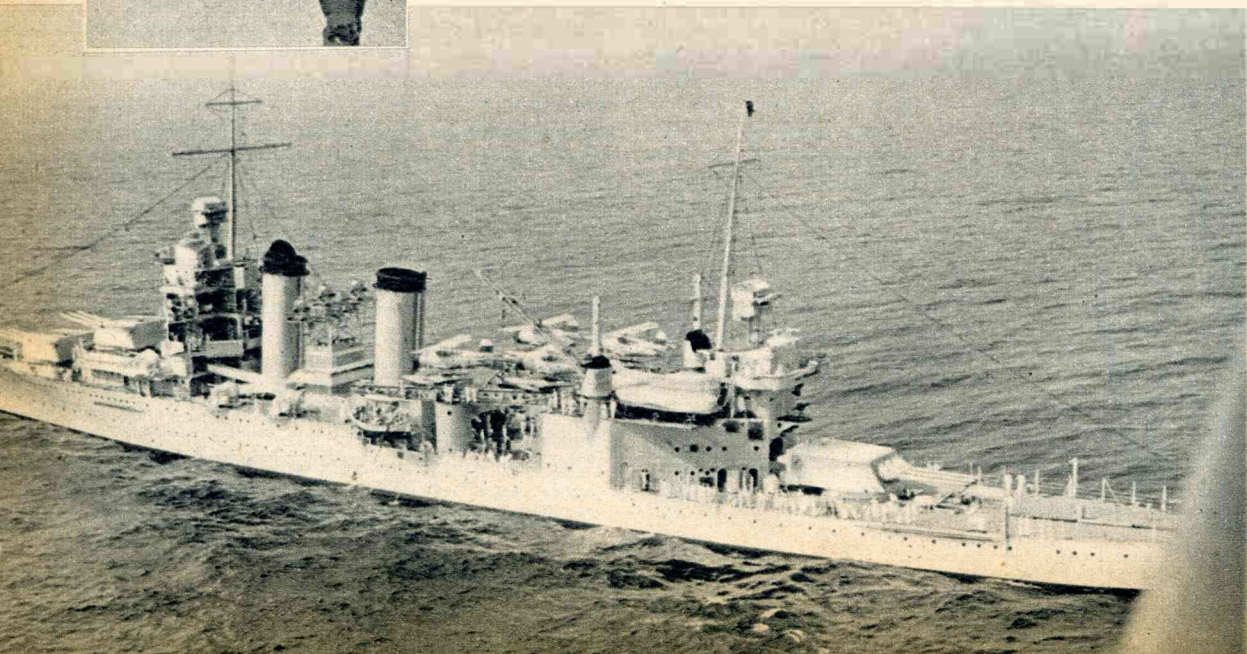

Neville Chamberlain, minister-president van Engeland, hield in het Mansion House te Londen een groote rede over den voortgang en de vooruitzichten van den oorlog.

Kapitein Wilhelm Dähne (rechts) in gezelschap van Rudolf Reimer, den immigratie-commissaris (links) bij zijn aankomst op Amerikaanschen bodem. De kapitein heeft zijn schip de „Columbus” op bevel der Duitse overheid in brand moeten steken.

Nadat de „Columbus” door de eigen bemanning tot zinken was gebracht heeft de Amerikaansche kruiser „Tuscaloosa”, dien wij hieronder zien afgebeeld, assistentie verleend bij de reddingder overlevenden.

land te vinden zal zijn, die zich deze opofferingen niet wil getroosten als hij denkt aan de gevaren, waaraan zij blootstaan, die te land, ter zee, of in de lucht de Engelse zaak behartigen.

Vanmiddag omstreeks vier uur heeft een Nederlandsch militair vliegtuig een noodlanding gedaan in het plaatsje Wilmarndonk in de onmiddellijke nabijheid van Antwerpen, en wel op het terrein van het station Antwerpen Noord. In het vliegtuig, afkomstig van een vliegveld in het zuiden van Nederland, bevonden zich twee aspirant-officier-vliegers. Het vliegtuig maakte een voortreffelijke landing en is geheel onbeschadigd.

In Amsterdam zijn er 40 nieuwe sirenes bij gekomen, omdat men bij de verduisteringsoefeningen gemerkt had, dat het alarm niet overal gehoord kon worden. Er zijn nu dus in het geheel 85 van deze apparaten in de hoofdstad.

Woensdag 10 Januari

In de nabijheid van Salla wordt nog steeds heftig gevochten. Hier verkeert een Russisch legercorps van 12.000 man in een benarde positie.

De Russen hebben zich ten westen van de stad verschanst en bieden heel wat hardnekkiger verzet dan hun kameraden, die bij Suomussalmi het onderspit moesten delven. Het zijn dan ook keurtroepen, die veel beweeglijker zijn dan de gewone afdeelingen.

Intusschen wordt korte metten gemaakt met wat er nog overgebleven is van de 44ste Russische divisie, die bij Suomussalmi het onderspit gedolven heeft. Het terrein wordt gezuiverd, de Russen, die zich verborgen houden, worden geleidelijk gevangengenomen en de oorlogsbuit wordt binnengehaald. Een groot deel van het buitgemaakte oorlogsmateriaal verkeert in goeden staat en zal tegen het Rode Leger gebruikt kunnen worden.

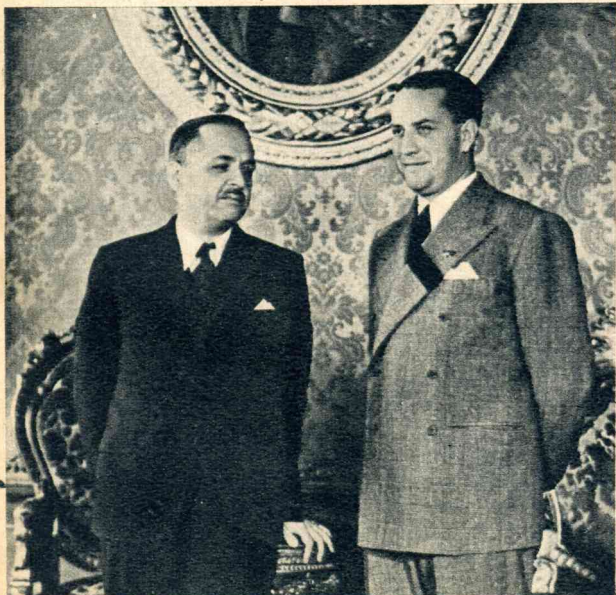
Vanavond werd te Moskou bekend, dat Moissej Moissejewitsj Kaganowitsj van zijn functie als volkscommissaris voor den Vliegtuigbouw ontheven is. Tevens zijn de beide ondercommissarissen voor dezelfde afdeling door twee andere vervangen. Over Kaganowitsj werd slechts medegedeeld, dat hij een nieuwen werkkring zal krijgen.

Men brengt dit ontslag in verband met het falen van de Russische luchtmacht in Finland.

LUCHTGEVECHTEN BOVEN DE NOORDZEE

Het Britsche ministerie van luchtvaart deelt mede:

Een formatie Britsche vliegtuigen heeft vandaag tijdens een verkenningsvlucht op de uitreis boven de Noordzee een aantal vijandelijke gevechtsvliegtuigen ontmoet. Er ontstond zich een gevecht, dat ongeveer 'n half uur duurde. Waargenomen werd, dat een Messerschmitt 110 in zee stortte, en voorts is reeds bekend, dat een andere een noodlanding in Denemarken heeft moeten maken. Een van onze

Graaf Ciano, de Italiaansche minister van Buitenlandsche Zaken, en graaf Csaky, de Hongaarsche minister van buitenlandse zaken, tijdens hun samenkomen te Venetië.

De commandant van het geallieerde leger, generaal Gamelin, heeft het grootkruis van het Legioen van Eer uitgereikt aan de Engelse generaals Gort en Ironside.

In de loopgraven aan het westelijk front. Engelse soldaten in een gecamoufleerde loopgraaf; drie van hen zijn gewapend met gewone geweren, de vierde met een z.g. Bren-karabijn.

vliegtuigen ging verloren, doch de overige hebben, na den vijand te hebben verdreven, den tocht tot de oostgrens van het te verkennen gebied voortgezet en zijn daarna behouden teruggekeerd.

De Britsche luchtmacht heeft tevens een patrouillevlucht ondernomen boven een basis van vijandelijke marinevliegtuigen en het eiland Sylt gebombardeerd. Naar aanleiding van de berichten over schade aan Deensche eigendommen bij de grens, verklaart het ministerie van luchtvaart, dat indien de Britsche luchtvaart hiervoor verantwoordelijk zou zijn, de Deensche regeering volledige schadevergoeding zou ontvangen.

Het D.N.B. publiceert het volgende over het luchtgevecht:

Vier Deutsche vliegtuigen van het nieuwste type ontmoetten vanmiddag om één uur in de Deutsche Bocht een escadrille van negen Britsche bombardementsvliegtuigen van het „Bristol-Blenheim"-type. Bij het zien der Deutsche vliegtuigen zwenkten de Britsche machines direct naar het westen en zochten haar heil in de vlucht. Bij de achtervolging werden drie Britsche machines neergeschoten. De Deutsche machines keerden allen ongedeerd naar haar basis terug.

Donderdag 11 Januari

Opnieuw heeft de Deutsche luchtmacht haar activiteit ontplooid aan de Britsche kust. Toestellen verschenen boven verschillende steden, o.a. New Castle, maar lieten geen bommen vallen. Op de Noordzee daarentegen werden Britsche schepen aangevallen.

Drie groote, zwarte toestellen zijn in verschillende steden aan de Z.O.-kust van Schotland waargenomen. Vóór het middaguur werden zij door Britsche gevechtsvliegtuigen naar zee verdreven.

Ter hoogte van de kust van Norfolk werd een bom-

aanval op een koopvaardijship gedaan.

Als gevolg van het ophouden van Italiaansch oorlogsmaterieel, bestemd voor Finland, in de haven van Sassnitz, acht men het mogelijk, aldus United Press, dat schikkingen getroffen zullen worden om Italië faciliteiten te verleenen om vliegtuigen naar Finland te zenden, via Engeland en Noorwegen.

Minister van Kleffens behandelt in zijn memorie van antwoord over de begroting van buitenlandse zaken aan de Eerste Kamer de moeilijkheden, welke Nederlandsche schepen in Engelsche havens ondervinden ten gevolge van het contrabande-onderzoek. Hierin zegt hij o.a.:

De besprekingen omtrent regelingen met Brittannië en Frankrijk, waardoor

een eind zou worden gemaakt aan het langdurig oponthoud van onze schepen en 't willekeurig lossen van zoogenaamde verdachte lading in havens van die landen, vergen inderdaad geruimen tijd. Men verlieze echter niet uit het oog, dat het hier zeer ingewikkelde vraagstukken geldt, en dat het een slechte politiek zou zijn, zich te laten leiden door de gedachte, dat in deze materie een snel bereikt resultaat ook een gunstig resultaat zou kunnen zijn.

Het is den minister nog niet bekend, dat voor andere landen, ook al mogen door hen partieele overeenkomsten zijn gesloten, de moeilijkheden reeds uit den weg zijn geruimd. Elk neutraal land heeft trouwens zijn eigen bijzondere problemen.

De minister acht het intusschen niet uitgesloten, dat ook voor wat Nederland betreft binnenkort zoodanige voorzieningen kunnen worden getroffen, dat bedoelde moeilijkheden zooal niet uit den weg geruimd, dan toch althans aanzienlijk zullen worden verminderd. Daarbij spreekt het vanzelf, dat de regeering zich er niet bij zou neerleggen, indien Groot-Brittannië in verband met de „order in council" van 27 November 1939 in zake den uitvoer met neutrale schepen van goederen van Deutsche herkomst, aan andere neutrale mogendheden zekere voordeelen mocht toestaan, die niet voor Nederland zouden gelden.

Het is geenszins uitgesloten, dat de Nederlandsche regeering in een bepaald geval, waarin haar dit nuttig zou voorkomen, deel zou nemen aan eenige gemeenschappelijke actie van een kring van neutrale staten, die zich niet zou beperken tot Nederland en België of de Oslostaten. Veel, zoo niet alles, zal afhangen van de vraag waarop de actie zou zijn gericht; deelneming van politieke groepvorming tegen een bepaalden staat of groep van staten acht de minister op het voetspoor zijner voorgangers met onze zelfstandigheidspolitiek niet te rijmen.

Vrijdag 12 Januari

Den vierden dag in successie hebben Deutsche vliegtuigen vandaag een raid gemaakt langs de Britsche kust.

Volgens de ontvangen berichten verkende de Deutsche luchtmacht boven de kusten van Surfolk, Norfolk, Yorkshire en ook in het gebied van de Theems-monding. In alle gevallen werden zij verdreven.

De Britsche koopvaardijvloot heeft, volgens het Deutsche nieuwsbureau, van 9 tot 12 Januari zeer zware verliezen geleden. Ongerekend de Britsche schepen, die volgens het Deutsche legerbericht vandaag tot zinken gebracht zijn, en waarvan de tonnage nog niet vaststaat, hebben de Britten sedert 9 dezer zeven schepen verloren. Daartoe behooren de „Dunbar Castle” van 10.200 ton, de „Rothesay Castle” van 7500 ton en de twee groote tankschepen „British Liberty” van 8.485 ton en de „Eloso” van 7.267 ton. Het totale verlies in drie dagen van de Engelsche koopvaardijvloot bedraagt volgens het Deutsche nieuwsbureau ruim 37.000 ton.

Op een persconferentie heeft men van officieele zijde verklaard, dat de Engelsche regeering binnenkort de overdracht zal verlangen van buitenlandse effecten van Britsche staatsburgers om den invoer uit het buitenland, in het bijzonder der Vereenigde Staten, te kunnen betalen. De houders van deze

buitenlandsche effecten krijgen daarvoor oorlogsleeningen of andere staatsfondsen in de plaats.

De minister van binnenlandsche zaken heeft aan de exploitanten van radiocentrales een rondschrijven gezonden betreffende het doorgeven van de programma's van buitenlandse radiozendstations aan de aangesloten luisteraars.

De minister deelt in dit rondschrijven mede, dat het in verband met de tegenwoordige tijdsomstandigheden voor de exploitanten van radiocentrales verboden is het gesproken woord van radiostations van belligerente staten in hun programma's op te nemen. Een uitzondering wordt gemaakt voor redevoeringen van erkende staatshoofden en minister-presidenten.

Onder het thans uitgevaardigde verbod vallen uiteraard niet alleen causerieën en redevoeringen, maar ook nieuwsberichten. Tevens heeft de minister van binnenlandsche zaken bepaald, dat de microfoons, die in de meeste radiocentrales staan opgesteld en met behulp waarvan de aangesloten luisteraars kunnen worden toegesproken, uit de gebouwen, waarin de betreffende centrales zijn gevestigd, moeten worden verwijderd.

Het betreft hier uit den aard der zaak een veiligheidsmaatregel, waardoor voorkomen wordt, dat ongecontroleerde berichten of toespraken worden gehouden.

US EN WATERLINIE

Nu de aanhoudende vorst de Nederlandsche watervlakten bevroren heeft en reeds in eenige rivieren het ijs vast is gaan zitten, bekruipt sommigen de vrees dat hiermede de vriend van de Nederlandsche defensie — het water — een geboeide bondgenoot is geworden en weinig waarde meer heeft.

De vrees wordt door de deskundigen niet gedeeld.

Voorbeelden uit de jongste krijgsgeschiedenis laten zien, dat de moderne bewapening dengene, die over het ijs een aanval tracht te ondernemen, in het nadeel stelt. De redenen zijn duidelijk. De aanvallende troepen hebben op de gladde ijsvlakten niet de minste dekking. Elke soldaat heeft de wetenschap, dat hij, als hij gewond wordt, op het ijs zal blijven liggen, omdat hij onbereikbaar zal zijn voor geneeskundige hulp. Gewond worden betekent doodvriezen, en dit vooruitzicht is snuikend voor zijn moreel.

Aangezien de verdediger zich in stellingen verschanst zal hebben, van waaruit hij met zijn automatische wapenen elken infanterie-aanval kan smoren, is een aanval over het ijs wel ondenkbaar zonder grondige voorbereiding en ondersteuning door artillerie. Maar diezelfde artillerie verniet het terrein, waarlangs de eigen soldaten de stellingen van den verdediger zullen moeten bereiken: zij verniet het ijs en speelt daardoor in de kaart van de verdediging, welke artillerie op haar beurt ook niet zal nalaten tot vernietiging van de ijsvelden bij te dragen.

Verrassende aanvallen onder bescherming van het nachtelijk duister, zouden, gezien de kracht der automatische vuurwapenen, tegen een zichtbaren vijand, de eenig overblijvende mogelijkheid op succes voor den aanvalleur kunnen schijnen. Maar ook dan waagt de aanvalleur zich wat men noemt op glad ijs. Het ijs biedt mogelijkheden tot verraderlijke hinderlagen. Van ouds bekend zijn de ijs-cunettes, ijsvrije sleuven, welke vooral bij nacht voor oprukkende troepen gevaarlijke valkuilen vormen. Meestal zijn ijscunettes versterkt door versperringen, welke men uit ijsblokken, uit de sleuven afkomstig, opbouwt. Reeds in 1672 werden deze cunettes op ruime schaal tegen de Fransen gebezigd.

Ook op andere wijze kan het ijs tot hindernis worden gemaakt. Wanneer de verdediger den waterstand verandert, door het water onder het ijs te laten weggloopen, zal boven de slooten en vooral boven de kanalen het ijs breken en zullen de schuif tegen de kanaalwanden omhoog stekende schotsen vallen gaan vormen, welke, zoo niet voor 's vijands infanterie, dan toch in ieder geval voor zijn tanks onoverkomelijk zijn, terwijl het ijs buiten de slooten en kanalen al die onaangename eigenschappen gaat vertoonen, welke in het woord bomijs begrepen liggen.

Ook onze rivieren zijn in den winter gevaarlijk voor een aanvallend leger. Een tijdsverloop van enkele dagen kan hoog water brengen, dat alle operatieplannen in de war stuurt. Heeft men, zooals thans het geval is, drijfijis op de rivieren, dan is elke overgang onmogelijk. Indien wij in vrede tijden onze zware schiphuizen en veerponten moeten wegnemen, wanneer het drijfijis zich op de rivier vertoont, dan kan een vijand met zijn licht pontonmateriaal er zeker niets beginnen. Maar zelfs gesteld, dat de rivieren geheel zouden dichtvriezen en een zoo sterk ijsdek zouden vormen, dat het aanvallende leger er met gemak met trein en al over zou kunnen oprukken, dan blijft nog steeds het gevaar bestaan, dat eens Luxemburg bedreigde: de dooi, en het daarop volgende kruisen van het ijs.

Dooi beteekent, dat de opgerukte vijand afgesneden wordt van zijn basis, dat zijn aan- en afvoer worden afgesneden gedurende langen tijd, wellicht voor eenige weken. Zoolang de weersvoorspellingen niet verder dan eenige dagen reiken en ook daarvoor nog slechts zeer beperkte zekerheid bieden, zal een verantwoordelijke legeraanvoerder zich wel driemaal bedenken eer hij zijn troepen in dit wisselvallig klimaat laat trekken over een zoo onbetrouwbare brug als het ijs. Want, hoe onaangenaam de positie is van een aanvalleur, die achter zich een kruisende rivier en vóór zich de dooiende inondaties van den verdediger heeft, laat zich gemakkelijk denken.

Het winterseizoen op zichzelf brengt ook reeds groote nadeelen voor den aanvalleur met zich mee. Wel is waar kennen wij geen Finschen winter, doch ook bij ons zou de aanvalleur te lijden hebben van gladden wegen, van korte dagen, van koude, welke

VELDLEGEROEFENINGEN OP HET IJS

Aan de vechtwagens is het niet gelukt over het bevroren inondatiegebied te trekken. Hoewel 't ijs sterk genoeg was, geraakten de vechtwagens in de lange ijsvrije sleuven, waar ze zelfs na zeer veel moeite niet meer uitkwamen.

Ook bij bevroren inondation gelukt 't de vechtwagens niet deze te passeeren als gevolg van de inderhaast opgeworpen ijsbarrières.

Ook voor de amphibie-terreinwagens bleken de ijshindernissen te moeilijk; noch vooruit, noch achteruit gelukte 't de gladde kanten te beklimmen.

de geïmproviseerde legerplaatsen van zijn troepen zou teisteren en van de onmogelijkheid iets met den harden grond te beginnen. Wanneer de bodem flink bevroren is, stuit de infanterieschop als op rots. Terwijl de verdediger zich in te voren klaargemaakte stellingen heeft ingericht, weigert de bodem den aanvallers een schuilplaats.

De deskundigen concludeeren dan ook, dat onze weermacht, gebruik makende van oude, beproefde middelen en van de mogelijkheden der moderne techniek, opgewassen is tegen de moeilijkheden van vorst. De winter zou een zeker zoo groote vijand voor den aanvallers blijken te zijn, hetgeen de ervaring in 1914—1918 en in Finland heeft geleerd.

* * *

In geheel Noord-Finland heeft een plotselinge stijging van het kwik — zelfs tot boven het nulpunt op sommige plaatsen — de krijgsbedrijvigheid weer doen opleven. Het felst wordt op het oogenblik gestreden in den Salla-sector, waar — volgens de laatste berichten van hedenmorgen — de gevechten een buitengewoon bloedig verloop hebben.

Gisteren zijn in de straten van Moskou biljetten aangeplakt waarbij de dienstplichtigen van de lichtingen 1921 en 1922 worden opgeroepen zich aan te melden bij de recruteringsbureaux. De inlijving zal later in het jaar geschieden. De lichting 1919 en de helft van de lichting 1918 zijn in den j.l. herfst ingelijfd.

De studeerende dienstplichtigen van de lichting 1922, jongens van 18 jaar dus, behoeven zich alleen aan te melden, indien zij afgestudeerd zijn.

De pauselijke nuntius te Madrid heeft aan den H. Stoel een memorandum gezonden, waarin generaal Franco zijn medewerking aanbiedt voor elke actie, die tot doel heeft, den vrede te herstellen en een einde te maken aan het gevaar van de communistische expansie in Europa.

Zaterdag 13 Januari

VEILIGHEIDSMATREGELEN IN BELGIË

De persdienst van het Belgische ministerie van buitenlandse zaken deelt mede: „Overeenkomstig vroeger door de regeering genomen besluiten zijn vandaag bepaalde veiligheidsmaatregelen genomen. Deze maatregelen behoren slechts tot de uitvoering van het defensieplan, zooals dat sedert de eerste dagen van de mobilisatie vastgesteld was.

Vandaag hebben alle met verlof zijnde Belgische militairen opdracht gekregen onmiddellijk naar hun eenheden terug te keeren.

Ook werden in België de tot dusver nog ongemobiliseerde soldaten van enkele lichtingen onder de wapenen geroepen. Men wijst er echter op, dat als de toestand aanwijsbaar ernstiger was geworden, de maatregel uitgesteld zou zijn, waarbij met ingang van heden vaders van drie kinderen in België worden gemobiliseerd.

Verscheidene vreemde vliegtuigen hebben vanmiddag boven de versterkte stellingen van Luik gevlogen. Het luchtdoelgeschut kwam elken keer in actie en de toestellen trokken zich in oostelijke richting terug.

Voorts wordt gemeld dat een Duitsch driemotorig vliegtuig boven het gebied van Verviers heeft gevlogen.

ENGELSCH VLIEGTUIGEN BOVEN OOSTENRIJK

Voor den eersten keer in dezen oorlog zijn Britsche vliegtuigen tot Oostenrijk doorgedrongen. Het ministerie van luchtvaart verspreidt het volgende communiqué:

In den afgelopen nacht hebben Britsche toestellen uitgebreide verkenningsvluchten boven Oost-Duitschland gemaakt. Ook Oostenrijk, Bohemen en N.W. Duitschland werden met succes uit de lucht verkend. Verder bevonden zich den afgelopen nacht veiligheidspatrouilles boven Helgoland. Alle toestellen zijn veilig naar hun bases teruggekeerd.

Genoemde vliegtuigen zouden boven Weenen en Praag pauflotten uitgeworpen hebben.

Deze vluchten worden echter van Duitsche zijde tegengesproken.

IJSPATROUILLES HERNEMEN VERLOREN GEGANE PUNTEN IN HET VOORTERRAIN.

Het fluitsignaal heeft geklonken. Met den commandant aan het hoofd gaat het in snellen gang over de gladde ijsvlakte.

Binnen slechts enkele seconden is het te bezetten object bereikt en omsingeld.

Negen Russische vliegtuigen hebben hedenmiddag de Finsche hoofdstad met hun bommen bestookt en zeer groote schade aangericht. Evenals in December, toen o.a. de technische hoogeschool vernield werd, zijn bij deze eerste raid in het nieuwe jaar talrijke huizen en gebouwen, waaronder een administratiegebouw der regeering, in vlammen opgegaan of ingestort.

Het blijkt thans, dat de druk, dien de Russische troepen in Centraal Finland nitoeffen, weer toegevoegd is. Bericht wordt, dat op den weg naar Kemijärvi hard wordt gevochten. Hevig wordt ook gestreden nabij Joetsijärvi, op zestig kilometer ten westen van Salla. Dit beteekent, dat de roode troepen zich thans op twintig kilometer afstand van Kemijärvi bevinden. In Finsche kringen had men geen vermoeden, dat de Russen reeds zoover in Finland waren opgerukt. Men verkeerde in de overtuiging dat alle troepen teruggejaagd waren. Dit feit bewijst wel, dat de situatie aan het Salla-front weer ernstiger geworden is.

De toestand is in Finland tamelijk verward en men hoort vertellen, dat de berichtgeving ten aanzien van Finland den laatsten tijd op zijn minst genomen zeer optimistisch is geweest.

Zondag 14 Januari

Van Belgische zijde wordt bericht: „De Belgische militaire autoriteiten hebben besloten, over te gaan tot de phase der versterking van het leger. Vanmorgen vroeg zijn de desbetreffende affiches aan de muren van de steden aangeplakt.”

In een telegram aan de gemeentelijke autoriteiten wordt nader verklaard, dat het hier de „phase D” betreft. Phase D beteekent het onder de wapenen roepen van een aantal reservisten binnen het kader van het progressieve mobilisatieplan van het leger. Een aantal militairen, die bij phase D waren ingedeeld, werd reeds eerder opgeroepen.

GEEN NIEUWE PERIODIEKE VERLOVEN IN NEDERLAND

De regeeringspersdienst meldt:

In verband met eenige mingunstige symptomen in de internationale situatie, heeft de regeering, ten einde ook thans op alle gebeurlijkheden geheel voorbereid te zijn, besloten tijdelijk geen periodieke verloven te verleenen.

Het Britsche ministerie van oorlog maakt bekend, dat de verloven in het Britsche expeditie-leger in Frankrijk tijdelijk zijn ingetrokken.

In het Duitsche legerbericht van vandaag wordt o.a. melding gemaakt van een Nederlandsch vliegtuig, dat Zaterdag in den middag bij Nordhorn over de Duitsche grens zou zijn gevlogen en Duitsch souverain gebied geschonden zou hebben.

Onze regeeringspersdienst gaf te kennen, dat bij een terzake onverwijld ingesteld onderzoek onomstootelijk de onjuistheid van deze mededeeling gebleken is.

Naar eerst thans bekend wordt, heeft de regeering der Sovjet-Unie door bemiddeling van haar gezanten te Oslo en Stockholm reeds op 5 Januari zoowel aan Noorwegen als Zweden een nota doen toekomen, waarin zij protesteert tegen de houding van die landen i.z. het Finsche conflict. De Noorsche regeering heeft op 6 Januari en de Zweedsche op 10 Januari door haar gezanten te Moskou op deze protestnota's geantwoord. In deze antwoorden worden de Russische beschuldigingen van de hand gewezen.

Vliegtuigen van onbekende nationaliteit hebben bommen uitgeworpen op de zuidelijke omgeving van de stad Lulea. De bommen zijn in een onbewoonde streek terechtgekomen, waar zij negen diepe gaten hebben geslagen.

De luchtaanvallen der Russen op Finsche steden zijn de laatste twee dagen ongewoon hevig geweest. Hangö en Tammissaari zijn vijfmaal gebombardeerd. De verbindingswegen met deze plaatsen zijn verbroken. Op één dorp zijn 100, op een ander 300 bommen geworpen.

Mijn man is helaas niet thuis!

Ik zal hem echter mededeelen, wat U gezegd heeft: Dr. Schieffer's Stofwisseling-zout bij verstopping, overtollig vet, reumatiek, onzuivere huid, aambeien met succes gebruikt door U en Uw vrienden. Ook voor grondige darm- en bloedzuivering geen beter middel dan:

Dr. Schieffer's Stofwisselingzout

Per flacon fl. 1.05 Dubbel-flacon fl. 1.75 bij apothekers en vakdrogisten.

*Nee, nee....
IK KOM MORGEN BESLIST!*

Zoo'n Schouwburgavondje met een gezellig soupetje na, komt niet elken dag voor. En waarom zou U er niet van profiteren? Dank zij Nefa, is er geen reden meer, om U zoo'n vrolijk genoegen te ontfangen, ongeacht op welken dag der maand! Koopt óók Nefa, het ideale damesverband. Het geeft volkomen zekerheid en is discreet te vernietigen.

Nefa

NEFA-FABRIEKEN TE NIMEGEN

DE NAAM VAN ZIJN VADER

Een Roemeensche dorpsgeschiedenis, door Stefan Berzinski.

Als men van den kant van Sinaja het dorpje Pilustrie nadert, dan is het eerste huisje dat van Aran Rosinger. Het biedt een onvergetelijk uitzicht op den grooten Tömasgletscher, zoo berucht om zijn ravijnen en lawines, en op den Klokkenberg in het verre verschiet, die zijn naam dankt aan zijn klokvormige kruin.

Vroeger wezen de dorpsbewoners den zeldzamen toeristen dit huisje aan als een soort afschrikwekkende bezienswaardigheid. „En daar woonde de man, aan wiens roekeloosheid het te wijten is, dat de drie studenten van Boekarest op den Tömasgletscher omkwamen. Misschien herinnert u het zich wel; de kranten hebben er indertijd ten minste uitvoerig over geschreven...”

En inderdaad, de kranten hebben er vol van gestaan. De Transsylvanische Alpen om den Tömaspas kennen geen geregeld toeristenverkeer en officieele gidsen zijn er onbekend. Maar elke dorpsbewoner is een geboren bergklimmer en verschijnen er soms wel eens toeristen, dan vinden zij altijd wel iemand bereid en bekwaam, om hen den weg te wijzen naar de mooiste plekjes in dit woeste en onherbergzame landschap.

Alleen op den Tömasgletscher wagen de bewoners van Pilustrie zich niet. In zijn kloven ligt het stoffelijk overschot bewaard van menigen onvoorzichtigen toerist, die, doof voor alle waarschuwingen en dringenden raad, met zijn elders opgedane ervaringen de gevaren meende te kunnen tarten en zijn roekeloosheid met den dood bekocht.

Peter Rosinger waagde zich echter wel op den gletscher. Op zekeren dag verschenen er in Pilustrie drie studenten uit Boekarest, die zich met veel bravuur en ondernemingsgeest hadden voorgenomen hun namen te vereeuwigen, door den Klokkenberg te bestijgen van den kant van den Tömasgletscher. Aanvankelijk vonden zij niemand om hen te gidsen en zelfs dragers konden zij niet krijgen. Totdat eindelijk Peter Rosinger voor hun voorstellen bezweek. De vorstelijke belooning, die zij hem toezegden, was een verlokking, waaraan hij geen weerstand kon bieden. En aan die verlokking offerde hij in een onzalig oogenblik zijn eigen leven op en dat van drie onbezonnen jongens. Want zij keerden nooit terug van dien onberaden en slecht voorbereiden tocht en de Tömasgletscher hield voor de nabestaanden zelfs de plek geheim, waar hun stoffelijke resten te vinden waren.

Sindsdien verkreeg het huisje van Peter Rosinger een zekere beruchtheid. Zijn naam kleefde als een schandvlek op de eer van het dorp en nooit lieten de bewoners na, den vreemden bezoeker het huisje te wijzen van den man, die uit zucht naar gewin drie jonge levens in de waagschaal had gesteld. Waaróm zij die oude geschiedenis telkens weer ophaalden, is gemakkelijk te verklaren. Gedeeltelijk strekte zij ter rechtvaardiging van eigen voorzichtigheid en anderdeels ter verontschuldiging van hun ingeboren vrees voor de verraderlijke gevaren van den Tömasgletscher. En misschien, misschien diende hun afkeurend oordeel over Peter Rosinger óók, om zich te verhoovaardigen op eigen deugden en aldus de eer van het dorp te rehabiliteeren. Die, het moet

worden erkend, door al dat geschrijf in de kranten over de hebzucht van een onbekwamen gids, een gevoeligen knauw had gekregen.

Peter Rosinger liet een jonge vrouw na en een zoon. Maria was diep onder den indruk van haar verlies, maar dieper nog ging Aran er onder gebukt. Hij was negen jaar toen die geschiedenis voorviel en hij hield dolveel van zijn vader. Maar niet alleen miste hij hem. Het verdroot hem nog het meest, dat er zóó over hem gesproken en geoordeeld werd. Hij was woedend, toen hij na het ongeluk al die journalisten en nog zooveel andere vreemde menschen méér naar het huisje zag gluren en den man, die er een foto van maakte, had hij naar zijn keel kunnen vliegen.

Na acht dagen, toen men de hoop om de verongelukten nog te vinden moest opgeven, verdwenen al die vreemden weer, maar daarmee was de maat van Arans' verdriet nog niet volgemeten. Want de kranten kwamen in Pilustrie aan en met eigen oogen las hij, hoe de roekeloze handelwijze van zijn vader werd veroordeeld. De menschen in het dorp waren zeker niet milder in hun oordeel en zoo groeide de jongen op onder den indruk van die ongelukkige geschiedenis, die een schaduw wierp over heel zijn jeugd. De zorgeloze, altijd vroolijke Aran van weleer werd een stille, in zichzelf gekeerde en menschen-schuwe knaap, die soms urenlang roerloos voor het venster kon zitten turen naar den verraderlijken Tömasgletscher en die al zijn Zondagen en vrije middagen door het gebergte zwierf om zijn vader te zoeken. Dat laatste wist echter niemand; zelfs zijn moeder vermoedde niet, waar en hoe hij zijn uren buitenshuis doorbracht. Zij mócht het zelfs niet weten, want na het ongeluk had zij hem streng verboden ooit een voet op den gletscher te zetten.

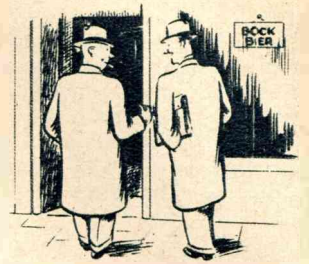
En toen viel er een gebeurtenis in Pilustrie voor, waarvan de kranten in de steden bijna nog meer ophef maakten dan van het ongeluk, dat den drie studenten overkomen was.

Als men de dorpsstraat van Pilustrie heelemaal ten einde loopt, dan ontwaart men links van den weg een groot gebouw met een somber aanzien. De strenge contouren en de door geen versiering gebroken, vlakke, grijsgepleisterde muren doen het op een gevangenis lijken, een indruk, die nog versterkt wordt door de kleine vensters.

Die indruk is echter een valsche. Vroeger was dit gebouw een klooster en het werd door monniken gebouwd. Later verhuisden de oorspronkelijke bewoners naar elders en nadien werd het ingericht tot pensioonaat voor jongelui uit den gegoeden stand; die er de noodige kennis opdeden, om tot de universiteit te worden toegelaten.

In de dagen, waarvan ik hier spreek, behoorde Stanislas Tilesco tot de leerlingen van de hoogste klasse. Stanislas was zeventien jaar op dat tijdstip, de beste leerling van het pensioonaat en een haantje de voorste in alle sporten. Zijn vader bekleedde een hoog staatsambt en algemeen voorspelde men den jongen een even schitterende carrière, als zijn vader had gemaakt.

Wat was het „doorgerookt”!

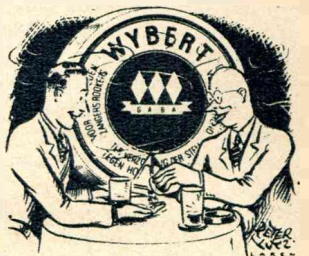
„Ik heb dorst. Zullen we hier een glas bier drinken?”
„Goed idee.”

„Alle menschen, wat is het hier doorgerookt!”
„Ja, maar het bier is hier bijzonder goed.”

„Zullen we niet ergens anders heengaan? Morgen ben ik heesch van de rook en ik moet den heelen dag spreken.”

„Maak je geen zorg, de rook deert je keel niet, als je maar Wybert-tabletten gebruikt.”

Alleen in origineele blauwe doozen à 25, 35 en 60 cent.

Vervolg op bladz. 34

Ondanks het minder geslaagde weer tijdens den afgelopen Zondag vond de Zaanse Molen- en Meerentocht doorgang. De stoet te Zaandam.

Bij de schaatsenwedstrijden der Amsterdamsche politie behoorde de bekende doelverdediger Dijkstra tot de deelnemers. Men ziet hem hier op de Sintelbaan — een niet zeer geslaagde benaming overigens voor een ijsbaan — in actie.

SPORT

van de week

Weer heeft ons land Zondag j.l. in het teken der schaatsensport gestaan, wéér was het echter niet zooals velen het hadden verwacht en zooals iedereen het graag had gezien. Wij zijn dus in onze voorspelling van vorige week geen pessimisten geweest, trouwens, optimisme rond onze Nederlandsche ijswinters blijft altijd een gevaarlijk ding. Men denke hierbij maar eens aan den nu weer afgelasten elfstedentocht in Friesland. Van verschillende zijden heeft men reeds de opmerking gemaakt waarom de organisatoren zoo lang wachten met het uitschrijven van dezen monsterschaatsenrit.

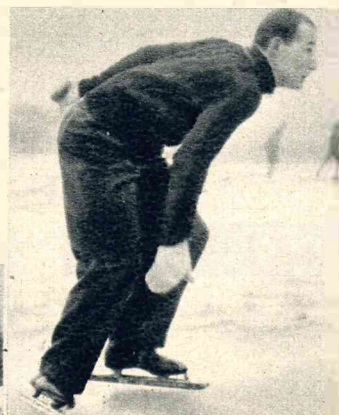
Hier zij er op gewezen dat de organisatie van den elfstedentocht zeer veel werk vereischt, dat grondig voorbereid dient te worden. Vandaar dat de Friesche elfstedentocht vele dagen tevoren aangekondigd dient te worden en vandaar ook dat de dan inmiddels ingevallen dooi zoo vaak alle plannen en het vele werk letterlijk en figuurlijk in het water doet vallen.

Pessimisten beweren zelfs dat de dooi steeds

in aantocht is, wanneer de tocht wordt aangekondigd. Zóó erg is het echter niet en.... de winter is nog niet voorbij. Voor de nog komende Zondagen neme men echter de noodige reserve in acht.

De Nederlandsche vereeniging tot het bevorderen van het hardrijden op de schaats organiseerde Zaterdag op de banen van de Amsterdamsche ijsclub wedstrijden over 500, 1500 en 2000 meter. Roos (rechts) won voor Havekotte.

Wedstrijden op de schaats om het kampioenschap van Marken. Moment tijdens de finale.

Te Deventer werden snelheidswedstrijden op de schaats om het kampioenschap van die stad gehouden. De kampioen J. Welchers in actie tijdens de finale.

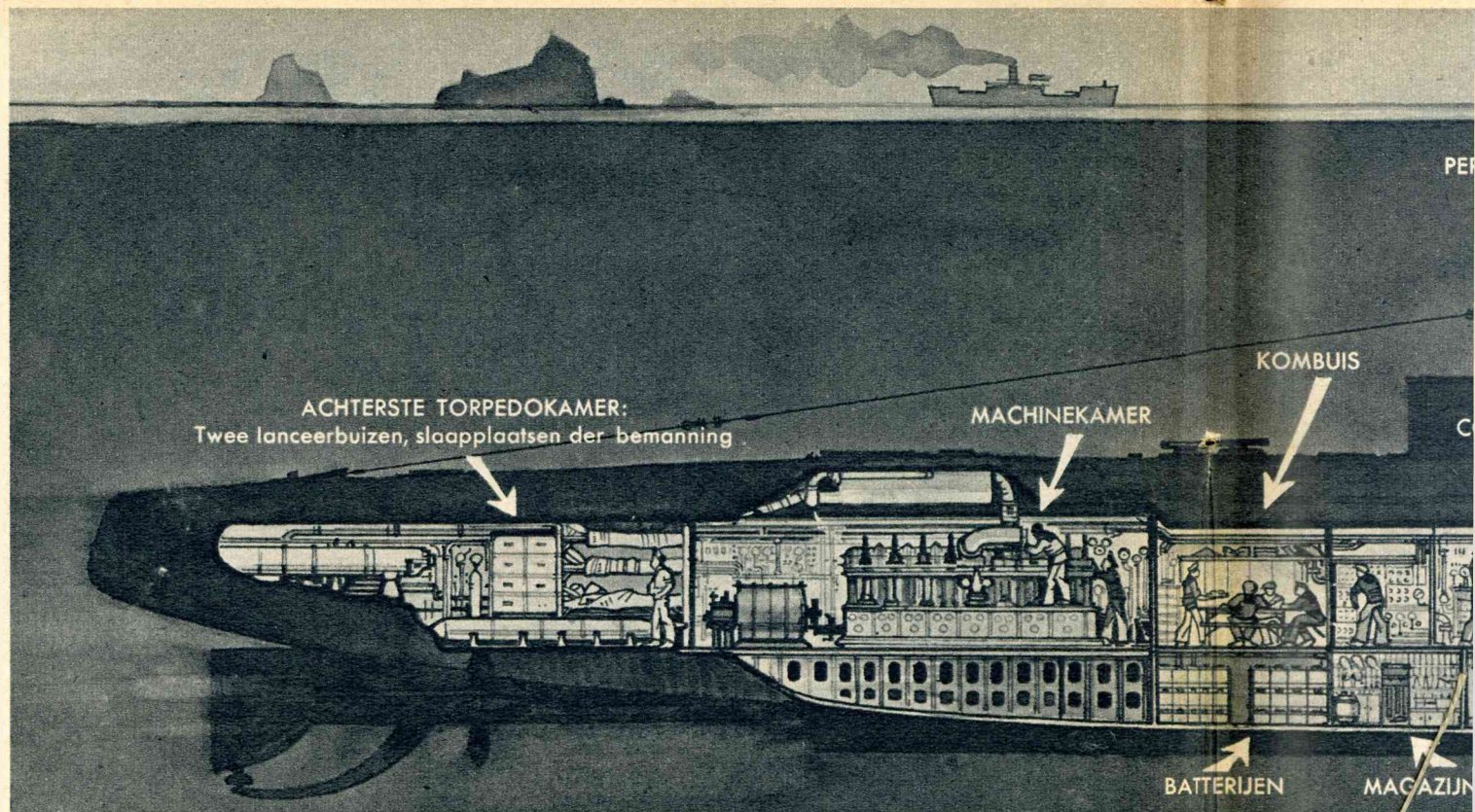

In het Sportfondsbad in de hoofdstad zette Alie Stijl (links) Zondag haar zegetocht voort door op de 100 m. schoolslag Jopie Waalberg te kloppen en het Ned. record op dien afstand met 1 sec. te verbeteren. Nieuw Ned. record 1 min. 20.6 sec.

DE DUIKBOOT

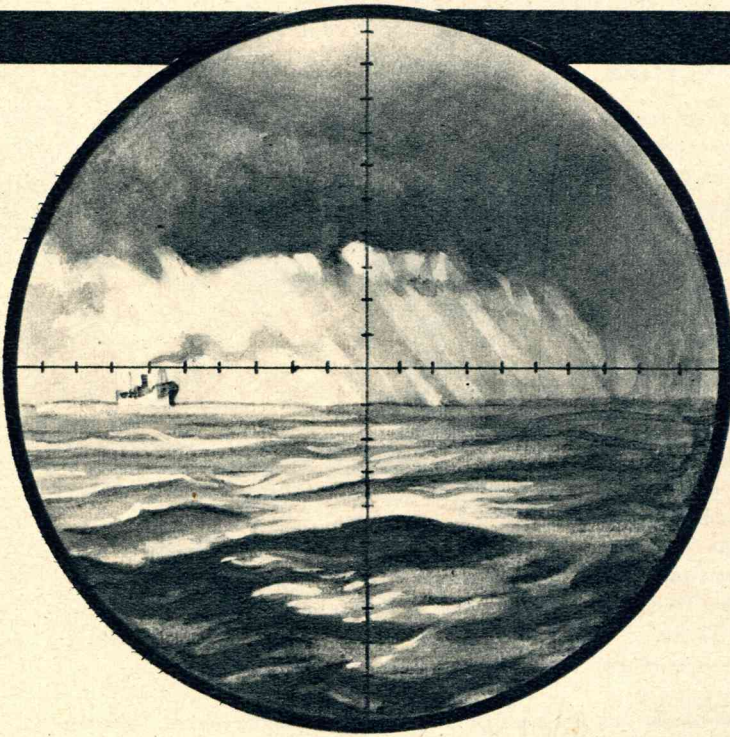
Hoe zij opereert en bestreden wordt

Engeland en Frankrijk trachten door een uiterst scherpe blokkade Duitsland tot overgave te dwingen. Hier- tegenover stelt Duitsland zijn meest beproefde wapen op zee, de duikboot, in een vermetele poging om dit cordon te verbreken en den Britschen handel ter zee onmogelijk te maken. Hoe men ook moge oordeelen over het gebruik van de gevreesde U-boot, toch kan men be- wondering hebben voor den moed harer bemanning, welke, soms duizenden kilometers van haar basis verwijderd, den vijand onverwacht gevoelige slagen weet toe te brengen. Talrijke duikboten varen evenwel uit om nimmer terug te keeren. Wanneer men de Britsch-Fransche cijfers mag gelooven, zouden reeds twintig à dertig Deutsche duik- boten door torpedojagers en vliegtuigen tot zinken gebracht zijn. Honderden Deutsche zeelieden vonden aldus een verschrikkelijken dood in een stalen graf op den bodem van den oceaan. Hiernaast ziet men 'n doorsnedeekening van een onderzeeër. De grootste Deutsche U-booten heb- ben een waterverplaatsing van 700 à 800 ton en kunnen genoeg brandstof met zich meevoeren om veertien dagen of nog langer nabij de Engelsche kusten te blijven opereeren. Deze typen beschikken van voren over vier en van achteren over twee lanceerbuizen; ze kunnen 12 à 15 torpedo's aan boord nemen en zijn op dek gewapend met een 4.1 duims kanon; aan de oppervlakte bereiken ze een snelheid van 19 knopen en onder water van ongeveer 8 knopen. De bemanning bestaat uit veertig officieren en manschappen.

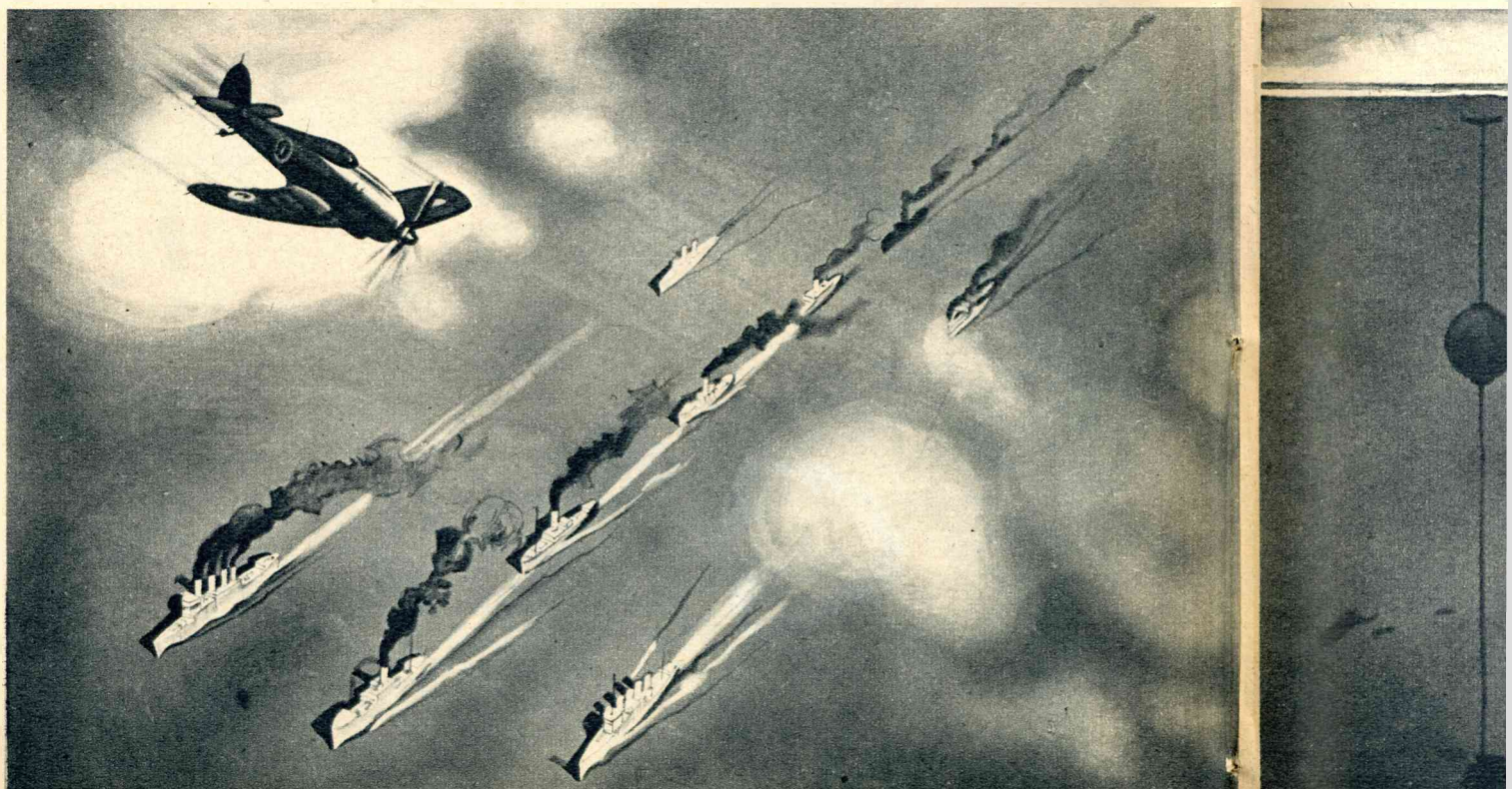
AANVAL

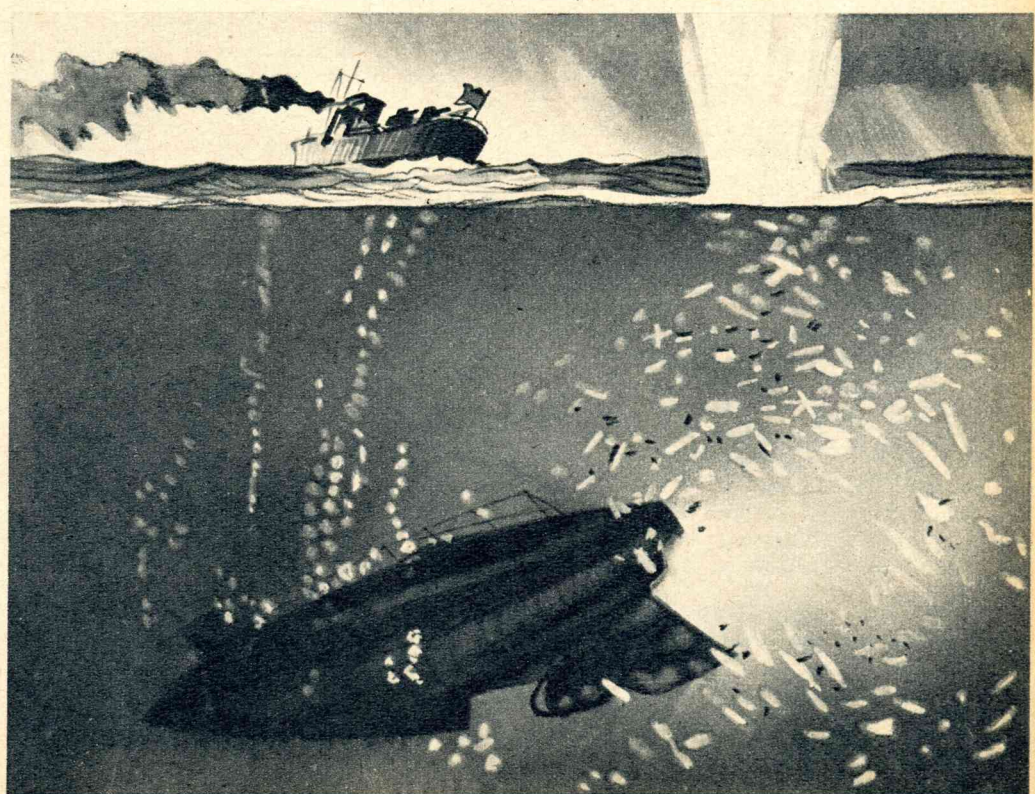
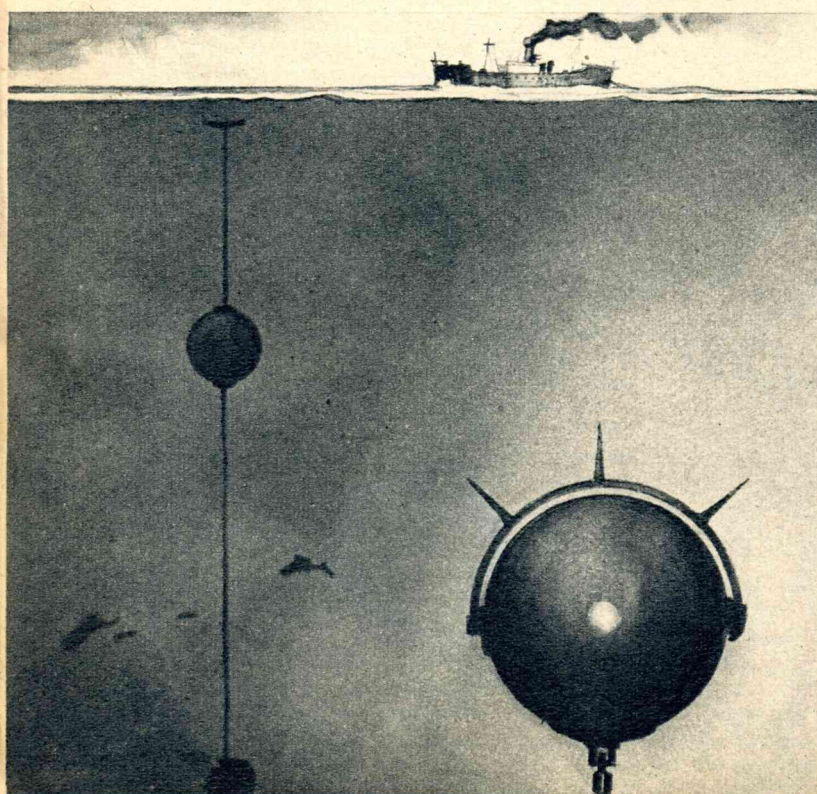
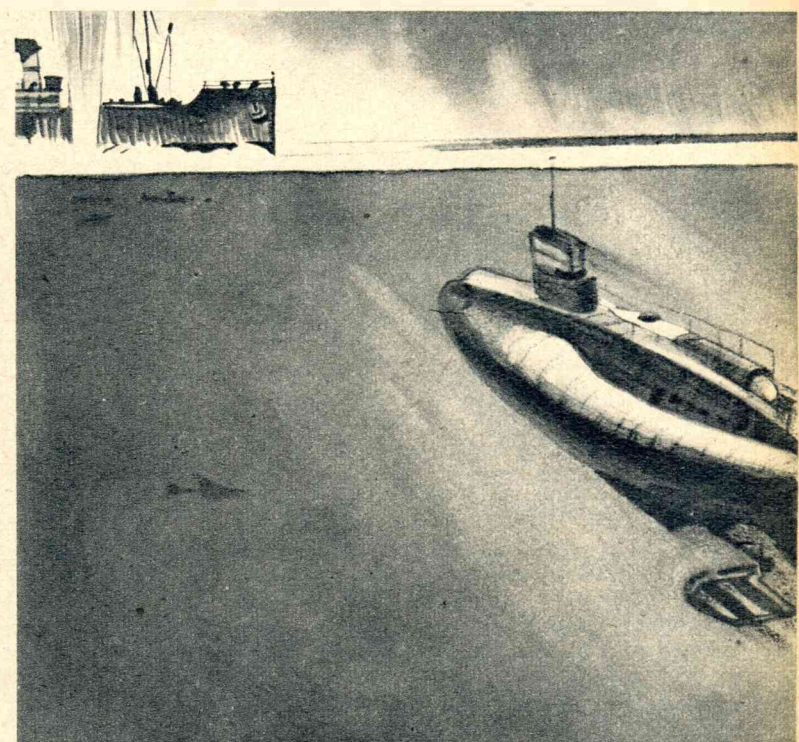
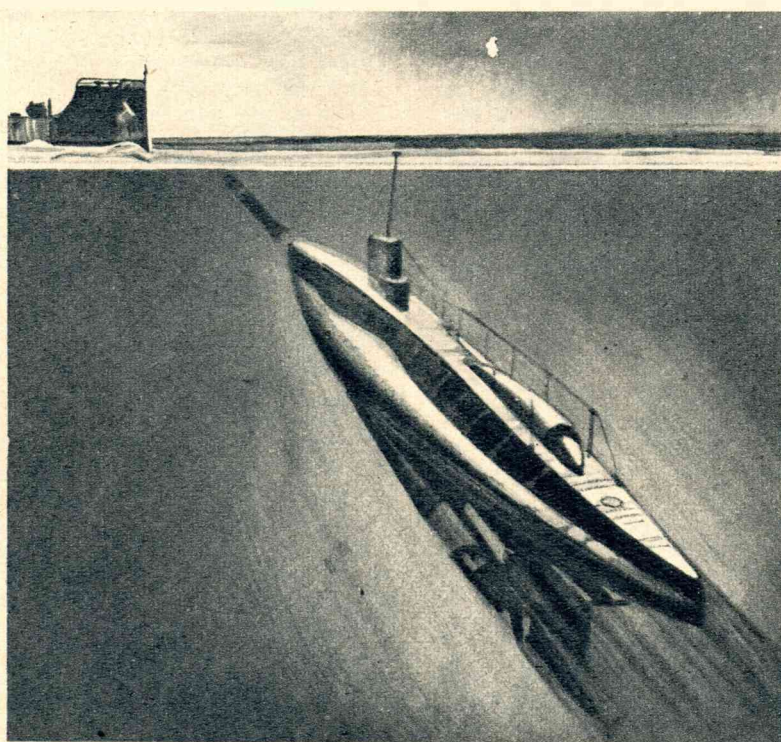
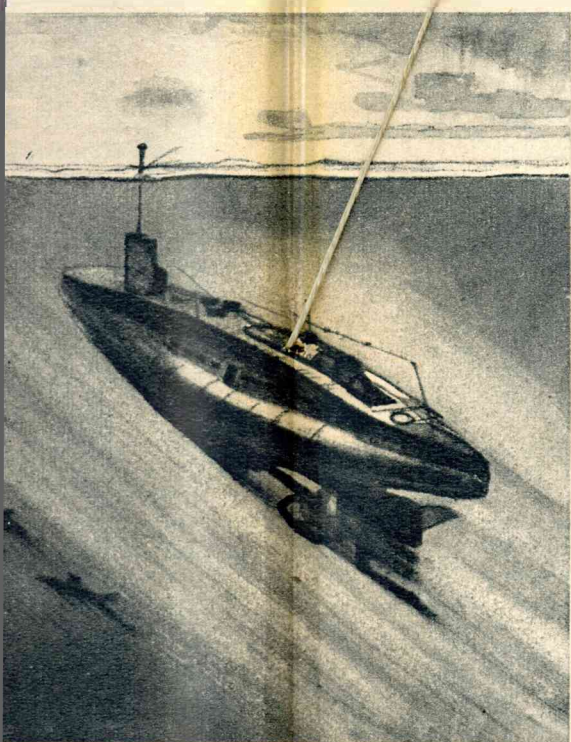
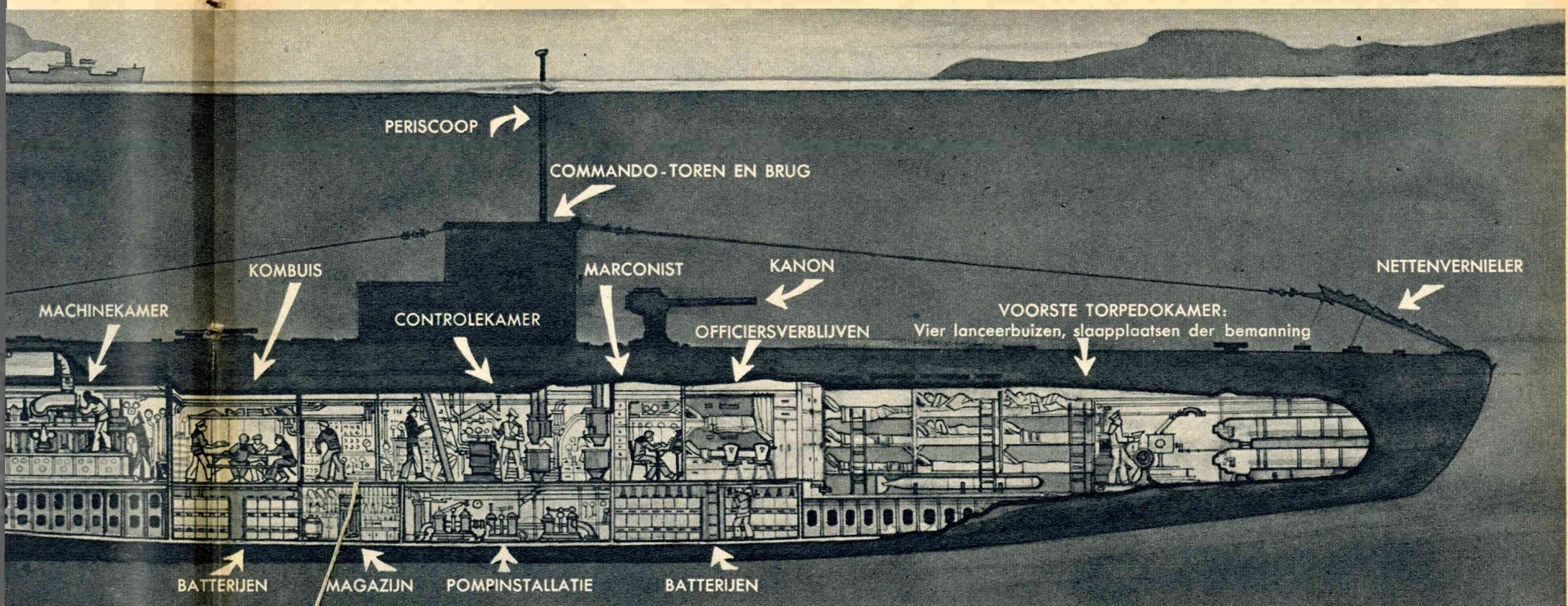
De vier teekeningen rechts laten zien, hoe een onder- zeeboot haar prooi besluipt. Wanneer ze op een bepaalde plek heeft post gevat, drijft ze gewoonlijk 's nachts aan de oppervlakte en laadt dan haar batterijen. Overdag vaart ze op periscoopdiepte langzaam heen en weer, terwijl de com- mandant door middel van den periscoop nauwkeurig acht slaat op wat er op zee gebeurt. Zoodra een vijandelijk schip door den periscoop wordt gesignaleerd (eerste teekening), treft de onderzeeboot de noodige voorbereidselen om tot den aanval over te gaan. De kapitein berekent den koers en de snelheid om ten opzichte van zijn prooi in een zoo gunstig mogelijke positie te komen verkeeren, duikt vervolgens onder tot op ongeveer 100 voet, en nadert blindelings den niets vermoedenden vijand. Nadat hij het vastgestelde aantal minuten gevaren heeft, brengt hij de onderzeeboot wederom op periscoopdiepte, steekt behoedzaam den periscoop op om zich van de juistheid zijner berekeningen te vergewissen, en vuurt de torpedo af, daarbij in aanmerking nemend de voorwaartsche beweging van zijn drijvend doelwit. Wanneer zijn tegenstander gewapend is, duikt hij snel onder om zelf niet te worden aangevallen; anders blijft hij nog even toe- zien of de torpedo de gewenschte uitwerking wel gehad heeft en vuurt zoo noodig een tweede schot af.

BESTRIJDING

Deze prenten geven een beeld van de methodes, welke in den huidige oorlog worden toegepast om het duik- bootengevaar te bestrijden. De eerste teekening laat u de werking zien van het konvoosysteem. Een groep koop- vaardijschepen wordt door twee of meer oorlogsschepen — gewoonlijk torpedojagers, kruisers of speciale konvooi- of escorteschepen — naar de veilige haven geleid. Vlieg- tuigen verkennen de omgeving en vliegen om het konvooi heen, onderwijl scherp lettend op vijandelijke onderzee- booten. Het afweergeschut op de oorlogsschepen blijft voort- durend bemand om een onverhoedschen aanval uit de lucht te kunnen afslaan. Op de tweede teekening is een tweetal typen van een stationnaire mijn afgebeeld — deze liggen verankerd aan een zwaar blok, waaruit de mijnkabel op- schiet, welke het helse toestel op de gewenschte hoogte brengt. Een heel bekend type is de mijn met de voelhorens: wanneer de onderzeeboot met een dezer voelhorens in aan- raking komt, ontploft de mijn. De andere is een antenne- mijn — ze explodeert als de onderzeeboot den bovensten of benedensten kabel raakt. De dieptebom is eenvoudig een stalen cylinder, geladen met TNT (trinitrotoluol, een ge- weldige explosiestof), en kan op iedere gewenschte diepte tot ontploffing worden gebracht. Het is een geducht anti- duikboot wapen, dat voornamelijk door oorlogsschepen wordt gebezigd.

Het gebod zijns vaders....

DOOR WILLEM VAN WAESBERGHE

De tegenstanders van Haussmann beschuldigden hem er van, de staatsfinanciën en de spaargelden der kleine luiden te verslinden. Doch Haussmann liet hen praten en lachte in stilte. Inderdaad: de verwezenlijking van zijn droomen verslond tientallen millioenen, maar het goud zou in dubbele hoeveelheid terugstroomen: uit alle deelen der wereld zouden naar Parijs de menschen komen die vergetelheid wilden zoeken in weelde, schoonheid en genot. Als een opperbevelhebber, als een keizer, als een potentaat voor wiens wil ieder boog, regeerde hij over een machtig leger van arbeiders, bouwmeesters, kunstenaars, bankiers en industrieelen.

Met de ontwikkeling dezer economische, commerciële en financiële macht had zijn politieke invloed gelijken tred gehouden. In het groote gebouw aan de Seine mocht het parlement zetelen, in het paleis der Tuileriën mocht Napoleon III beraadslagen met de ministers: hij, Joseph Haussmann, was het, die in Frankrijk de lakens uitdeelde.

VIERDE VERVOLG

O, ja: hij verdiende ten volle den bijnaam van „onderkeizer van Parijs”.

En nu zat de onderkeizer van Parijs in diepe zorgen.

De oorzaak van die zorgen was Alexander van Heusden.

Het was een Woensdagochtend tegen einde September. Op den prachtigen na-zomer was plotseling een ruwe, gure herfst gevolgd. Een trieste motregen goot zich uit op Parijs en deed het in aanleg zijnde Parc Monceau nog armoediger schijnen dan het reeds was. Baron Haussmann zat aan het venster van zijn werkkamer en staarde somber naar de jonge boompjes van het park. Haussmann was een man van vijfenvijftig, kort en gedrongen, met staalblauwe oogen en dunne lippen, die meestal stijf op elkaar waren geklemd. Voor hem, op de schrijftafel, lag een met getallen volgeschreven blad papier. Haussmann rekende en rekende en wierp ten slotte zijn pen ongeduldig neer. Wat anders nooit gebeurde, gebeurde nu: hij vergiste zich telkens. Het was hem onmogelijk, zijn gedachten te concentreeren.

„Zoo gaat het niet langer,” mompelde hij. „Dat wachten... die spanning... 't lijkt wel of Van Heusden comédie speelt... maar nee, dat kan toch niet... die man is anders de bedachtzaamheid en eenvoud in persoon...”

Hij nam een voor hem liggend telegram op en herlas het voor de zooveelste maal. „verzoeken onmiddellijk een extra-trein Calais Parijs ter beschikking te stellen van Heusden”. 's Nachts om vier uur had men het telegram bij hem bezorgd. Ofschoon halfdronken van slaap en niets begrijpend van het vreemde verzoek, had hij telegrafisch de noodige instructies gezonden naar Calais. „Wat moet Van Heusden 's nachts om vier uur in Calais doen?” vroeg hij zich wel honderdmaal af. „En waarvoor heeft hij een extra-trein nodig? Waarom gaf hij geen verklaring? M'n hemel, als de zaak mis loopt, ben ik verloren...”

Er werd geklopt. „Binnen!” riep Haussmann en had moeite om rustig op z'n stoel te blijven. Richard, de huisknecht, kwam binnen. „Monsieur le baron, daar is een heer die u wenscht te spreken.”

„Wie is het?”

„Vraag wel excuus, monsieur le baron: de man wilde zijn naam niet zeggen. Hij beweert, dat monsieur le baron van de zaak op de hoogte is.”

„Laat hem hier komen.”

De bezoeker kwam binnen. Het was een man van even in de veertig, eenvoudig maar goed gekleed, met bleek gelaat en ziekelijk glanzende oogen.

„Wel, Dorville,” vroeg Haussmann toen hij met den bezoeker alleen was, „wat heb je voor nieuws?”

Dorville, makelaar in effecten en vertrouwensman van den prefect van de Seine, haalde droefgeestig de schouders op. „Monsieur le baron, het spijt me ontzettend, maar die papieren kelderen meer en meer. Ik heb de laatste berichten van den koers van gisteravond. Monsieur le baron weet,

KORTE INHOUD VAN HET VOORGAANDE:

Alexander, zoon van baron Willem van Heusden en student te Parijs, krijgt van zijn vader een brief in ultimatumvorm, om dadelijk naar Holland terug te komen. Bij zijn thuiskomst wordt hij voor een dubbele taak gesteld: werken en trouwen binnen den kortst mogelijken tijd. Hij stemt er voorloopig in toe zijn vijftienvijftigjarig hart neer te leggen aan de voeten van Charlotte Bunschoten, dochter van den vriend zijns vaders. De baron heeft den huwelijksdatum al bij voorbaat vastgesteld, de huwelijksreis uitgestippeld en Alexander schikt zich in het schijnbaar onvermijdelijke. Charlotte vraagt zich af wat haar toekomstig leven moet worden aan de zijde van een man, in wiens oogen zij alleen onverschilligheid of minachting kan lezen. Eindelijk breekt de huwelijksdag aan. De plechtigheid wordt voltrokken in het kleine kerkje te Heusden, maar na de ceremonie neemt Alexander van Heusden hals over kop de vlucht. Intusschen begint in Frankrijk het voorspel van belangrijke gebeurtenissen.

dat 's avonds na acht uur, op het trottoir bij de Passage de l'Opéra, de kleine beurs wordt gehouden. Dat duurt soms tot middernacht. Gistermiddag, toen de groote beurs sloot, stonden de stukken nog op vijftig procent...”

„Weet ik,” viel Haussmann hem ongeduldig in de rede. „En ben je nu hier gekomen om te vertellen, dat de notering gisteravond aan de kleine beurs nog lager was? Man, voor zoo'n jobstijding hoefde je me niet te storen!”

„Monsieur le baron,” stotterde Dorville, „ik dacht...”

„Je dacht... je dacht,” spotte Haussmann verbitterd. „Dat is nuttelooze moeite voor je hersens! Laat het denken maar aan mij over en doe alleen wat je gezegd wordt. Wat was de slotkoers van de kleine beurs?”

„Vijfendertig procent, monsieur le baron,” klonk het benepen terug. Haussmann kon amper zijn schrik verbergen. „Zoo, h'm, vijfendertig procent... dat is honderd vijfenzeventig francs. In orde, Dorville: als ik je noodig heb, zal ik bericht sturen.”

„Monsieur le baron, zou het niet beter zijn om nu te verkoopen? Op een hausse hoeft monsieur le baron niet meer te rekenen. Met vijfendertig procent redenen we ten minste nog iets.”

Haussmann stond in tweestrijd. En, wat nog erger was: voor het eerst in zijn leven moest iemand merken, dat hij geen beslissing durfde nemen. Verkoopen? Nu? Ja, dan zou nog wel iets gered kunnen worden. Maar bij vijfendertig procent was al zooveel verloren...”

Haussmann keek naar het voor hem liggende blad papier. De pendule op den schoorsteen sloeg tien uur, doch hij hoorde het niet. „Vijfendertig procent,” dreunde het in zijn hersens. En onder op het blad papier stond een getal: het eindgetal. Het getal, dat klaar en duidelijk zijn verlies voorstelde... en zijn ondergang beteekende. Zou hij nu verkoopen? Bij vijfendertig procent? In dat geval...

„Pardon, monsieur le baron,” merkte de makelaar bedeesd op, „er wordt geklopt.”

Haussmann had het kloppen niet gehoord. „Binnen!” riep hij en ten tweede male verscheen de huisknecht.

„Monsieur le baron, daar is...”

„Ik kan nu niemand ontvangen!” beet Haussmann hem toe.

„Pardon, monsieur le baron, het is de particuliere secretaris, monsieur van Heusden...”

„Dadelijk hier komen!” riep Haussmann. En tot Dorville: „Ga maar heen! Nee, wacht! Blijf wachten in de anti-chambre. Misschien heb ik je straks nog noodig.”

Dorville verliet de kamer. Bij de deur passeerde hij een heer, wiens gelaat vermoeid en wiens kleeding met stof bedekt was: den particulieren secretaris van baron Haussmann.

De onderkeizer van Parijs keek zijn particulieren secretaris aan en had voor de zooveelste maal reden om zich over hetzelfde feit te verbazen: het gelaat van Alexander van Heusden bleef onder alle om-

standigheden kalm. „Een gezicht als een gesloten boek,” had Haussmann dikwijls voor zichzelf opgemerkt. „Een gezicht, waarop geen enkel gevoel te lezen is. Zou die man werkelijk iets voelen? Zou hij wel een persoonlijk leven leiden?” Het was en bleef hem altijd een raadsel.

„Goede reis gehad?” informeerde Haussmann, die wel wist, dat hij zijn particulieren secretaris niet met vragen kon overrompelen.

„Dank u, monsieur: gaat nogal. Op de terugreis van Dover naar Calais hadden we flink storm en in Londen heeft het de laatste dagen bijna voortdurend geregend.”

„Een glas wijn, monsieur van Heusden?” of freerde Haussmann vriendelijk.

„Graag, monsieur. Sinds mijn vertrek uit Dover heb ik niets gegeten of gedronken. En bij aankomst in Parijs kwam ik van het station regelrecht hier naar toe.”

Haussmann stond op, liep naar een buffet in den hoek en kwam terug met een karaf en twee glazen.

„Zoo, monsieur van Heusden, nu kunnen we rustig praten. Ik begrijp nog niet, waarvoor u een extra-trein noodig had, maar dat hooren we straks wel. Hoe staat het in Londen?”

„Heel goed, monsieur...”

„Dus was het vals alarm?”

„Geen sprake van, monsieur; de zaak was zelfs zeer ernstig. Toen verleden week de eerste geruchten opdoken, vreesde ook ik het ergste. Maar tusschen gisteren en vandaag ligt een verschil van meer dan honderd jaar. Nog verleden week was de partij van Gladstone in Engeland oppermachtig. Monsieur kent de gevoelens van oud-minister Gladstone jegens Frankrijk: allesbehalve vriendelijk. En in den eersten minister lord Derby had Gladstone geen ernstigen tegenstander. Bovendien lijdt lord Derby reeds maandenlang aan waterzucht en is hij nauwelijks tot regeeren in staat. Zoo had Gladstone met zijn volgelingen vrij spel.

Gladstone ziet niet verder dan zijn neus lang is, dat wil zeggen: hij houdt slechts rekening met de onmiddellijke belangen van Engeland. 't Is een man zonder fantasie, zonder flair, zonder gevoel voor de toekomst. Voor hem gelden slechts de belangen van het oogenblik. Aldus kunt u zich voorstellen, dat hij ontzettend gebeten is op Frankrijk, onder welks leiding het geprojecteerde Suez-kanaal tot stand komt. Gladstone, met zijn kortzichtigen blik, ziet alleen maar het volgende: Frankrijk, meesteres van het Suez-kanaal, meesteres van den kortsten zeeweg naar Indië, betekent een gevaar voor de Britsche scheepvaart, die haar weg moet nemen om de Kaap. Iets anders zou het voor Gladstone wezen, indien het beheer over de werkzaamheden aan het Suez-kanaal onder Britsche controle kwam en indien bij de financiering ook Britsch kapitaal werd geïnvesteerd. Nu dit niet het geval is, misgunt hij Frankrijk de voordeelen en poogt die met alle middelen te vernietigen. Daarbij verliezen Gladstone en de zijnen uit het oog, dat Engeland op den duur dezelfde voordeelen kan genieten als Frankrijk. In Engeland is slechts een man nodig, die voldoende invloed bezit om de Engelsche regeering financieel bij het Suez-kanaal te interesseeren. En dien man, monsieur, heb ik gevonden.”

„Wat?” riep Haussmann. „Maar, Van Heusden, dat is de redding!”

„Voorloopig nog niet, monsieur,” gaf Alexander van Heusden kalm ten antwoord. „Voorloopig kan die man zich nog niet met de geldkwestie bemoeien. Maar wel kan hij ons op een andere manier behulpzaam wezen en dat doet hij al. Het is Frankrijks beste vriend in Engeland.”

„Wie is het?” vroeg Haussmann.

Alexander van Heusden, die juist naar de pendule op den schoorsteen keek, had de vraag niet gehoord of er niet op gelet.

„Monsieur,” ging hij verder, „hoe het ook zij: onder den druk van Gladstone en diens volgelingen werd tegen het einde der vorige week in het Britsche parlement verlangd, dat men aan Frankrijk een ultimatum zou stellen waarin de onmiddellijke stopzetting der werkzaamheden aan het Suez-kanaal

werd geëischt. Onder den invloed van dien eisch begonnen hier de aandeelen van de Compagnie Universelle du Canal Maritime de Suez te dalen. Monsieur, eer ik verder ga, een vraag: hoe staat op het oogenblik de koers?"

"Vijfendertig procent," gaf Haussmann somber ten antwoord.

"Prachtig," verklaarde Van Heusden. Hij keek weer naar de pendule. "Hopelijk dalen ze nog meer."

"Van Heusden! Bent u gek geworden?"

"Integendeel, monsieur," gaf Alexander van Heusden bedaard ten antwoord. "Ik weet heel goed wat ik zeg en herhaal: hopelijk dalen ze nog meer. Het is nu half elf. Om twaalf uur opent de beurs. We hebben dus nog anderhalf uur tijd om verschillende maatregelen te treffen. Sinds twintig September is op de route Dover-Calais den winterdienst ingesteld. Ik had een voorsprong van achttien en half uur, die door de telegraaf gereduceerd wordt tot drie en half uur. De kabel tusschen Frankrijk en Engeland is sinds enkele dagen defect geraakt. De eerste boot, die vandaag uit Engeland naar Frankrijk vertrekt, kan pas vanmiddag om half vier Calais binnen loopen. En zelfs indien dan nog onmiddellijk getelegrafeerd wordt..."

"Van Heusden," viel Haussmann hem verbijsterd in de rede, "waar hebt u het over? Ik begriip u niet! We spraken zooeven over de aandeelen van het Suez-kanaal en nu begint u over den winterdienst tusschen Dover en Calais..."

"Monsieur, dat is juist het allervoornaamste," antwoordde Van Heusden, zonder zich van zijn stuk te laten brengen. "We moeten op het oogenblik rekening houden met uren en minuten. Want gisteravond om even over acht, een half uur eer ik Londen verliet, werd mister Benjamin Disraeli ontboden bij koningin Victoria op het kasteel Osborne. Het heeft hare majesteit behaagd om mister Disraeli te benoemen tot eersten minister van het Vereenigde Koninkrijk en hem te belasten met de vorming van een nieuw kabinet. Lord Derby, lijdende aan waterzucht, is als eerste minister afgetreden."

"Hè?" Haussmann leunde achterover in zijn stoel. Hij was een man, die zijn verbazing in den regel goed wist te verbergen, maar wat hij nu meemaakte, werd hem toch een beetje té machtig. Deze jonge Hollandsche edelman vertelde daar met een ijskoud gezicht... dingen... dingen... om van te duizelen. "Hemel, Van Heusden, dát is nieuws! Disraeli eerste minister! Dat is een koerswijziging die alle berekeningen omver werpt!"

"Nietwaar, monsieur?" beaamde Van Heusden rustig. "Ik zei u straks al: tusschen gisteren en vandaag ligt een verschil van meer dan honderd jaar. Met Disraeli aan het bewind gaat Engeland een nieuwe politiek volgen. Hij is de man dien ik zooeven bedoelde: reeds uit hoofde van zijn nieuwe functie is hij ons behulpzaam. Hij is het ook, die Engeland vroeg of laat financieel zal betrekken bij het Suez-kanaal. Disraeli, „old Dizzy”, zooals men hem in Engeland noemt, is een man met ruimen en zeer verzienden blik; hij zal zich niet bezondigen aan de kortzichtigheid van Gladstone. En, wat meer is; in Engeland heeft Frankrijk geen beteren vriend dan Benjamin Disraeli. Hij was verscheidene malen in Parijs en werd, met zijn vrouw, op de Tuilerieën ontvangen door den keizer en de keizerin."

"Om nu op de zaak terug te komen: het gevaar, dat Engeland, onder drang van Gladstone, een ultimatum zou stellen aan Frankrijk, was lang niet denkbeeldig. Ik heb verschillende politieke persoonlijkheden in Londen gepolst en kreeg de stellige zekerheid: worden de werkzaamheden aan het Suez-kanaal niet dadelijk stop gezet, dan staat het ergste te vreezen."

Disraeli heeft het gevaar bezworen. Hij deed het op de hem eigen geniale manier. Al dertig jaar was in het parle-

ment te Londen een voorstel sleepende tot herziening van het Engelsche kiesstelsel. Het was een soort parlementair stokpaardje geworden. Gladstone en diens partij waren de heftigste tegenstanders van de herziening; voor hen was het een politiek d'honneur geworden om bij iedere voordracht tegen te stemmen. Disraeli wist het en maakte er op geniale wijze gebruik van.

Dezer dagen, toen niemand er op voorbereid was, bracht hij de herziening van het Britsche kiesstelsel opnieuw aan de orde. Zooals dertig jaar lang, wilde men ook nu het voorstel lachend ter zijde leggen. En toen gebeurde het onverwachte: Disraeli hield voet bij stuk. Hij verlangde, afhandeling van het voorstel en wist bij voorbaat, dat de partij van Gladstone tegen zou stemmen. Het gebeurde inderdaad: gistermorgen stemde de partij van Gladstone tegen. In de zitting van gistermiddag kwam de rest der stemmers aan de beurt: Disraeli won met een meerderheid van eenentwintig stemmen. Gezien dit verbijsterende resultaat, moest Gladstone zijn onmacht bekennen. De ovatie, die Disraeli in ontvangst moest nemen, was volgens Britsche parlementaire begrippen ongelooflijk. En toen, monsieur, waagde ik mijn kans.

Toen Disraeli gisteravond het parlamentsgebouw verliet, werd hij door zijn vrouw opgewacht in een rijtuig. Op het moment, dat hij zou instappen, klampte ik hem aan. Ik sprak met hem over het project van het Suez-kanaal. Hij lachte. Hij wilde niet over politiek spreken en zei alleen maar: „Ik denk nog dikwijls terug aan een boottochtje dat we jaren geleden op de Theems maakten. Mevrouw Disraeli was er ook bij. Wij waren de gasten van keizer Napoleon en keizerin Eugenie. Het was charmant."

Alexander van Heusden zweeg.

"Is dat alles?" vroeg Haussmann.

"Alles, monsieur. En: voldoende. Want dit kan ik u garandeeren: zolang Benjamin Disraeli eerste minister is, blijven Frankrijk en Engeland vrienden. Koningin Victoria aanvaardde onmiddellijk de consequenties van de stemming en ontbood Disraeli naar Osborne om hem tot eersten minister te benoemen; Derby had inmiddels z'n ontslag ingediend. Toen de benoeming van Disraeli officieel bekend was, sprong ik in een cab en reed naar het station. Ik kon net nog den laatsten trein naar Dover pakken. Maar de eerstvolgende boot naar Calais zou pas vanmorgen om tien uur vertrekken; zulks in verband met den winterdienst. Voor vijftig pond sterling vond ik den eigenaar van een kleine stoomboot bereid, mij naar Calais te brengen en daar verzocht ik u telegrafisch, mij een extra-trein naar Parijs ter beschikking te stellen. Want aangezien men nog niet van Engeland naar Frankrijk kan telegrafeeren, zal de benoeming

van Disraeli pas bekend worden wanneer de eerstvolgende passagiersboot uit Engeland arriveert, dat wil zeggen: vanmiddag om half vier in Calais. Degeen, die het nieuws brengt, kan wel dadelijk naar Parijs telegrafeeren, maar dan is hier de beurs al gesloten. Inmiddels kunt u, monsieur, de noodige maatregelen treffen. U en ik zijn in Frankrijk de eenige menschen die iets van de benoeming van Disraeli weten. Ik heb geen minuut gearzeld om u de zekerheid te brengen, dat de aandeelen van het Suez-kanaal volkomen veilig zijn."

"M'n beste Van Heusden," zei Haussmann, opstaande, „wist ik niet al lang, dat u op dergelijke zaken een scherp oog hebt, dan was ik door dit rapport overtuigd. U oordeelt nooit lichtvaardig. Maar," ging hij zuchtend verder, „Van Heusden, u weet, dat mijn heel particulier vermogen in aandeelen van het Suez-kanaal is belegd. Zijn uw berekeningen niet juist of komen uw verwachtingen niet uit, dan ben ik geruineerd."

Alexander van Heusden stond eveneens op. „Monsieur," verklaarde hij rustig, „ik bezit een klein kapitaal: amper dertigduizend francs; de erfenis van mijn moeder. Toch waag ik het, u vriendelijk te verzoeken, mij nog een dergelijk bedrag te leenen. Vóór twaalf uur zal ik het heele bedrag beleggen in aandeelen van het Suez-kanaal."

Haussmann keek hem vast in de oogen. „Van Heusden, is u dat ernst?"

„Volkomen, monsieur."

Haussmann keerde zich naar de schrijftafel, greep een pen en schreef. „Alstublieft, Van Heusden; u vraagt mij dertigduizend francs ter leen: ik geef u het dubbele. Hier is een cheque voor zestigduizend. Ik vertrouw u!"

Het was een der meest merkwaardige dagen, welke de Parijsche beurs sinds vele jaren had gekend. Het Fransche groot-kapitaal was sterk geïnteresseerd bij het Suez-kanaal, waarvan de aandeelen angstwekkend daalden. Een faillissement zou onberekenbare gevolgen hebben. Tientallen banken zouden eveneens tuimelen; tienduizenden kleine spaarders zouden hun geld verliezen. En met deze catastrophie in het vooruitzicht, opende de beurs.

De koers van de kleine beurs, die den vorigen avond gesloten had met vijfendertig procent, liep schokkend terug. Nog geen kwartier na opening der beurs noteerden de aandeelen van het Suez-kanaal dertig procent. Ze tuimelden naar achtentwintig, vijftentwintig. De strijd was wanhopig en zonder genade. Wie even de kans kreeg, ontdeed zich van de papieren, welke misschien tegen het einde van de

Vervolg op blad. 26

MOOI NEDERLAND. Molen aan de plassen te Naarden (N.-H.)

De eerste controlepost onder het bruggetje aan de spoorlijn te Zaandam.

Het ijs onder de brug nabij den in den mist wegschuilenden molen „De Schoolmeester” te Westzaan was in een dusdanige conditie, dat de deelnemers één voor één moesten passeeren.

Op de schaats door Zaanland

Voor den tweeden keer is een Zondag, die voor de schaatsliefhebbers een festijn had kunnen zijn, door den plotseling ingetreden dooi gedeeltelijk in het water gevallen. Maar ondanks een fijnen motregen en een dikken grauwen mist, die de prachtige landschapsbeelden aan het oog onttrok, hebben velen toch nog genoten; duizenden hebben de ijzers ondergebonden om aan diverse tochten, welke waren uitgeschreven, deel te nemen. Dat bijvoorbeeld de Zaanse Molen- en Merentocht, waarvan wij op deze pagina een aantal opnamen publiceren, een succes geworden is, moge blijken uit het onverwacht groote aantal deelnemers, dat op dezen somberen Zondagmorgen opkwam. De regen en mist hebben veel aan het schaatsgenoegen bedorven, maar de stemming onder de 3748 deelnemers was goed en allen hebben den 50 km. tocht van Zaandam over Krommenie en Akersloot terug naar Zaandam, met plezier volbracht. En zoo is het dan ook voor velen toch nog een prettige ijszondag geworden.

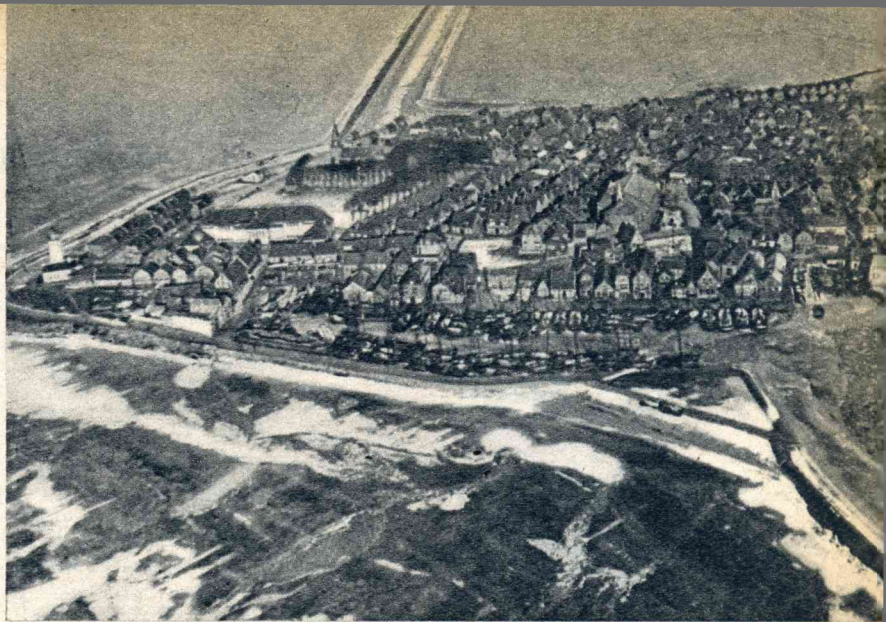
Te Krommenie moesten de ijzers worden afgebonden om via een controlepost na een korte wandeling de reis voort te zetten.

Te Zaandam was het eindpunt van den tocht. — Een kijkje aan de finish.

Naarmate de tocht vorderde, kwam er steeds meer water op het ijs. Maar niemand liet zich door regen of mist afschrikken, alle deelnemers hebben den tocht volbracht. — Ook te Knollendam moest de ijstocht even door een korte wandeling onderbroken worden . . .

. . . om aan den anderen kant van den weg te worden voortgezet.

Urk ligt koud en verlaten tusschen de ijsmassa's van het IJsemeer.
Dit moment verdient belangstelling: de post wordt uitgeladen.

HET VLIEGTUIG brengt uitkomst

Een eiland is gauw geïsoleerd. Laag water, zooals in de Waddenzee voorkomt, een woeste storm die de branding tot het zeemansgraf maakt, of het ijs dat de vaart onmogelijk maakt — en het eiland is onbereikbaar. Geen post, geen zieken die vervoerd kunnen worden, en (in dezen tijd) geen verlofgangers die hun huis kunnen bereiken. Dan brengt het vliegtuig uitkomst. Als de boot niet dóór het water kan, dan vliegen de Fokker en de Douglas erboven. Ook nu, terwijl het ijs de vaart naar Urk en Waddeneilanden onmogelijk maakt, heeft de K.L.M. gezorgd, dat de verbinding met het land niet geheel verbroken werd. De Xema steeg op van Schiphol met passagiers en post, en met meer blijdschap dan ooit zagen de Schiermonnikoogers op het strand van hun eiland het vliegtuig naderen, dat het isolement verbreekt, wanneer alle andere verkeersmiddelen uitgeschakeld zijn.

Op Ameland staan geen snelle postauto's gereed, doch worden de brievenzakken overgeladen op een boerenwagen, die voor het verdere vervoer zorgt.

**Ik verloor
niet alléén
overtollig VET
maar ik voel
me zooveel
beter....**

De meeste vrouwen krijgen uit den aard van hare bezigheden tekort aan lichaamsbeweging. En dat leidt dan onwillekeurig tot de vorming van overtollig, schadelijk vet. — Voor haar is WEX, het frissche, mousseerende druivenzout, een heerlijk middel. — WEX reduceert regelmatig, zonder te forceeren, alle overtollig vet, en gaat ook de vorming daarvan tegen. Maar bovendien oefent dit zuivere natuurproduct z'n heilzame werking uit op het heele gestel. — De organen, die eigenlijk reeds lijden door dat gebrek aan voldoende lichaamsbeweging, komen weer tot hunne normale functies en leven weer op. Zodoende voert WEX, bij regelmatig gebruik, dagelijks nieuwe vitaliteit toe aan het geheele gestel. Met WEX géén dieet, ook geen vermoeiende oefeningen! — Begin er óók mee. Zoomogelijk vandaag nog!

Wex is verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten in handige, apart verpakte hoeveelheden: eendoos van 6 stuks 40 ct., groote flesch voor fl 1.20.

Het gebod zijns vaders....

Vervolg van bladz. 23

beurs waardeloos zouden zijn. Medelijden? Medelijden kan men misschien verwachten van 'n vijandelijken soldaat, van een straatroover, een moordenaar. Maar vraag eerder medelijden aan een tijger dan aan een beurspeculant. Ieder dacht aan zichzelf. Wat raakt het mij zoo mijn broer ten onder gaat! Ik wil leven! Ik wil goud hebben, goud, goud! En waanzinnig moest degeen zijn die nu geld besteedde aan prullen.

Voor waanzinnig werd ook Emile Hautcourt gehouden. Emile Hautcourt was de strooman van monsieur Dorville, die de vertrouwensman was van baron Haussmann. En Emile Hautcourt kocht bevend en voorzichtig aandelen van het Suez-kanaal. Bij kleine pakketten tegelijk. Twintig aandelen, dertig aandelen. Sommigen lachten. „Die Hautcourt!” riepen ze spottend. „Hij volgt zijn gewone tactiek; hij behoort tot de gieren die azen op de dooden!”

Later, wanneer de aandelen van het Suez-kanaal zoo ongeveer waardeloos zijn, kan hij ze nog met een heel klein winstje verkoopen. Er zijn nog altijd fantasten, die een paar centimes betalen voor een papier, dat over vijfentwintig jaar misschien een kwart franc waard wordt!”

Hautcourt liet hen lachen. Wat deerde hem de spot? Hij verloor immers geen centime: hij waagde niets! Hij verdiende maar zijn daggeldje door aandelen te koopen voor monsieur Dorville. Stellig; hij wist heel goed, dat het gekkenwerk en weggesmeten geld was. Negentigduizend francs voor effecten die met de minuut kelderden. (Hij kocht voor precies negentigduizend francs: de dertigduizend francs die Alexander van Heusden van zijn moeder geërfd en de zestigduizend die hij van baron Haussmann geleend had.) Dorville kocht die stukken tegen den koers van 20 3/8.

Amper honderd francs voor een aandeel, dat een nominale waarde had van vijf honderd! Maar....

...de oorlog met Engeland kan ieder oogenblik uitbreken, dachten de wanhopigen. Of wil men 'een oorlog voorkomen, dan zullen de werkzaamheden in de landengte van Suez worden stopgezet.

En in beide gevallen was zelfs honderd francs te veel voor een effect, dat niet meer de kosten van het papier waard was.

Bij het sluiten van de beurs noteerden de aandelen van het Suez-kanaal 19 3/4.

De avondbladen brachten het bericht van de benoeming van Benjamin Disraeli tot eersten minister van Groot-Brittannië en Ierland.

Dien dag waren vele menschen tot den bedelstaf gebracht.

Dien dag waren enkele ingewijden schatrijk geworden.

Den dag na de catastrofe aan de Parijsche beurs vlogen de aandelen van

het Suez-kanaal omhoog. Het was geen schokkende beweging zooals bij de daling; de beweging was gestaag en snel gelijk de vlucht van een ten hemel strevend vogel.

Een uur na opening der beurs stonden de aandelen van de Compagnie Universelle du Canal Maritime de Suez op 80. Een kwartier later hadden ze hun nominale waarde bereikt. En bij wijze van reactie sloot de beurs dien dag met een stijging van twintig punten.

Baron Haussmann was voldaan. De millioenen, die hij in de onderneming had gestoken, waren gered. Hij had zelfs een kleine winst gemaakt. Dank zij den raad van zijn particulieren secretaris.

Toen Alexander van Heusden dien avond kas opmaakte, bleef hem, na aftrek van het aan Haussmann verschuldigde bedrag, een batig saldo van ruim vierhonderdduizend francs; tweemaal honderdduizend gulden.

Alexander van Heusden legde bedaard zijn pen neer. Zijn oogen bleven koel: zijn gelaat bleef strak. Het kwam zelfs niet bij hem op, een extra glas wijn te drinken.

Geld?

Ja, hij was rijk! Met zesentwintig jaar bezat hij een kapitaal van tweemaal honderdduizend gulden! Iedere andere jongeman van zijn leeftijd zou van vreugde gedanst hebben. Niet Alexander van Heusden.

De tijd van dansen was voor hem voorbij! Hij was een echte Van Heusden. Na den eersten, zwaren schok in zijn leven was hij een ernstig man geworden.

Tweemaal honderdduizend gulden! Geld? Neen, in zijn oogen was het geen geld. Voor hem was het een wapen. Voorloopig nog maar een zwak wapen. Hij hoopte het veel sterker te maken. Om er mee te kunnen vechten tegen menschen, die op Geldersche kasteelen woonden.

Alexander van Heusden, gezeten voor de schrijftafel in zijn eenvoudige woning aan den Quai des Célestines, op den linker Seine-oever te Parijs, maakte dien avond twee balanssen op.

De eerste was de balans zijner financiën.

Ze sloot met een winst van ruim honderd vijftientachtig duizend gulden. Een klein jaartje geleden, terugkeerd naar Parijs, bezat hij slechts de vijftien duizend gulden van moeders versterf. Nu, op den avond der fantastische speculatie met de aandelen van het Suez-kanaal, kon hij zijn vermogen schatten op twee ton gouds. Hij mocht tevreden zijn.

En hoe stond het met de tweede balans; de balans van zijn leven gedurende de laatste tien maanden?

Dacht hij terug aan het evenement dat hem indertijd de diepste vernedering van zijn leven scheen, dan bleef hij volmaakt kalm.

Wordt vervolgd

Goede receptjes

Voor verkoudheid.

Een goede manier om van Uw verkoudheid af te komen is een kwart liter heet water te vermengen met een eetlepel suiker en 30 gram dubbel geconcentreerde Vervus (Vervus kunt U bij Uw apotheker of drogist krijgen). Hier is de dosis: Voor volwassenen 1 eetlepel; voor kinderen van 8 tot 15 jaar een dessertlepel; van 3 tot 8 jaar een theelepel, na elken maaltijd en voor het naar bed gaan.

Voor reumatiek en spierpijnen.

Om reumatiek en spierpijnen te verdrijven volstaat het 85 gr. terpentijn of, indien niet verkrijgbaar, 85 gr. brandspiritus, goed te vermengen met 15 gr. Rheumagic-olie (geconcentreerd). U haalt de Rheumagic-olie en terpentijn of brandspiritus bij Uw apotheker of drogist. Bevochtig de pijnlijke plaatsen, niet wrijven of masseren, want het mengsel dringt vanzelf reeds in de huid door en verdrijft de pijn.

WINTERHANDEN EN -VOETEN

Winterhanden zijn kenmerkend voor een gebrek aan mineralen in het lichaam. Met 4-6 Kalzan-tabletten per dag kan men dit hinderlijke kwaaltje op een eenvoudige doch afdoende wijze bestrijden. Dan voert gij aan Uw lichaam die mineralen toe, waaraan het behoefte heeft, waardoor de jeuk verdwijnt en de kloven zich vanzelf sluiten.

Verstandig doet gij, door reeds vandaag met Kalzan te beginnen, daar U morgen reeds winterhanden kunt hebben. Gebruik Kalzan eenige weken achter elkaar en gij zult dit jaar geen winterhanden en -voeten hebben, hoe scherp ook de koude mag worden.

KALZAN

Het Calcium-Natrium Voedsel

Verkrijgbaar bij alle Apotheken en Drogisterijen in tablet- en poedervorm à fl. 1.25 en fl. 2.25 per verpakking

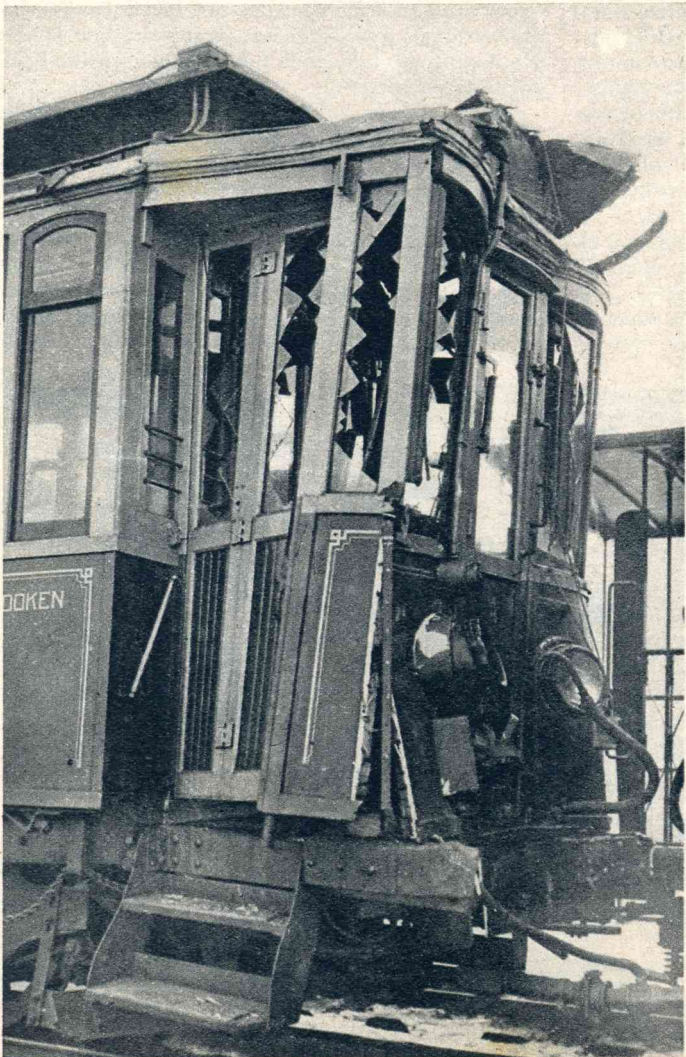
PANORAMA. Geïllustreerd weekblad. Verschijnt Donderdags. Tezamen met een der periodes De Stad Amsterdam, Groot Rotterdam, 's-Gravenhage in Beeld, Ons Land, Ons Zuiden of Ons Zeeland — f 1.62½ per kwartaal of f 0.12½ per week. Franco per post f 1.75 per kwartaal bij vooruitbetaling. Koloniën f 7.65 per jaar bij vooruitbetaling. Voor postabonnementen en adreswijzigingen van postabonnementen gelieve men zich uitsluitend te wenden tot het bureau te Haarlem. — Bureau's: HAARLEM, Nassaulaan 51. Telefoon Int. 13866. Giro nr. 142700. AMSTERDAM, N.Z. Voorburgwal 262. Telefoon Interc. 33170. Giro nr. 97946. ROTTERDAM, Stationsweg 24. Telefoon Interc. 50540. Giro nr. 101981. 's-GRAVENHAGE, Stationsweg 95. Telefoon Interc. 111666. Giro nr. 43141. UTRECHT, Biltstraat 142. Telefoon Interc. 13473. Giro nr. 149597. 's-HERTOGENBOSCH, Stationsweg 27. Telefoon Interc. 4286. Giro nr. 129750. MAASTRICHT, Stationsstr. 20. Telefoon Int. 3851. Giro nr. 124690. VLISSINGEN, Badhuisstr. 5. Tel. 81. — De voorwaarden van onze gratis ongevalverzekering zijn op aanvraag verkrijgbaar.

Het ijs op het IJsselmeer begint te kruien; stapels schotsen schuiven naar de kust en vormen hoge ijsbarrières, zooals o.a. bij den vuurtoren „De Ven” in de omgeving van Enkhuizen.

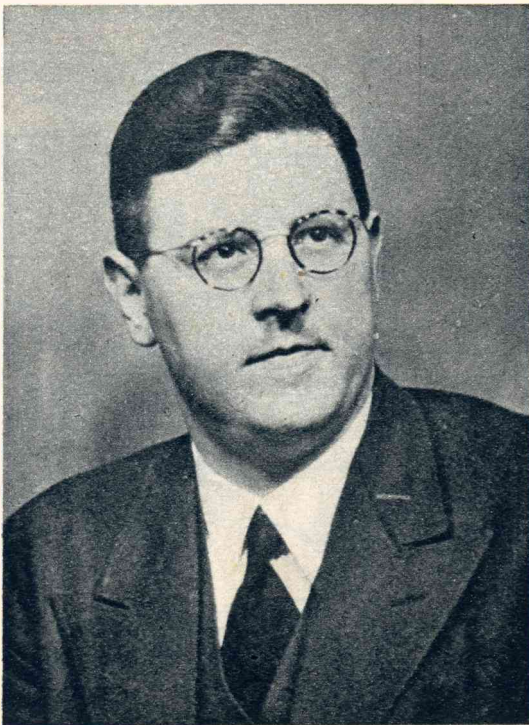
In Noord-Holland

De bestuurder van een elektrische tram bij Broek in Waterland zag plotseling, dat op de lijn van de andere zijde eveneens een tram naderde. Een botsing was niet te voorkomen; twee passagiers werden gewond, terwijl een der trams ernstig gehavend werd.

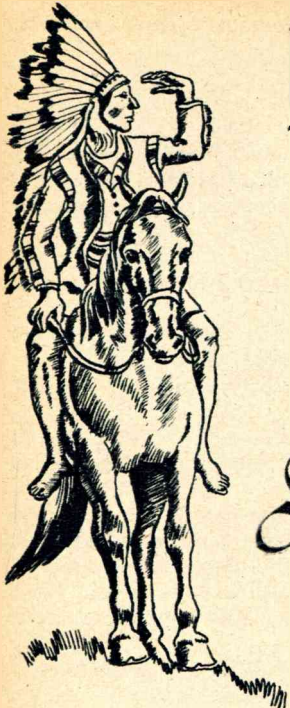
Wegens een meeningsverschil met het gemeentebestuur wilde een gezin van acht personen in het gehucht Opende te Grootegast gaan wonen in een kippenhok. Zoover kwam het echter niet, want het gemeentebestuur greep in en verklaarde de „woning” onbewoonbaar.

Met ingang van 1 Februari is benoemd tot burgemeester van Hilversum mr. dr. K. L. C. M. I. baron de Wijkerslooth de Weerdesteyn.

De burgemeester van Hensbroek, de heer S. Kooiman, haalde de prikslee te voorschijn, toen de wegen door de gladheid onbegaanbaar waren. Met dit eenvoudige maar praktische vervoermiddel begaf de burgemeester zich naar het gemeentehuis.

...ten slotte daagde het opperhoofd van de Sioux, de Grootte Stier, Buffalo Bill uit....

Er ontspan zich een verwoede strijd, waarin de tegenstanders elkaar in moed en behendigheid niets toegaven, maar ten slotte daagde het opperhoofd van de Sioux, de Grootte Stier, Buffalo Bill uit en toen de laatste de overwinning had behaald, viel het de Amerikaansche troepen niet moeilijk de opstandelingen te onderwerpen.

Zonder van te voren geraadpleegd te zijn, werd Buffalo Bill ter belooning van zijn diensten door generaal Flory tot vrederechter benoemd. Ieder ander zou buitengewoon vereerd zijn geweest met deze onderscheiding, maar Bill kwam in het geheel niet onder den indruk en begon vol ijver aan zijn nieuwe taak, die hem heel wat hoofdbrekens bezorgde, aangezien zijn opleiding hem nu niet bepaald tot deze functie had voorbereid.

Voor al de huwelijken, die hij had te sluiten — want dat behoorde in deze afgelegen streken ook tot de bezigheden van 'n vrederechter — stelden hem aanvankelijk voor moeilijkheden. Maar hij sloeg zich er goed doorheen, hoewel de toespraken, die hij tot de jonge paren hield, op zijn minst genomen vreemd genoemd mochten worden.

Gewoonlijk kwamen de jonggetrouwden echter zeer onder den indruk van de niet zeer deftige, maar buitengewoon openhartige woorden, die Buffalo Bill tot hen sprak en zoc kregen zijn huwelijks toespraken zelfs een zekere vermaardheid.

In dezen tijd vatte generaal Sheridan het plan op om door middel van groote feesten vriend en vijand, overwinnaars en overwonnenen, blanken en roodhuiden met elkaar te verzoenen. En hij droeg Bill op het nieuwe opperhoofd van de Sioux, de Gele Hand, uit te noodigen om met zijn mannen de feesten te komen bijwonen. Inder-

Midden op de prairie werd de koets van den groot hertog omsingeld en door een woeste horde roodhuiden beschoten.

ROMANTISCHE FIGUREN

UIT HET LEVEN VAN BUFFALO BILL

Daar er een opstand van Sioux-Indianen was uitgebroken moest Bill het fort weldra weer verlaten om met zijn Pawnies op verkenning uit te gaan. Deze laatsten hadden steeds op voet van oorlog met de Sioux verkeer en bovendien waren zij nu reeds jaren lang in dienst van de Vereenigde Staten, zoodat men hen geheel kon vertrouwen.

daad slaagde Buffalo-Bill in deze bijzonder moeilijke opdracht en weken achter elkaar vertoonde men dagelijks dressuurproeven, inheemsche dansen en meesterstukjes van rijkunst, die het publiek in geestdrift brachten.

Nauwelijks waren deze vroolijke dagen voorbij, of men vernam, dat groothertog Alexis van Rusland, die een bezoek aan de Vereenigde Staten bracht, den wensch te kennen had gegeven om een jacht op buffels mee te maken. De regeering was van meening, dat alleen Buffalo Bill den hoogen gast in de geheimen van deze gevaarlijke sport in kon wijden en commandant Cody bezorgde den vorst een benauwd halfuurtje, toen hij zijn oude beproefde methode ging toepassen en elken ouden stier zoo dicht bij liet komen, dat een misstap van een paard een zekeren dood voor den ruiter betekende.

Toch was Alexis heel tevreden en hij aarzelde ook niet aan zijn voldoening uitdrukking te geven.

„Hoogheid,” zei Buffalo Bill, „ik zal u nog wat anders laten zien. Ik zal u nu in een diligence laten rijden, maar dan op de manier, zooals dat hier in de Far-West gebruikelijk is.”

Nadat hij dit gezegd had begaf hij zich naar het opperhoofd der Sioux, de Gele Hand, en sprak met hem af, dat deze laatste met zijn Indianen een schijnaanval zou doen op de diligence. Midden op de prairie werd de koets van den groot-hertog, die Buffalo Bill persoonlijk bestuurd, omsingeld door een woeste horde, maar de roodhuiden schoten hun pijlen zoo behendig af, dat zij weliswaar steeds in de nabijheid van den vorst terecht kwamen, maar hem niet raakten.

Toen het rijtuig ten slotte veilig en wel in Saint Louis was aangekomen, drukte de hertog Bill hartelijk de hand.

„Commandant,” zei hij, „voor geen geld zou ik nog eens zoo'n avontuur willen beleven, maar ik had het ook voor geen geld willen missen.”

Omdat hij er in geslaagd was een verzoening tusschen de blanken en de roodhuiden tot stand te

brengen en daarna den groot-hertog Alexis in alle opzichten tevreden had gesteld, werd Buffalo Bill korten tijd daarop bevorderd tot kolonel.

Uiteraard was hij heel blij met deze bevordering en om zijn promotie te vieren besloot hij met zijn vrouw een reis naar New York te maken. Hij kon niet vermoeden welke merkwaardige gevolgen dit bezoek aan de voornaamste stad der Vereenigde Staten zou hebben.

Nauwelijks was hij in New York aangekomen, of iedereen haastte zich hem uitnodigingen voor allerlei feesten te sturen, want zelfs de rijkste en deftigste lieden rekenden het zich een eer den beroemden held van het wilde westen te mogen ontvangen.

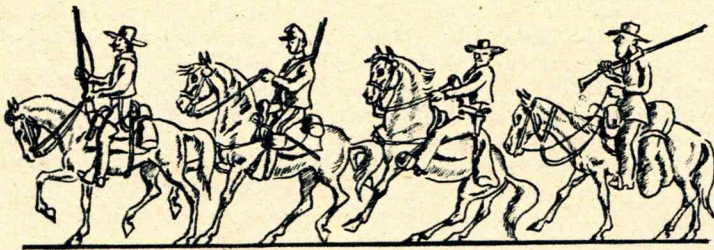
Zoo kwam het, dat kolonel Cody weldra kennis maakte met de notabelen van de stad en het duurde niet lang of hij had zich door zijn rondborstig en vrijmoedig optreden heel wat vrienden gemaakt. Tot die vrienden behoorde ook de schrijver Ned Burthine, wiens tooneelspelen destijds veel succes oogstten en die zich nu tot taak gesteld had een groot stuk te schrijven, dat het leven van 'Buffalo Bill en diens avonturen tot onderwerp zou hebben. En de auteur stelde zich voor om hemzelf de hoofdrol te laten spelen.

Zoodra hij van dit plan hoorde, barstte Bill in lachen uit: „Ik kan net zoo min tooneelspelen als de ezel, die mij en generaal Custer droeg, kon zingen.” En hiermee was naar zijn meening deze kwestie van de baan.

Wekenlang was hij nu al de gast van verschillende families in New York geweest en hij was er de man niet naar zich al die gastvrijheid maar te laten aanleunen, zonder iets terug te doen. Daarom bestelde hij in het duurste restaurant van New York, Del

Gewoonlijk kwamen de jonggetrouwden echter zeer onder den indruk van Bill's openhartige woorden.

Inderdaad slaagde Buffalo Bill in deze bijzonder moeilijke opdracht.

...besloot hij met zijn vrouw een reis naar New York te maken.

Toen Bill echter de rekening zag van dit banket, krabde hij zich verschrikt op 't hoofd.

toch gewoonlijk niet voor een kleintje vervaard was. Het bedrag stond gelijk met een kapitaal, van welks rente een gezin tamelijk ruim zou kunnen leven. Voor het eerst van zijn leven bevond hij zich in verlegenheid.

In zijn nood zocht hij Ned Burthine op en bracht hem op de hoogte van zijn moeilijkheden. De schrijver begon te lachen en gaf hem meteen het benodigde geld. Maar Bill was in geldzaken van een pijnlijke nauwgezetheid en hij wist, dat, als hij er maar in toestemde in het stuk van Ned Burthine op te treden, hiermee het succes ervan verzekerd zou zijn. Hij nam dus een kloek besluit, want hij achtte zich verplicht zijn schuld te betalen en dit kon hij niet anders doen dan door zijn vriend aan te bieden, eenigen tijd gratis op te treden.

Hij had wel eenige spijt van zijn onbezonnenheid, want juist in dezen tijd had men hem in het twintigste district candidaat gesteld voor het Huis van Afgevaardigden. Maar er zat niet anders op: in de eerste plaats wilde hij in geldelijk opzicht vrij staan en daar het beroep van toneelspeler naar zijn meening niet te vereenigen viel met het ambt van afgevaardigde, trok hij zich voor de verkiezingen, waarbij hij zeker gekozen zou zijn, terug.

Zoodra hij echter vernam, dat in het westen een opstand van de Sioux was uitgebroken, stelde hij zich ter beschikking van de regeering en werd in 1876 tot commandant van een regiment benoemd onder generaal Mills.

Generaal Custer was door de Gele Hand gedood, die na zijn verzoening met de blan-

Monico, 'n diner voor honderd personen en eischte, dat dit in alle opzichten 't beste moest zijn wat dit etablissement kon aanbieden.

En inderdaad: het leek er veel op, dat een prins of een regeerend vorst dezen maaltijd had aangeboden, want niet alleen waren de spijzen kostelijk en de wijnen voortreffelijk, maar iedere gast had achter zijn stoel een lakei staan, die hem moest bedienen.

Toen Bill echter de rekening vroeg van dit banket, krabde hij zich verschrikt op zijn hoofd, hoewel hij

ken de oorlogsbijl had opgegraven. Want de regeering had de beloften van den generaal niet ingelost en de roodhuiden beschouwden dit als woordbreuk.

Hoezeer het hem ook speet, kolonel Cody voelde zich genoodzaakt tegen zijn ouden kameraad op te trekken en toen hij hem aan het hoofd van zijn troep in de prairie aantrof, sprak hij hem aan:

„Wij zijn altijd vrienden geweest. Wil je dat nu niet meer zijn?”

„Onder de blanken heb ik geen vrienden meer,” antwoordde de Indiaan. „Zij hebben mij bedrogen.”

„Als het dan niet anders kan, stel ik je voor een tweegevecht te houden om noodeloos bloed vergieten te voorkomen. Win ik, dan geven jullie je over, word ik gedood, dan leggen mijn soldaten de wapens neer.”

Het opperhoofd ging op dit voorstel in en na een zwaren strijd wist Buffalo Bill de overwinning te behalen. Terwijl zijn soldaten een oorverdoovend gejuich aanhieven, ontnam hij den aanvoerder der roodhuiden zijn adelaarsveeren en zwaaide den hoofdtooi van zijn tegenstander heen en weer. Zooals van te voren afgesproken was, gaven de Indianen zich op dat teeken over.

De opstand was nu volledig gedempt en Buffalo Bill begaf zich weer naar New York om de rol, die hij voorheen steeds in het leven zelf gespeeld had, op het toneel voort te zetten.

Doch hij had reeds eenigen tijd met het plan rondgelopen om zich zelfstandig te maken en niet verder

...ontnam hij den aanvoerder der roodhuiden zijn adelaarsveeren en zwaaide den hoofdtooi van zijn tegenstander heen en weer.

Op enorme aanplakbiljetten werd het optreden van Buffalo Bill aangekondigd.

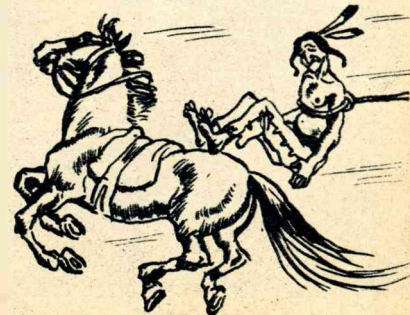

Het Amerikaansche publiek liep storm.

in toneelspelen op te treden, maar een soort circus te beginnen. Het viel hem niet moeilijk hiervoor verschillende medewerkers te vinden, want hij genoot het vertrouwen van bijna alle Indianenstammen en daarom waren de bekwaamste krijgslieden gaarne bereid tegen het hooge honorarium, dat hij hun bood, hun kunsten in het publiek te vertoonen. Machtige impresario's waren zoo geestdriftig, dat zij hem groote sommen ter beschikking stelden om deze „Wild West Show” te organiseren. En kolonel Cody vatte de zaak grootscheepsch op: hij engageerde heele Indianendorpen, met mannen, vrouwen en kinderen, tenten, paarden en bewapening, en zoo had hij weldra honderden figuranten aan zijn troep verbonden. Op enorme aanplakbiljetten werd het optreden van den beroemden Buffalo Bill aangekondigd.

Hij had van het begin af meteen succes. Het Amerikaansche publiek liep storm om een deel van zijn geschiedenis op deze wijze te zien herleven en zoowel in Boston als Chicago, in New York als Philadelphia bleef de show maandenlang loopen zonder dat de toeloop van bezoekers noemenswaardig verminderde.

In een uitgestrekte arena, die omringd was door tenten, waarin zich de zitplaatsen voor de toeschouwers bevonden, hoorde men tijdens de voorstelling het geknal van de zweepen, de karabijn- en revolvergeschoten, 't krijgsgeschreeuw der Indianen, het getrappel der paarden, zoodat hooren en zien iemand verging, maar de levendigheid der tafe-

...een soort circus te beginnen.

reelen en de kleurigheid der costuums lieten niet na grooten indruk te maken.

Nadat hij in Noord- en Zuid-Amerika opgetreden was, begaf kolonel Cody zich op 31 Mei 1886 met de „State of Nebraska” naar Europa. Zijn troep was zoo groot, dat het schip geen andere lading meer mee hoefde te nemen, toen al zijn materiaal en zijn medewerkers aan boord waren gebracht.

Eerst ging hij naar Engeland en de reputatie van de „show” was al zoo groot, dat de koninklijke familie den wensch te kennen gaf deze te bezoeken. De Indiaansche opperhoofden van zijn gezelschap kwamen hun eerbied aan de hooge gasten betuigen en na afloop van de voorstelling bezochten Hunne Majesteiten de tent van kolonel Cody, waar zij met onverholven verbazing den vedertooi van de Gele Hand bekeken. Inderdaad, de zeden en gewoonten in de Amerikaansche Far West waren wel heel verschillend van die in het oude Europa!

Enorm succes had Buffalo Bill in Frankrijk, waar hij in 1889 voorstellingen hield. De president van de republiek, Sadi Carnot, woonde de première bij en er was een speciale omnibusdienst ingericht, om de verbinding te onderhouden tusschen de stad en het terrein, waar de tenten van kolonel Cody waren opgeslagen.

Het hoogtepunt van het schouwspel vormde een aanval van Indianen op een diligence. Doch Bill had in het verloop hiervan het een en ander gewijzigd. In plaats dat de reizigers als verlamd van schrik in den wagen bleven zitten en zich zonder weerstand te bieden lieten uitplunderen, vochten zij vol heldenmoed tegen de hen beagende roodhuiden en de grappige incidenten waren niet vergeten, want op het laatst kwam een oude, energieke dame uit de koets te voorschijn en joeg alle Indianen op de vlucht met haar paraplu.

Zoo trok Buffalo Bill van het eene land naar het andere. Duitschland, Oostenrijk, België, Spanje, Italië, er kwam geen eind aan en overal werd hij

met open armen ontvangen. In het laatste land mocht hij zelfs zijn tenten in het oude Colosseum opslaan.

De discipline in zijn troep was buitengewoon streng. Hij aarzelde geen oogenblik zijn medewerkers te straffen als zij in hun plicht tekort hadden geschoten. Hij had in zijn kamp zelfs een gevangenis, waar hij degenen in opsloot, die zich aan een ernstig vergrijp hadden schuldig gemaakt. Nu bevond zich in zijn troep juist een Indianen, die zich maar niet aan kon passen, wellicht ook, omdat hij

...kwam een oude, energieke dame te voorschijn, die met haar paraplu alle Indianen op de vlucht joeg.

nog eenigen haat koesterde tegen zijn overwinnaar. Want hij behoorde tot den stam der Sioux, die steeds opnieuw weer door Buffalo Bill verslagen waren en wellicht meende hij zijn kameraden te moeten wreken, toen hij verklaarde, dat hij den kolonel zou doodschieten als hij daartoe de kans schoon zag.

De kolonel was toen al tamelijk oud, diep in de vijftig, maar toen hij vernam, dat één van de leden van zijn troep het op zijn leven voorzien had, liet hij hem bij zich komen.

„Heb jij gezegd, dat je me dood zou schieten, als je de kans schoon zag?” vroeg hij hem streng.

En toen de ander van verlegenheid begon te stotteren, voegde hij er bij:

„Ik dacht, dat de Sioux nooit een woord ontkenden van hetgeen ze eenmaal gezegd hadden.”

Hierop bekende de Indianen, dat hij zich inderdaad in dien zin had uitgelaten.

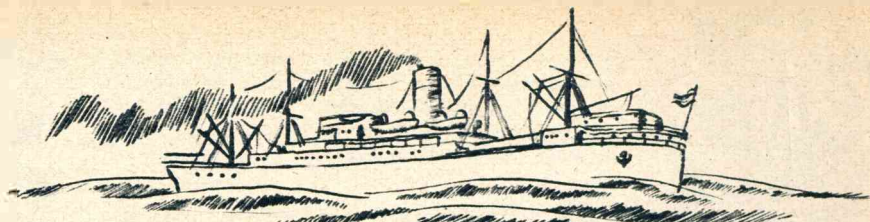
„Goed,” zei Cody. „We zullen je aan je woord houden.”

Hij trok zijn eigen revolver en hield die den man voor.

„Schiet,” beval hij.

De man nam het wapen wel aan, doch begon over al zijn leden te beven.

„Nu?” vroeg de kolonel. „Ik dacht,

...begaf kolonel Cody zich op 31 Mei 1886 met de „State of Nebraska” naar Europa.

dat een Sioux zich altijd hield aan een gelofte, die hij eenmaal had afgelegd? Ben je een lafaard geworden?”

De roodhuid liet de revolver beschaamd in het zand vallen.

„Ik ben geen lafaard,” zei hij. „Maar u bent een te dapper man, dan dat ik u zou kunnen doodden.”

Van dien tijd af was hij één van de vurigste aanhangers en ijverigste beschermers van zijn chef.

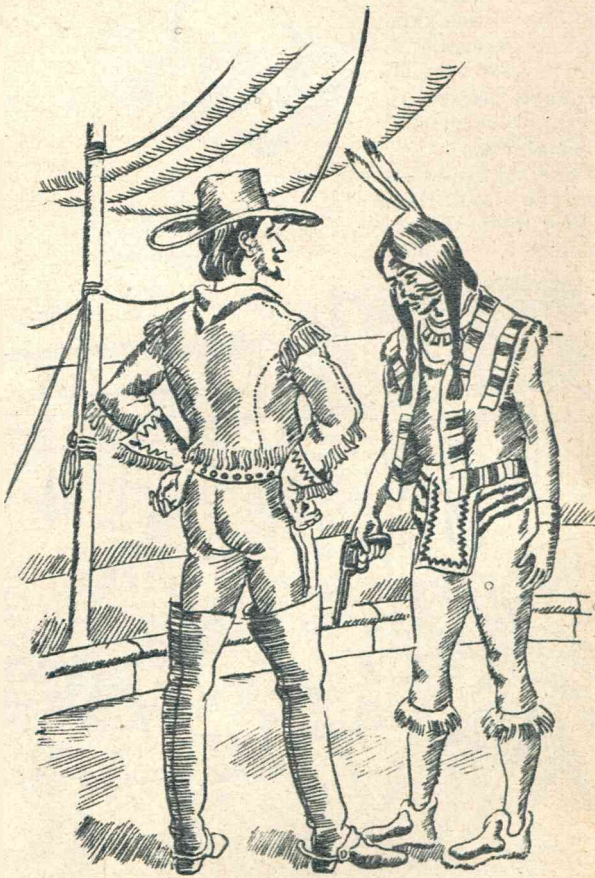
Door dergelijk optreden wist Buffalo Bill de sympathie van zijn Indianen te winnen en te behouden. Maar hij was zelf erg op hen gesteld. Aan het einde van zijn leven vertelde hij dikwijls, dat zijn liefde voor zijn oude tegenstanders hem geholpen had het leed te dragen, dat hem beschoren was. Want dit werd hem in de laatste jaren niet bespaard. Hij verloor achtereenvolgens vier van zijn vijf zusters en ook zijn vrouw, die hem altijd tot steun geweest was, ontviel hem. Behalve bij zijn roodhuidige vrienden vond hij nog slechts troost bij zijn dochter Arta, die met een jong Amerikaansch officier getrouwd was.

In 1905 moest Buffalo Bill zijn onderneming ontbinden, want in de vijftigjarige tijd, gedurende welke hij de wereld met zijn troep had afgereisd, was er veel veranderd en ten slotte was het hem onmogelijk medewerkers te vinden van de generatie, die tijdens den oorlog tusschen noord en zuid of den Indianenopstand geleefd had. Al zijn vroegere vrienden en vijanden waren oud geworden of gestorven en zoo was hij dus gedwongen rust te nemen, hoezeer hem dit ook tegenstond. Op zestigjarige leeftijd had hij echter een groot vermogen bij elkaar, hij had een naam verworven, dien iedereen kende en jong en oud beschouwde hem als den klassieken held van het wilde westen. Toen hij dan ook in 1917 stierf kon men van hem zeggen, dat de voorspelling van de oude Indiaansche uitgekomen was, al had hij het dan niet tot president van de Vereenigde Staten gebracht.

EINDE

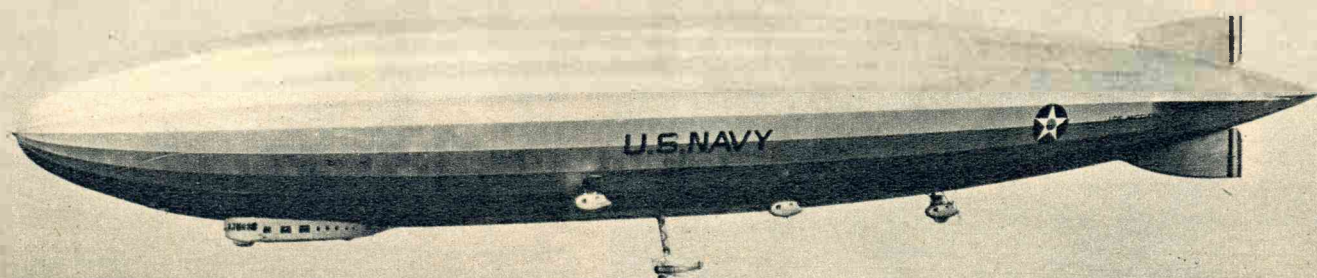

De president van de republiek, Sadi Carnot, woonde de première bij...

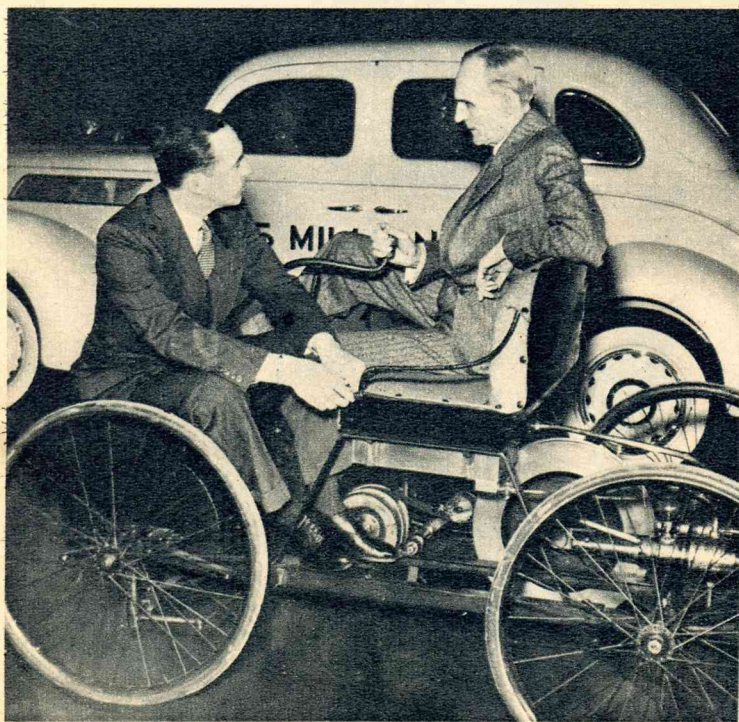

„Schiet,” beval hij. De man nam het wapen wel aan, doch begon over al zijn leden te beven.

**De Los Angeles, het laatste bestuurbare
luchtschip van Amerika, in
sloopershanden**

LAATSTE NIEUWS

Henry en Edsel Ford laten zich, op den eersten Ford-auto gezeten, fotografeeren met den vijftieng miljoensten wagen, welke vorige maand door de fabrieken te Detroit werd afgeleverd.

De verschrikkelijke aardbeving in Anatolië (Turkije), welke circa 46.000 slachtoffers eischte. Turksche cavaleristen voor een vernield huis.

In den grooten hangar op het vliegveld Lakehurst, in de nabijheid van New York heeft men een begin gemaakt met de afbraak van de Los Angeles, het eenige bestuurbare luchtschip van de Vereenigde Staten sinds aan het bestaan van de Akron en de Macon, nu al weer jaren geleden, een rampspoedig einde kwam.

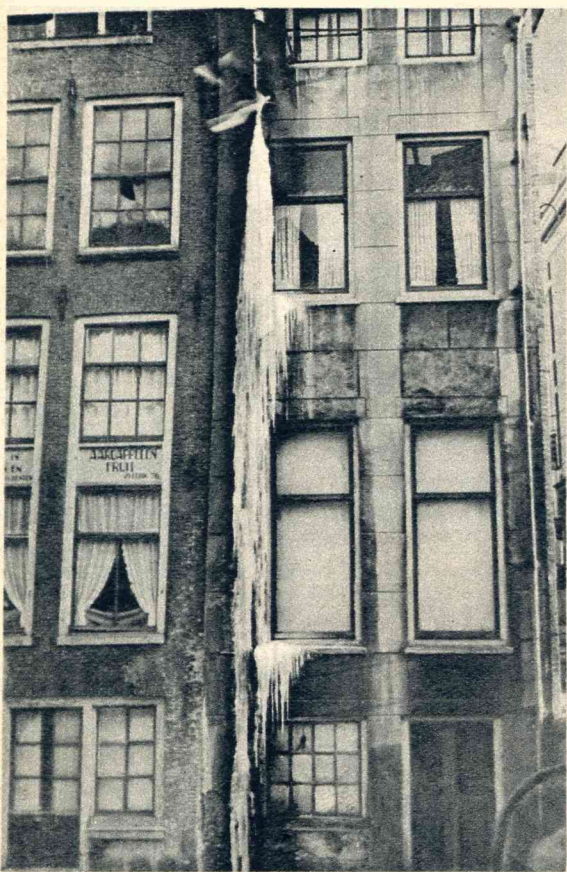
In opdracht van zijn regering vloog dr. Eckener, de bekende commandant van verscheidene luchtschepen, er in 1924 mee over den Atlantischen Oceaan om het luchtschip aan de Amerikaansche autoriteiten af te leveren. Het was in Friedrichshafen gebouwd en vormde een onderdeel van de herstelbetalingen in natura, waartoe Duitschland na het einde van den wereldoorlog verplicht was. Nadat het aan de Amerikaansche luchtvloot was toegevoegd, heeft het luchtschip nog 8 jaren dienst gedaan en in dien tijd een record-aantal van 240 vluchten met succes volbracht. Sedert 1932 is de Los Angeles niet meer de lucht in geweest, want het onderhoud was te duur geworden en zoodoende bleef zij gestationneerd in den luchtschepenhangar op Lakehurst, waar men thans alle onderdeelen van het vroegere vlaggeschip der Amerikaansche luchtschepen stuk voor stuk uit elkaar neemt en aan allerlei proefnemingen onderwerpt. Sommige Amerikaansche marine-autoriteiten hebben zich namelijk voorstanders verklaard van 't bouwen van groote luchtschepen, die zijn ingericht voor het vervoer van niet minder dan 60 vliegtuigen. Zij geven de voorkeur aan luchtschepen boven vliegkampschepen, omdat de eerste zich veel sneller kunnen verplaatsen en bovendien minder gevaar loopen vernietigd te worden, daar de 60 aan boord zijnde bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen gemakkelijk in staat zouden zijn, iederen aanvallende te verdrijven. Stel bijvoorbeeld het geval, dat in de Stille Zuidzee een zeeslag plaats vindt tusschen Amerikaansche en andere oorlogsschepen, waarin de eerstgenoemde hulp noodig hebben van vliegtuigen. De kust is te ver af om als basis voor de vliegtuigen te kunnen dienen en er moet dus een vliegkampschip uitgezonden worden, dat zich mogelijk in den Atlantischen Oceaan ophoudt. Terwijl een luchtschip met vliegtuigen aan boord den afstand tusschen New York en de Stille Zuidzee binnen 2½ dag afgelegd zou hebben, doet een vliegkampschip, dat zijn route door het Panamakanaal moet nemen, er minstens 10 a 12 dagen over en zou bijgevolg veel te laat op het toneel van den strijd verschijnen. Een luchtschip als basis voor vliegtuigen heeft dus groote voordeelen, en omdat het geraamte van de Los Angeles buitengewoon stevig is, nemen de Amerikaansche ingenieurs thans talrijke proeven met dit materiaal, ten einde na te gaan of de bovengenoemde plannen tot uitvoering gebracht kunnen worden.

De schaakmatch tusschen den Estlander Paul Keres en dr. Euwe is geëindigd met een overwinning van Keres. Na de laatste partij werd de winnaar gehuldigd, waarbij dr. Euwe zelf hielp, hem den lauwerkrans om te hangen.

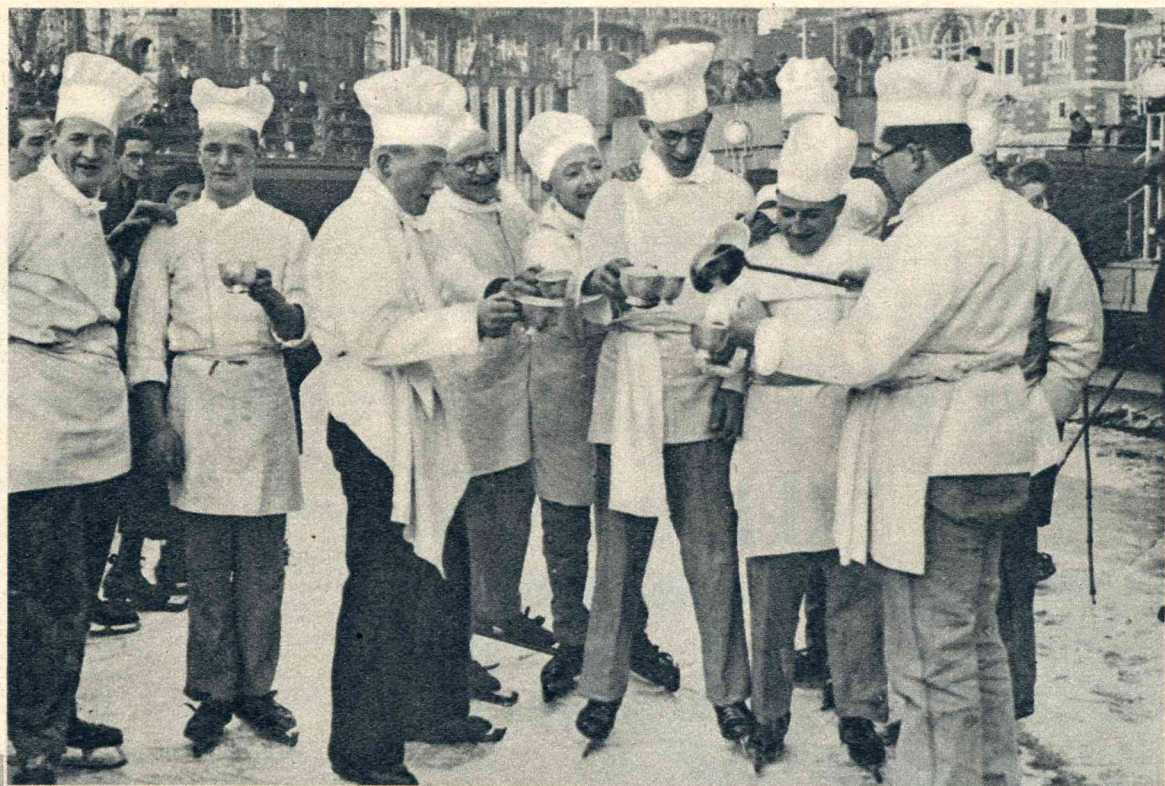
Uit Amsterdam

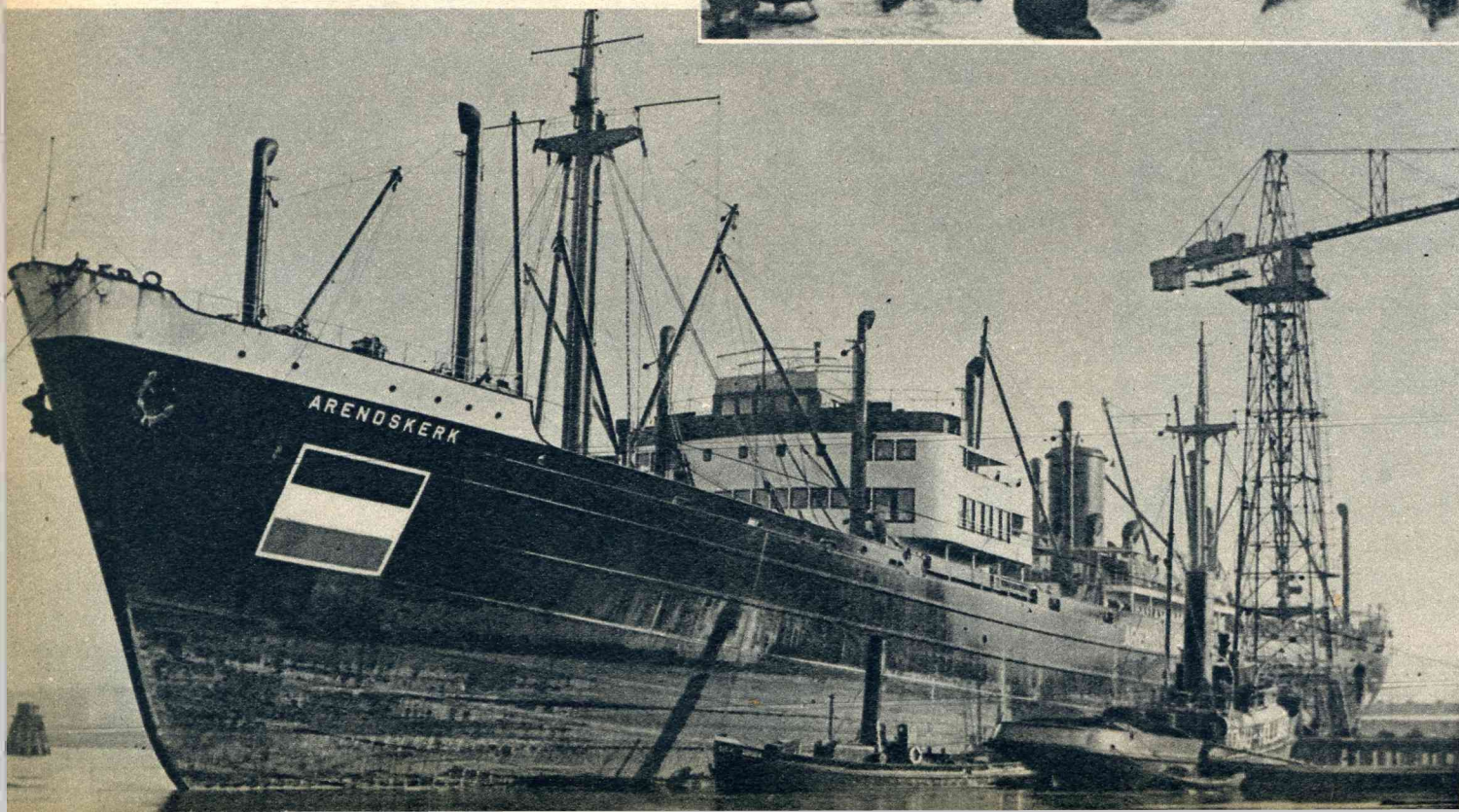
Hoe de vorst een Amsterdamsch huis versierde, nadat de regenpijp was lek gesprongen.

IJs blijft het stadsbeeld van Amsterdam beheerschen. De vijvers in de parken liggen dicht, de straten werden glad en de scheepvaart ondervindt veel hinder van het zware drijfijis in havens en grachten.

Koks verlieten hun behaaglijk warme keuken en hielden een onderlingen wedstrijd op de Stadhouderskade. Bij de finish werden zij verkwikt met een kop warme snert uit de eigen keuken.

De Arenskerk, van de Vereenigde Nederl. Scheepvaart Mij. een motorschip van 8000 ton, dat in 1938 werd gebouwd, is in de Golf van Biscaye getorpedeerd. De bemanning, bestaande uit 65 koppen, werd gered en voer met het Italiaansche stoomschip Fedora naar Lissabon.

DE GESTRAFTE WAAGHALS

HÈ, DAT LUCHT OP!
HET HELPT
REUSACHTIG BIJ
HOOFDVERKOUDEHEID!

NOG BETER, MENEER
SMIT! BIJTIJDS GE-
BRUIKT **VOORKOMT**
VA-TRO-NOL VELE
VERKOUDEHEDEN.

Verbazend hoe vlug Vicks
Va-tro-nol hoofdkoudheid
verlicht. Een paar drup-
pels van deze merkwaardige
nieuwe vloeistof in de neusgaten ver-
zachten de prikkeling, verwijderden het
slijm, verminderen de gezwollen slijm-
vliezen en laten U weer vrij ademen.

Nóg sterker—Met Va-tro-nol behoeft
U niet te wachten tot Uw neus ver-
stopt is. Va-tro-nol is speciaal om de
Natuur te helpen bij het bestrijden
van infecties in neus en keel, waar de
meeste verkoudheden ontstaan. Gebruik
het direct als U niest of snuift en voor-
kom vele verkoudheden.

**VICKS
VA-TRO-NOL**

Prijs fl. .90 per flac.

De naam van zijn vader

Vervolg van bladz. 18

De machtige aantrekkingskracht, die de majestueuze bergreuzen met hun onafzienbare gletschers en onpeilbaar diepe kloven op vele stedelingen uitoefent, liet zich ook gelden bij Stanislas Tilesu. Die nog niet betreden, witgemitste toppen en hoogten lokten hem onweerstaanbaar aan en de zoo vaak mislukte poging, om den Klokkenberg via den Tömasgletscher te beklimmen, prikkelde hem tot navolging. Hij begreep echter dat hij nooit toestemming zou krijgen voor dien gevaarlijken tocht en daarom besloot hij na lang beraad zijn plannen in het geheim uit te voeren. En op den dag, toen de andere leerlingen met Kerstvacantie vertrokken, bleef Stanislas Tilesu stiltejes in Pilustrie achter, om den volgenden dag den Tömasgletscher te bestijgen. Hij was vrij goed uitgerust, had levensmiddelen bij zich voor zes dagen en de versch gevallen sneeuw leverde zijn drinkvoorraad. Het was nacht toen hij vertrok en de waard uit de dorpsherberg, bij wien hij had overnacht, wist niet beter, of hij ging te voet naar Ploëstsj, om daar den trein naar huis te nemen.

De mensen in Pilustrie herinnerden zich nog levendig de consternatie uit de dagen in het verleden, toen de drie studenten spoorloos verdwenen waren. Maar dat was nog niets vergeleken bij de drukte en de ontsteltenis, die het dorp te aanschouwen kreeg, toen een zeventienjarige leerling van het pensionaat op den Tömasgletscher verdwenen bleek te zijn. Vier dagen nadat Stanislas Tilesu vertrokken was, kwam de geschiedenis uit. In vertrouwen had hij zijn plan meegedeeld aan een vriend en deze had het ten slotte zijn plicht geoordeeld er zijn vader van in kennis te stellen. Een dag later waren Stanislas' ouders ingelicht en dienzelfden dag nog vertrok een aantal hulpecolonnes naar den Tömasgletscher. Want dat een jongen zoo'n gevaarlijken tocht tot een goed einde zou brengen, kon niemand gelooven.

Pilustrie was plotseling het middelpunt geworden van een energieke reddingsactie. Den zesden dag na Stanislas' vertrek zwermde de hulpecolonnes over den Tömasgletscher uit. Met de uiterste behoedzaamheid zochten ze naar sporen van den roekeloozen jongen, maar de versch gevallen sneeuw had ze allang vervaagd. Er verstreken een, twee dagen. Tegen het invallen van de duisternis keerden de redders naar het dorp terug en hun sombere gezichten maakten elke vraag naar den uitslag van hun onderzoek overbodig.

Aran Rosinger was in die dagen pas zestien jaar geworden. Van de sombere schaduw, die het ongeluk van jaren geleden over zijn leven en over den naam dien hij droeg had geworpen, had hij zich nog geen dag bevrijd gevoeld. De herinnering eraan vervolgde hem in de blikken der mensen, die hem naogden en kwam tot uitdrukking in den somberen ernst van zijn vroeg bekommerd gelaat.

Maar er kwam een verandering over hem, toen hij van dit nieuwe ongeluk hoorde. Er was geen mensch in Pilustrie, hoe oud ook, die den Tömasgletscher en zijn gevaren beter kende dan Aran Rosinger. Hij had hem in alle richtingen doorkruist, kende elke kloof en hij wist precies de plekken aan te wijzen, waar de „zwevende” bergsteenen zelfs de zwaarte van een mannenvoet niet konden verdragen, zonder in de diepte te storten en een

lawine te veroorzaken. Al die gevaarlijke plekken werden door de hulpecolonnes zorgvuldig vermeden, maar Aran had ze meermalen met levensgevaar betreden en onderzocht. Zijn schuwheid weerhield hem zich op den voorgrond te dringen en zijn diensten aan te bieden, maar het doemde hem niet tot werkeloosheid. Toen 's avonds de duisternis over den gletscher was neergestreken en de Klokkenberg zich in nevelen hulde, zei hij tegen zijn moeder dat hij naar Sinaja ging, om werk te zoeken. En een uur later reeds was hij op weg naar den Tömasgletscher, slechts uitgerust met een bergstok en een reddingslijn. Spelend met zijn leven, waagde hij zich aan den rand van de gevaarlijkste kloven, liet er zijn stem in weergalmen en trok dan weer teleurgesteld hooger naar den berg op.

Zoo deed hij drie dagen en nachten, nu en dan slechts eenige uren rustend, om zijn krachten te herstellen. Hij zag de reddingscolonnes op den onafzienbaren gletscher krielen als mieren en dat was elken dag opnieuw een teken, dat Stanislas Tilesu nog niet gevonden was. Toen naderde hij op een morgen de kloof, die den gletscher scheidde van den voet van den Klokkenberg en waarin volgens het bijgeloof elken nacht de klokken galmden voor de doden, die hier verongelukt waren. Het was de eenige weg, waarlangs men van dezen kant den berg kon bestijgen, maar de „zwevende” steenen maakten het zelfs voor een berggeit levensgevaarlijk in de kloof af te dalen.

Aran handelde met het overleg van een ervaren berggids. Elk ons gewicht te veel kon hem hier noodlottig worden. Hij liet zijn uitrusting op den gletscher achter, bevestigde de lijn aan een rotsblok en liet zich in de kloof afzakken. Hoe diep zij wel was, wist hij niet: geen mensch had het nog gewaagd haar te peilen. Maar toen hij aan het eind van de lijn tusschen hemel en aarde zweefde, zag hij den besneeuwden bodem nog even diep beneden zich liggen als boven aan den rand, hoewel de lijn meer dan zestig voet lang was.

Het volgend oogenblik weergalmden de wanden van de kloof zijn jonge, sterke stem. Ingespannen luisterde hij na elken roep, of hij nog andere geluiden hoorde dan zijn eigen echo. En toen doorliep hem plotseling een siddering van vreugde. Heel zwak hoorde hij een langgerekten kreet uit de diepte komen: een kreet om hulp.

„Wij komen!” riep hij driemaal achtereenvolgend terug, en daarna klom hij als een gems zoo gemakkelijk en vlug naar boven. Stanislas Tilesu was gevonden.

Hoe Stanislas Tilesu dien middag opgehaald werd — met gekneusde ledematen, volkomen uitgeput en slechts door de luwte in de diepte, waartoe de vrieswind geen toegang had, tegen den dood beschermd — vertelt men u thans nog in Pilustrie. En men wijst er ook nog het huisje aan, waar Aran Rosinger woonde, het eerste als u het dorp nadert van den kant van Sinaja.

„En daar woonde die vijftienjarige jongen, van wien u zooveel hebt kunnen lezen in de krant. Aran Rosinger, die tegen de journalisten zei, dat hij zes jaar had moeten wachten op een kans, om den naam van zijn vader te rehabiliteeren. Neen, hij woont er nu allang niet meer. Hij is een bekend dokter in Boekarest en de naam, dien hij meekreeg, wordt nu overal met eere genoemd....”

Van „Zeer zacht” tot „Extra exhaustard”

loopt de hardtenschaal van het **CASTELL** Copieerpotlood. In tientallen van jaren tot de hoogst denkbare graad van volmaaktheid ontwikkeld.

Herkenningsteeken:
De gouden weegschaal
etc.
op het groene potlood

AW FABER CASTELL *Steeds vooraan*

Het
CASTELL
copieerpotlood

voor vlug en duidelijk schrift, voor snel en rechtsgeldig onderteekenen, voor de statistiek en de organisatie, voor de boekhouding en de correctie, voor een vlot, loopend dictaat.

GOEDE FUNDAMENTEN

Voor het gebouw van Uw toekomst is een goed fundament noodzakelijk.

Studeer techniek thuis!

met de schriftelijke lessen van PBNA, het erkende Nederlandsche Technicum voor schriftelijk technisch onderwijs.

Burgerlijke bouwkunde, Architectuur, Meubel- en Schildertechniek, Water- en Wegenbouw, Betonbouw, Werktuigbouwkunde, Auto- en Vliegtuigtechniek, Electrotechniek, Radiotechniek, Chemische Techniek, Zuiveltechniek, Speciale cursussen.

PBNA HET NEDERLANDSCHE TECHNICUM
ARNHEM

200 Leer vakken
120 Leraren
5000 Cursisten

Zend deze **COUPON** aan PBNA voor kosteloos prospectus P1

Naam

Adres

DE HEILIGE WET

Zonder af te dalen in de oorzaken, welke tot de echtscheiding leiden, wordt in deze film voornamelijk de nadruk gelegd op de gevolgen, welke die huwelijksontbindingen veelal met zich meebrengen. Er schijnen speciale instituten te zijn, waarin de kinderen van deze voormalige echtparen worden ondergebracht, opdat zij geen obstakel vormen voor den nieuwen weg, welken hun ouders gekozen hebben.

En het is in een van deze inrichtingen, waarin deze film zich voornamelijk afspeelt. Daar de echtscheiding dikwijls ontaardt in een „dure modegril”, zijn het over het algemeen ook zeer kostbare inrichtingen, welke zich met de verdere opvoeding van de „overgeschoten” kinderen belasten. Het ontbreekt den kinderen aan niets — zij krijgen een prima opvoeding en worden zooveel mogelijk in alle geheimen van het society-leven ingewijd. Alleen de ouderliefde, de allervoornaamste factor voor de vorming van een kind, ontbreekt natuurlijk geheel. Zij voelen zich reeds jong een sta-in-den-weg voor anderen, als overbodige mensen, die alleen maar plichten en zoo goed als geen rechten hebben. Die wetenschap drukt hen zwaar en maakt hen wrevelig. De aanleiding en de oorzaak is hun betrekkelijk onverschillig. Zij constateeren alleen het feit en daar zij normale kinderen zijn, verbiedt hun kinderliefde hen, partij te kiezen voor den een of voor de ander.

De meisjes hebben besloten een Liga tegen de scheiding van ouders te vormen en haar presidente wordt afgevaardigd, om een request aan den minister te overhandigen, waarin een echtscheidingsverbod geëischt wordt. Niemand heeft voor het meisje (Micheline Presle) echter tijd zelfs de bediende van haar vader niet, dus keert zij onverrichterzake weer terug.

Des avonds in bed worden alle toebeidselen besproken om de actie met succes te voeren. De meisjes zijn vastbesloten geen genoegen meer te nemen met de surrogaat-liefde van de directrice, die hun opvoeding moet bekartigen.

G. W. Pabst, een regisseur, die reeds verschillende goede filmwerken op zijn naam heeft staan, is ook de maker van deze: Heilige wet, waarin het probleem of misschien beter gezegd: het euvel der echtscheidingen wordt behandeld. Deze Fransche film, welke in ons land door Victoriafilm wordt uitgebracht, is in verschillende landen met groot enthousiasme ontvangen.

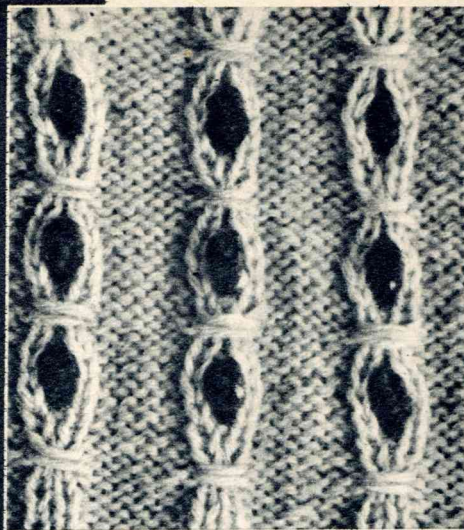

Dank zij de energieke actie van de kinderen gaat het voorgenomen nieuwe huwelijk van den echtscheidingsadvocaat niet door. Met groote vreugde deelt de vader (André Luquet) het verheugende nieuws aan zijn dochtertje (Micheline Presle) mede.

De toeschouwer voelt dat onrecht met hen mee. Hij kan zich volkomen in hun gedachtengang indenken en daar hij van tijd tot tijd een blik achter de coulissen van het ouderleuven krijgt, grijpt het hem onwillekeurig aan als hij ziet met welk een gemak sommige mensen in een echtscheiding bewilligen en de belangen van het kind en bagatelle behandelen. Is het gebrek aan plichtsbef? Gedachteloosheid? Onverstand? Of egoïsme? Soms is van alles een beetje voorhanden — soms is ook één van die begrippen voldoende, maar het resultaat is altijd en onveranderlijk hetzelfde.

En als men nu weet, dat in 1845 op de duizend huwelijken slechts één echtscheiding voorkwam en in 1935 negentien op de duizend, dan kan een ieder zich voorstellen, dat een film als deze aan het hedendaagsche geslacht werkelijk iets te zeggen heeft. Dat doet zij dan ook inderdaad en wel op een ontroerende, boeiende en onderhoudende wijze.

EEN WARM JUMPERTJE VOOR ZUS!

VOOR DEN LEEFTIJD
VAN 6 TOT 7 JAAR

Is dit geen snoezig modelletje? De strepenverdeling met de ingebreide donkere noppen geeft aan het geheel een buitengewoon aardig cachet.

Benodigheden ervoor waren: ongeveer 130 gr. tamelijk *fijne* zachte grijsblauwe vijfdrads zephirwol, ongeveer 25 gr. donkerblauwe zephirwol van dezelfde dikte, een paar lange aluminium breinaalden met knop nr. 2½, een haaknaald nr. 3 en 3 kleine sierknoopjes.

Maten. Lengte: 40 cm.; halve bovenwijdte: 32 cm.; hoogte tot aan het armsgat: ongeveer 24 cm.; mouwlengte (aan den binnenkant gemeten): 36 cm.

Proeflapje: 30 st. in de breedte en 45 naalden in de hoogte meten elk 10 cm.

Het ruggand. Met de grijsblauwe wol zetten we 78 st. op en breien hierboven eerst 20 naalden steeds afwisselend 1 r., 1 av. (altijd r. boven r. en av. boven av.). Daarna gaan we verder als volgt:

1e naald (voorkant van het werk): * 6 av., 1 r., 1 av., 1 r. Vanaf * herhalen en eindigen met 6 av.

2e naald: de steken, die we bij de vorige naald r. gebreid hebben, breien we nu av.; de steken, die we bij de vorige naald av. gebreid hebben, breien we nu r. We breien dus r. boven r. en av. boven av.

We herhalen deze 1e en 2e patroonnaald nu verder voortdurend, zoodat een strepenpatroon ontstaat.

Aan het begin en einde van de 40e naald (vanaf den opzetrand gerekend) en aan het begin en einde van de 50e, 60e, 70e, 80e en 90e naald meerderen we 1 st. (90 st.).

Boven dit aantal steken breien we door tot en met de 108e naald. Voor de armsgaten kanten we aan het

echter eerst 6 st. bij op voor het onderbelegje bij het splitje, zoodat we ook voor deze helft 40 st. op de naald hebben.

Knoopsgaatjes behoeven hier vanzelfsprekend ook niet te worden ingebreid.

Voor den schouder kanten we aan het begin van de 176e, 178e en 180e naald telkens 7 st. af, waarna we de overige 19 st. bij de 181e naald in een keer afkanten.

Het voorpand. We zetten 87 st. op en breien hierboven eerst 20 naalden steeds afwisselend 1 r., 1 av., waarna we verder breien in het patroon als bij het ruggand beschreven is.

Aan het begin en einde van de 30e, 40e, 50e, 60e, 70e, 80e, 90e en 100e naald zetten we er 1 st. bij op (103 st.).

Boven dit aantal steken breien we door tot en met

begin van de 109e, 110e, 111e, 112e, 113e, 114e, 115e en 116e naald telkens 2 st. af. Boven de overige 74 st. breien we door tot en met de 134e naald.

135e naald: We breien 40 st., keeren om en breien nu boven deze 40 st. eerst de rechterschouderhelft af.

Bij de 150e en 170e naald breien we twee knoopsgaatjes in, door 3 st. vanaf den kant (van het splitje) gerekend 2 st. af te kanten en deze bij de volgende naald weer op te zetten.

Voor den schouder kanten we aan het begin van de 175e, 177e en 179e naald telkens 7 st. af, waarna we de overige 19 steken bij de 180e naald in een keer afkanten.

Boven de overgebleven 34 st. van de 135e naald breien we de linkerschouderhelft op dezelfde, doch tegengestelde wijze af. Aan het einde van de 136e naald zetten we er

de 108e naald. Voor de armsgaten kanten we aan het begin van de 109e, 110e, 111e, 112e, 113e, 114e, 115e en 116e naald telkens 2 st. af (87 st.).

117e naald: * 6 av., de volgende 3 st. gewoon afhalen zonder te breien, waarbij we echter den werkdraad voor laten. Vanaf * herhalen.

We krijgen dus over drie steken heen telkens een lusje, dat door den werkdraad gevormd wordt.

118e naald: We breien r. boven r. en av. boven av. De drie afgehaalde steken halen we ook bij deze naald weer af, waarbij de werkdraad telkens een lusje vormt aan den achterkant van het werk.

119e naald: * 6 av., 1 r., 1 av., 1 r. Vanaf * de geheele naald door herhalen.

120e naald: We breien r. boven r. en av. boven av.

121e naald: * 6 av., 1 r., met de donkerblauwe wol 3 st. breien uit den volgende steek (door afwisselend voor en achter in te steken), 1 r. (weer met de lichtblauwe wol). Vanaf * de geheele naald door herhalen.

122e naald: Als de 120e naald. De drie donkerblauwe steken van de vorige naald breien we nu echter, ook weer met de donkerblauwe wol, recht.

123e naald: * 6 av., 1 r., 3 av. (donkerblauwe wol), 1 r. Vanaf * de geheele naald door herhalen.

124e naald: (geheel met lichtblauwe wol) * 6 r., 1 av., de 3 donkerblauwe steken van de vorige naald tot 1 av. st. te zamen breien, 1 av. Vanaf * de geheele naald door herhalen.

125e naald: als de 119e.

126e naald: als de 120e.

We blijven nu de 117e tot en met de 126e naald telkens herhalen.

Bij de 149e naald gekomen, kanten we de middelste 15 st. af, en breien boven 36 st. eerst de rechterschouderhelft af (rechts in het dragen). Voor den hals kanten we aan het begin van de 149e, 151e, 153e, 155e, 157e, 159e, 161e, 163e, 165e, 167e, 169e, 171e, 173e, 175e en 177e naald telkens 1 st. af (21 st.).

Voor den schouder kanten we vervolgens aan het begin van de 178e, 180e en 182e naald telkens 7 st. af.

De linkerschouderhelft breien we op dezelfde, doch tegengestelde wijze af.

Voor den hals kanten we dus aan het begin van de 150e, 152e, 154e, 156e, 158e, 160e, 162e, 164e, 166e, 168e, 170e, 172e, 174e, 176e en 178e naald telkens 1 st. af (21 st.) en voor den schouder aan het begin van de 179e, 181e en 183e naald telkens 7 st.

De mouw. We beginnen deze onderaan en zetten 42 st. op. Hierboven breien we voor het manchetje eerst 24 naalden steeds afwisselend 1 r., 1 av. (steeds r. boven r. en av. boven av.).

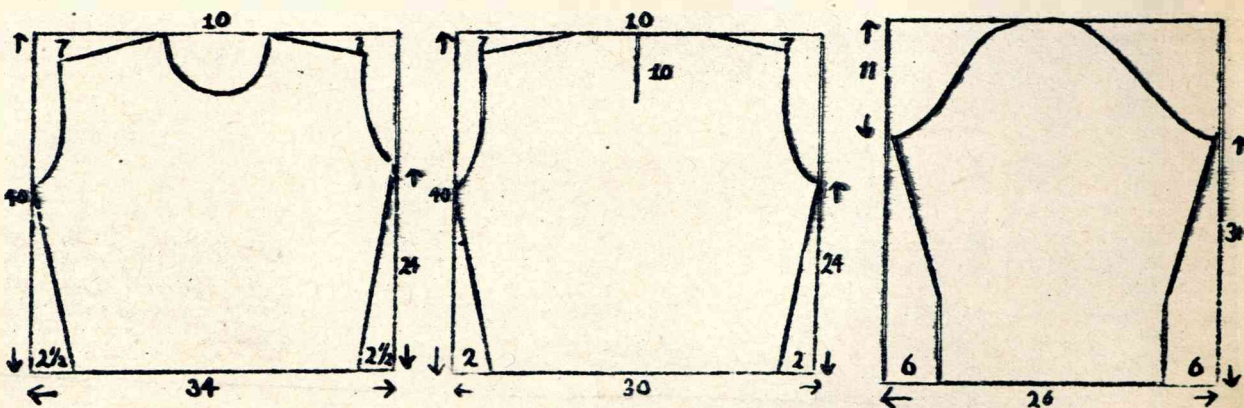
Hierna breien we in het strepenpatroon als bij het voorpand beschreven is. We beginnen hiermee dus bij de 25e naald.

Aan het begin en einde van de 26e (vanaf den opzetrand gerekend), 32e, 38e, 44e, 50e, 56e, 72e, 78e, 84e, 90e, 96e, 102e, 108e, 114e, 120e, 126e, 132e en 138e naald zetten we er 1 st. bij op (78 st.).

Boven dit aantal steken breien we nu verder in het strepenpatroon tot we in totaal 160 naalden hebben. Daarna breien we verder in het noppenpatroon als bij het pasje van het voorpand beschreven is.

Tegelijkertijd kanten we aan het begin van de 161e, 162e, 163e en 164e naald telkens 2 st. af (70 st.) en aan het begin van de 165e tot en met de 212e naald telkens 1 st. We hebben dan nog 22 st. op de naald staan. Deze kanten we bij de 213e naald in één keer af.

De tweede mouw breien we op precies dezelfde wijze af.

We persen nu de verschillende deelen luchtig onder een vochtigen doek op en naaien ze in elkaar. Rondom den hals nemen we alle steken op en breien hierboven met de donkerblauwe wol eerst 14 naalden steeds afwisselend 1 r., 1 av. (we breien r. boven r. en av. boven av.). Bij de derde naald breien we een knoopsgat in, door 3 st. vanaf den kant gerekend 2 st. af te kanten en deze bij de volgende naald weer op te zetten.

Met de lichtblauwe wol breien we vervolgens 6 naalden geheel recht (3 ribbels) en kanten daarna alle steken af. Aan den achterkant bij het splitje naaien we ten slotte drie knoopjes tegenover de knoopsgatjes.

Uit ons Menu

KONINGINNESOEP

(4 PERSONEN)

1½ liter water, resten van kip, 4 bouillonblokjes, 45 gr. boter, 40 gr. bloem, zout, een scheutje melk, desverkiezende 1 eierdooier.

Zet het water op en los er de bouillonblokjes in op. Smelt vervolgens de boter, voeg de bloem er bij en roer het samen tot een glad papje. Giet er dan onder voortdurend roeren den bouillon bij en laat de soep doorkoken en binden. Voeg er vervolgens de melk bij en de restjes kip, die in stukjes worden gesneden; maak de soep met wat zout op smaak. Roer in de soepterrine den dooier los en giet de soep onder goed kloppen er bij. Presenteer ze daarna direct.

KIP MET RIJST

(4 PERSONEN)

1 soepkip, zout, 1 stukje selderijknol, 1 ui, wat selderijgroen, 150 gr. rijst, 2 eetlepels tomatenpurée, 1½ eetlepel boter, 3 eetlepels bloem, een scheutje melk.

Maak de kip schoon en zet ze met water, zout, den ui, het selderijgroen en den selderijknol op. Kook ze in ongeveer 1 uur gaar. Neem ze daarna uit den bouillon en haal het vleesch geheel van de beentjes af; snijd het dan in stukjes. Kook intusschen de rijst met water en zout op de gewone wijze gaar en droog in ongeveer 20 minuten. Druk deze in een rijstrand en stort den rand op een verwarmden schotel. Smelt voor de saus de boter, voeg de bloem erbij en vervolgens ongeveer 3 tot 3½ dl. kippenbouillon. Laat de saus doorkoken en voeg er de tomatenpurée aan toe. Vermeng de stukjes kip met de saus en giet dit mengsel in de opening van den rijstrand. Presenteer dezen schotel met doperwtten of worteltjes of geef het gerecht als warm pikant hapje bij de lunch.

SPRUITJES MET KASTANJES

(4 PERSONEN)

1 kg. spruitjes, 250 gr. kastanjes, zout, 50 gr. boter.

Verwijder van de spruitjes de buitenste blaadjes en snijd een stukje van het stronkje af. Wasch ze in ruu water en zet ze vervolgens met het aanhangende water en zout op. Kook ze gaar in ongeveer 25 minuten. Laat ze op een vergiet uitlekken. Wasch intusschen de kastanjes en maak over het platte gedeelte een kruis met een scherp mes. Kook ze daarna vlug gaar en snijd ze in stukken. Roer ze door de spruitjes. Smelt de boter en laat de groente hierin nog ongeveer 10 minuten stoven.

WARME BIETENSLA

(4 PERSONEN)

1 kg. bieten, zout, peper, 2 eetlepels slaolie, 4 eetlepels azijn.

Wasch de bieten en zet ze op met ruim water. Kook ze gaar in ongeveer 2½ tot 3 uur. Wrijf vervolgens de schil er af en snijd de bieten in plakken. Verdeel deze weer in stokjes. Vermeng de olie met den azijn, het zout en de peper. Schep de groente er door en laat den smaak even goed doortrekken. Presenteer de sla warm.

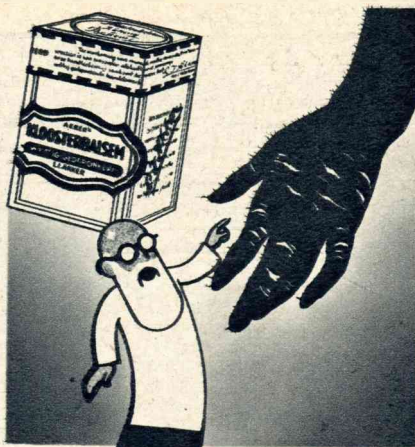
APPELTAART

200 gr. bloem, 150 gr. boter, 100 gr. suiker, 1 ei, wat geraspte citroenschil, een snufje zout, appelen, suiker, desverkiezend wat kaneel.

Doe de bloem in een kom met de suiker, snijd de boter er door, voeg het ei, het zout en de geraspte citroenschil er bij en kneed alles samen tot een glad deeg. Smeer een springvorm in met boter en voer dezen met het deeg. Vul den vorm met de appelen, die geschild en in schijfjes gesneden zijn. Strooi tusschen de lagen een mengsel van kaneel en suiker of alleen suiker. Garneer den bovenkant met reepjes deeg, die ruitgewijs over de taart worden gelegd. Bestrijk ze met geklopt ei en hak de taart vervolgens in een warmen oven gedurende ongeveer ½ uur. Laat het gebak opstijven en neem het daarna uit den vorm. Laat de taart op een treefje nitwasemen.

WAT ZULLEN WE ETEN?

Zondag :	Tomatensoep. Kip met rijst. Doperwtten. Appeltaart.
Maandag :	Koninginnesoep. Varkensfricandeau. Wittekool. Aardappelen.
Dinsdag :	Koud vleesch. Andijvie. Aardappelen. Griesmeelvla.
Woensdag :	Kop bouillon. Gestoofde poulet. Gesmoorde uien. Aardappelen.
Donderdag :	Saucoijsjes. Roodekool. Aardappelen. Gebakken grutjes.
Vrijdag :	Gebakken schol. Warme bietensla. Aardappelen. Vermicellipap.
Zaterdag :	Krabbetjes. Spruitjes met kastanjes. Aardappelen. Fruit.

KLOVEN

Gesprongen handen zijn pijnlijk, lastig en leelijk om te zien! Maar daaraan sukkelen is nu niet meer noodig! Ge hoeft ze niet te krijgen en Ge kunt er dadelijk af zijn, mits Ge Uw handen met den verzachtenden Kloosterbalsem verzorgt.

Kloosterbalsem is een bijzondere balsem, die heerlijk verzacht en die Uw huid prachtig glad en gaaf maakt, dank zij de aromatische en huidgenezende bestanddeelen die Uw huid als 't ware verjongen.

Kloosterbalsem dringt diep in de weefsels en maakt deze weer gezond en soepel. Akker's Kloosterbalsem bijt niet, zoals andere middelen, en is ook niet te vergelijken met geparfumeerde crèmes, die wel aangenaam ruiken, maar niet genezen.

Onovertroffen als huidgenezend middel bij brandwonden, schaafwonden, schrale huid, open huid, kloven en wintervoeten.

AKKER'S

KLOOSTERBALSEM

Per pot van 25 Gr. f 0.62½, pot van 50 Gr. f 1.05

Een oude juffrouw in Dedemsvaart
Was beroemd om haar heerlijke moccataart.

Ze zei: „Mijn succes
Komt door Buisman's G.S.
Zoo'n busje in huis, dat is goud waard!“

De echte

BUISMAN

Receptenboekje wordt op aanvraag gratis
gezonden door de fabriek te Zwartsluis.

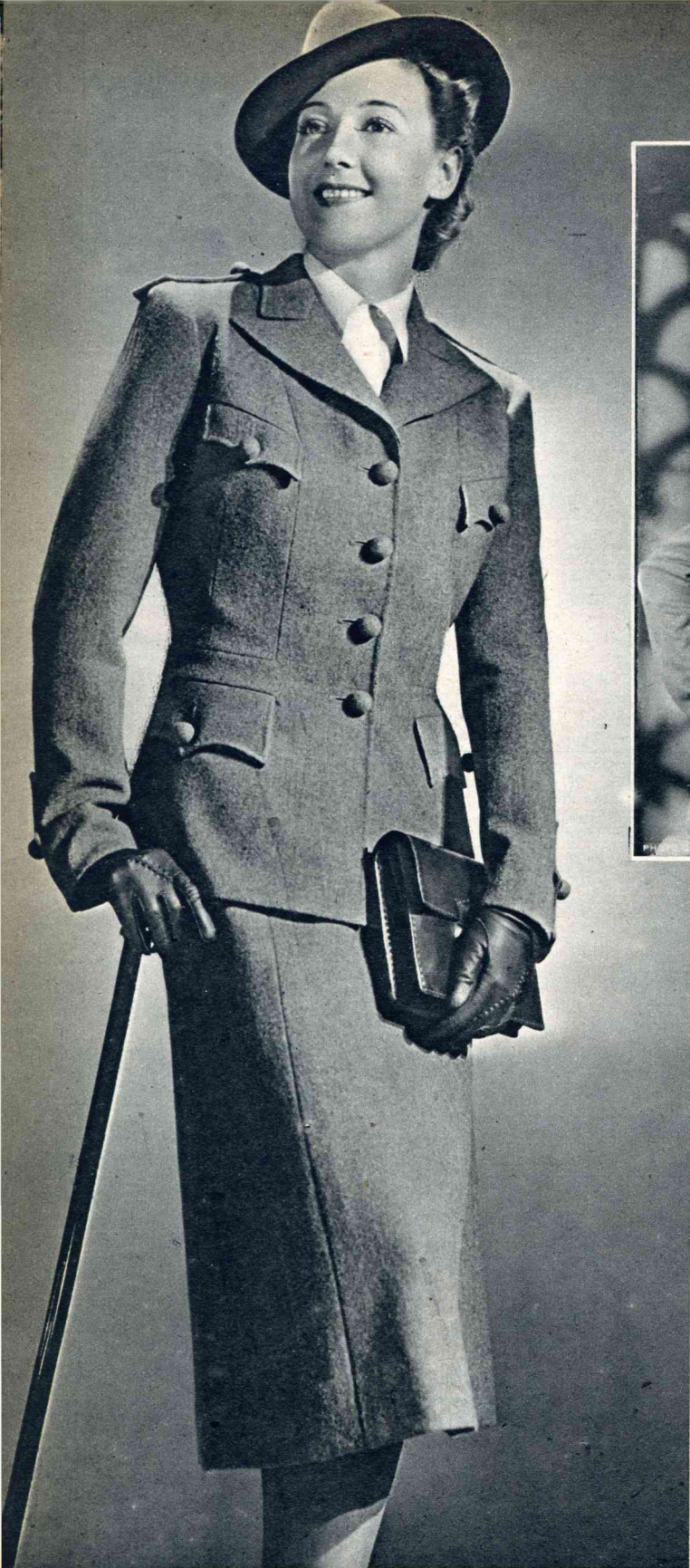
Wie weet wat Rheumatiek is, uit barre ervaring, die weet óók dat deze verschrikkelijke kwaal, met zijn chagrijnige, steeds weerkerende pijnen, een mensch zijn heele leven vergalt. Dagen en nachten pijn in lijf en leden en als de pijnen eens een oogenblik afnemen, dan is dat om straks — zoo ongelegen mogelijk — weer terug te keeren in heviger kraacht. Rheumatiek is een sloopende pijn, die ontstaat omdat schadelijke zuren zich ophoopen en vastzetten in spieren en spierweefsels, nu hier dan daar. Rheumatiek uit zich in vele vormen, maar de oorzaak is altijd onzuiver bloed, zooals de gevolgen altijd snepende pijnen zijn. Die pijnen te verzachten, die oorzaak weg te nemen, dat is de taak van Kruschen Salts. De zes minerale zouten waaruit dit heilzaam preparaat is samengesteld, bestrijden Uw kwaal in zijn oorzaak: ze zuiveren het bloed. — Dat wordt vrijgemaakt van

die pijnverwekkende, schadelijke zuren... op volmaakt natuurlijke wijze. De wonderlijk weldadige uitwerking van Kruschen Salts, regelmatig gebruikt, is een gevolg van de verhoogde actie die daardoor uitgaat van Uw lever, nieren en ingewanden. — Naarmate die weer tot verjongde actie komen — en dat kan niet uitblijven met Kruschen Salts! — zuiveren en filteren ze weer net als vroeger, alle schadelijke zuren uit Uw bloed. — Tot nu toe zetten die zich vast en veroorzaakten Uw pijn — maar dan worden ze afgevoerd langs natuurlijke weg, zooals dat hoort — in ieder normaal gezond gestel. Volg toch het voorbeeld van die duizenden en duizenden dankbare gebruikers van Kruschen Salts. Begin er óók mee! Iederen morgen bij het opstaan de beroemde kleine dosis, zooveel als er op een cent gaat.

Kruschen zal U goed doen en weer de oude maken: vrij van pijn, vrij in Uw bewegingen. En ge zult zoo dankbaar zijn! Voor Uwe wondere redding van de onmetelijke ellende die Uw kwaal anders nog ten gevolge zal hebben.

KRUSCHEN SALTS

is verkrijgbaar bij apothekers en drogisten a f 0.40, f 0.75 en f 1.60 (extra groot pak).
Fabrikanten: E. Griffiths Hughes Ltd., Manchester (Engeland). Opgericht 1756.

OORLOG EN MODE

Het zou haast onbegrijpelijk geweest zijn, indien de tegenwoordige oorlog zijn stempel niet gedrukt had op de mode. Parijs lanceert dan ook velerlei snuffjes, die in verband staan met de momenteel de wereld beheerschende militaire uniform. Militair accent, dat, zoolang het slechts op zulk een discrete en uiterst vrouwelijke wijze aangebracht wordt, noch storend noch onvrouwelijk werkt.

Als eerste verschijnsel der oorlogsmode vertoonen we hier een eenvoudig lichtgrijs pakje, dat uitstekend geschikt is voor de vele vrouwen, die thans verplicht zijn om op pad te gaan om het werk, dat haar man in den steek moest laten, voort te zetten.

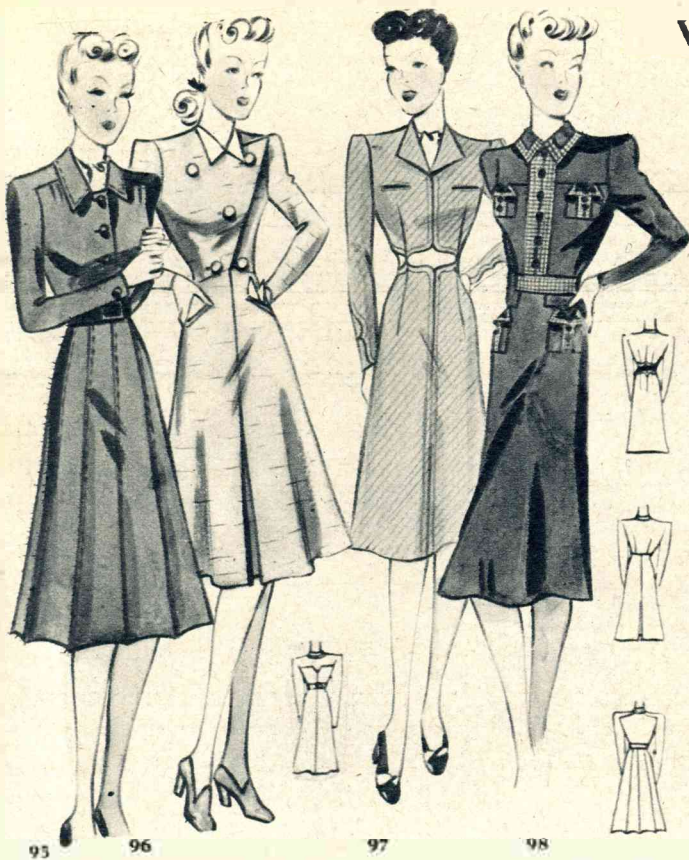
Als tweede een even eenvoudig als warm bloesje van wollen jersey, dat versierd is met knopen van het regiment, dat „hem” opslokte.

Op het derde plaatje zien we emblemen van dappere regimenten als garnering van hoed en cein-

tuur, terwijl de vierde afbeelding een vlot pakje brengt, dat niet alleen versierd is met epauletten, doch ook met knopen, die verraden dat de draagster in relatie staat met „het achtste”.

Als laatste een halsketting, die evenals de „trommel van den tamboer”, welke sinds September zoo populair is, den onvermoeiden musici van de militaire kapel alle eer bewijst.

Oorlogsmode, een speelsche fantasie, die echter nooit mag ontaarden en door sterk militaire allure de ware vrouwelijkheid op den achtergrond dringen.

VOOR IN HUIS

95. Japon van effen stof, mouw met aangeknipte schouderpat, vierkante hals, sluiting met knopen en knoopsgaten. Benodigde stof: 3 m. van 130 cm. breed.

96. Japon van tweed, schuine overslag, hals met kleine revers, rok middenvoor met plooi, lange mouw. Benodigde stof: 2.75 m. van 140 cm. breed.

97. Japon van diagonaal, V-hals met revers, ingezette ceintuur, het geheel gegarneerd met stiksels. Benodigde stof: 2.75 m. van 140 cm. breed.

98. Japon van effen stof, gegarneerd met ruitje in bijpassende kleur, lange mouw, rug met rugstuk.

Benodigde stof: 2.75 m. van 140 cm. breed. Verkrijgbaar in de maten 40, 42, 44, 46

Van alle in deze rubriek afgebeelde genummerde kostuums, die ontleend zijn aan het mode-album „Winterweelde”, zijn patronen verkrijgbaar tegen den prijs van 50 cts. voor complets, 35 cts. voor mantels en japonnen en 20 cts. voor rokken, blouses, kleine avondjassen en kinderkleding. Bij bestelling vooral opgeven het gewenschte maatsnummer. Bestellingen kunnen geschieden bij uw agent of bezorger; door girostorting op No. 293631; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels (s.v.p. niet van 6 cent) aan het PATRONENKANTOOR „PANORA”, NASSAUPEL 1, HAARLEM waarbij 5 cts. extra voor toezending per post verschuldigd is. Men kan echter de patronen ook afhalen aan het bureau van dit blad.

CORRESPONDENTIE

Mej. L. te H. Hieronder volgt een recept voor het maken van *Druivenpunch*.

1½ liter water, het sap van 1 pond druiven, 'n stukje pijpkaneeel, een paar peperkorrels, kruidnagelen, foelie, een snuffje zout, een stukje cayennepeper, 150 gram suiker.

Vermeng het druivensap met de suiker en laat dit samen doorkoken tot de suiker geheel is opgelost. Laat het daarna bekoelen. Vermeng het water met de kruiden en laat dit ongeveer een kwartier doorkoken. Giet er daarna het sap bij en laat alles samen nog even doorkoken. Filtreer de punch en presenteer ze zo heet mogelijk in glazen.

Mej. L. F. te Naaldwijk. Tot onze spijt konden wij het recept van oliebolletjes niet meer vóór Oudejaarsavond in ons blad opnemen. Thans laten wij evenwel een goed recept volgen.

1 pond bloem, 2 ons rozijnen, 2 ons krenten, ½ ons gesnipperde sucade, 25 gram snippers, wat geraspte citroenschil, 45 gram gist, 1 á 2 eieren, ½ eetlepel zout, ½ liter melk, 1 flesch sla- of boterolie.

Doet de bloem in een kom, maak in het midden een kuultje en giet hierin de gist, die in een gedeelte van de lauwe melk is opgelost. Voeg er daarna, steeds roerende, de rest van de melk bij en roer er, wanneer het beslag mooi glad is, alle overige ingrediënten, behalve het zout, doorheen. Laat het beslag, toegedekt met een doek, op een niet te warme plaats gedurende plm. 1 uur rijzen, roer de massa, wanneer ze plm. ½ uur gerezen heeft, even goed door elkaar en roer er, wanneer ze den vereischten tijd gerezen heeft, het zout

doorheen. Bak van dit beslag op de gewone wijze de oliebolletjes in de sla- of boterolie, die zóó heet moet gemaakt zijn, dat de vloeistof begint te dampen.

Mej. O. R. te Philippine. Wij danken u voor uw wenken, waarvan wij gaarne gebruik zullen maken.

Mevr. M. G. S.-v. d. B. te Amsterdam. Dat de cake in het midden barst, komt omdat de temperatuur van den oven te hoog is. Het beste kunt u bij het bakken van een cake de volgende methode van verwarming toepassen:

Verwarm den gasoven 5 minuten met vol gas vóór, plaats den cakevorm in het midden van den oven, bij voorkeur op een rooster.

Draai de gaskraan, zodra de oven gesloten is, op spaarbrander en laat de cake in plm. 55 minuten gaar worden.

Zorg er voor, de ovenbranders, indien ze verstelbaar zijn, steeds op „bakken” of „onderhitte” staan.

Mevr. V. te Soest. Wij danken u voor het toegezonden recept, waarvan wij gaarne gebruik zullen maken.

W. v. D. te A. Eenigen tijd geleden is hier de raad gegeven, olie te druppelen in een stroef werkend cilindrisch slot. Inderdaad is de opmerking, welke u daarover maakt, juist: voor een cilindrisch slot mag geen olie worden gebruikt. Men gebruik hiervoor graphiet, hetgeen een potloodproduct is, dat gemakkelijk met een klein penseeltje in de cilindrische kan worden aangebracht. Ook gebruike men voor het verwijderen van roestvlekken op metalen geen schuurpapier maar fijn schuurlijnen of amarillen.

Schuimend of niet schuimend

Chlorodont Tandpasta

Het resultaat is altijd: mooie witte tanden

Tube 25 cent.

Groote tube 45 cent.

Uw winkelier heeft altijd versche Victoria Biscuits!

Brusselsche Kermis. De enige echte, sinds 35 jaar populair door smaak en kwaliteit. 22½ cent per half pond

Java Wafel. Een fijn wafeltje met heerlijke crème-vulling. Bijzonder croquant en zeer licht, dus voordeel. 27½ cent per half pond

Jongetje. Een eenvoudig, lekker biscuitje, waar U gul van kunt uitdeelen. 17½ c. p. half pd

Bonne Mère. Lekker en voedzaam door hoog eighalte. Gezond voor kinderen en heerlijk in puddingen en vla's. 15 cent per ons

Victoria

Annonces betreffende

GENEESMIDDELEN EN GENEESWIJZEN

worden in dit blad slechts opgenomen, indien zij vooraf voorzien zijn van het stempel „Geen bezwaar” tegen de plaatsing, afgegeven door de Commissie van Contrôle op de Aanprijzing van Geneesmiddelen en Geneeswijzen, waarvan het Secretariaat is gevestigd:

SEGBROEKLAAN 33 - 's-GRAVENHAGE

DE EENZAAMHEID DER WITTE BERGEN